

DOOR'S GROEITIJD

HANS
BOERBOACH

door:

C. Asscher-Pinkhof

ALKMAAR - GEBR. KLUITMAN

DOOR'S GROEITIJD

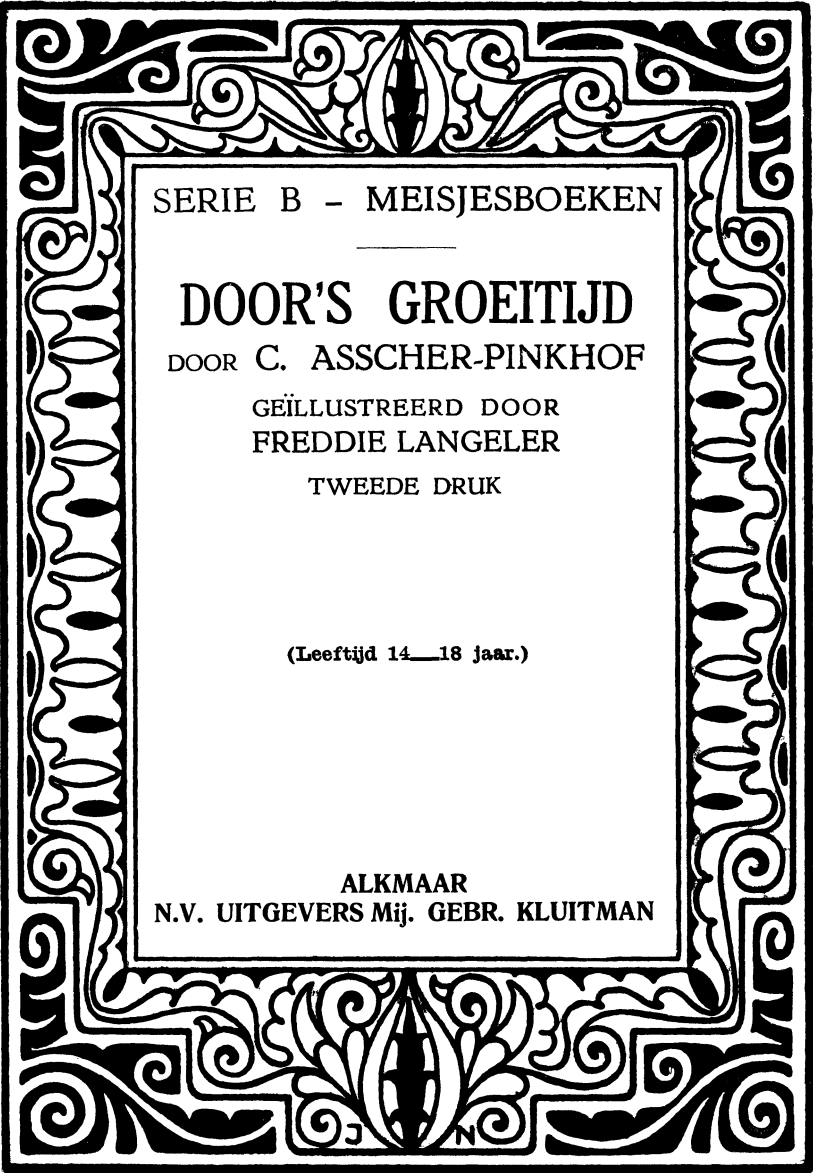
DOOR C. ASSCHER-PINKHOF

IN DE VACANTIE

BIBLIOTHEEK VOOR
JONGENS EN MEISJES

SERIE B - MEISJESBOEKEN

DOOR'S GROEITIJD

DOOR C. ASSCHER-PINKHOF

GEÏLLUSTREERD DOOR
FREDDIE LAngELER

TWEEDE DRUK

(Leeftijd 14—18 jaar.)

ALKMAAR
N.V. UITGEVERS Mij. GEBr. KLUITMAN

HOOFDSTUK I.

Over 't algemeen genomen vond Door, dat ze 't nogal slecht getroffen had in dit leven. Ze had het er vaak met Nita over: haast àlles was precies het omgekeerde van wat zij het liefste gehad zou hebben.

Daar was om te beginnen haar neus. Als je ideaal is: een smal, recht neusje, met bewegelijke neusvleugels, — en je hebt een breede mopneus, — is dat geen wreede speling van het noodlot? Vader had makkelijk spotten, — hij noemde haar neus een genoegelijk familiestuk, — maar zij zat er maar mee!

En zoo was het met alles: het mooiste ter wereld vond ze, lang en slank te zijn, — en ze was klein en mager, en mager heeft met slank niets uit te staan. Ze behandelden je bovendien extra kinderachtig als je zoo klein was. En dan haar haar! Wat bestond er mooier dan zachtgolvend, glanzend, donker haar, met groote, fluweeldonkere oogen! En Door moest door 't leven gaan met springerig, blond kroeshaar en een paar lachende, blauwe oogen.

Er was nog een ramp in haar leven: ze had geen eigen kamertje, en zou er wel nooit een krijgen. Och, 't kon ook eigenlijk niet, als je met z'n vijven was. De twee jongens een slaapkamer en de drie meisjes een slaapkamer, met de Strooppot samen, — 't sprak eigenlijk vanzelf. Maar hard en bitter was het! Toen ze een keer over haar verlangen naar een eigen kamertje gesproken had, toen had Henk, haar oudste broer van zestien jaar, vaderlijk aangeraden: „ga in den kelder zitten en doe de deur op slot; geen mensch zal je storen in je overpeinzingen.” Ja, jongens hadden geen hart, ze begrepen niet de zielsbehoeften van meisjes!

Maar overigens had het leven ook z'n goede zijden. Vader was een schat. Zoo jolig kon hij zijn — als hij tenminste tijd had, — dat je haast vergat, dat hij ouder was dan jezelf. Door en Vader hoefden elkaar maar even aan te zien, om samen het komieke van iets te genieten. Dan lachte Vader met z'n oogen, en Door lachte met haar neus, — tenminste, dat beweerde Vader altijd, — en dan hoefden ze geen woord tegen elkaar te zeggen.

Moeder was ook een schat. Maar ze had zoo weinig tijd. Er was zóóveel te verzorgen voor alle vijf!

Och, de beide zusjes waren nog maar kinderen, daar had Door niets aan. Ze waren leuk, en konden er snoezig uitzien, en dan was Door ook wel trotsch op ze, — maar prátén kon je niet met zulke kinderen. En met de jongens

praten? Ho maar! Die vonden meisjes direct sentimenteel, en dan werd het weer dadelijk plagen.

Dan had Nita, Door's vriendin, het anders! Die had maar één zusje, dat maar twee jaar jonger was, — twaalf jaar was Zus, — en geeneen broer om haar te plagen. Dàt was nog eens een leventje! Maar Nita verlangde juist naar broers. Die verwenden zusjes altijd, dacht ze. Ze moest eens weten!

Plagende broers, kleine zusjes, en — de Strooppot. De Strooppot was de juffrouw, die in de huishouding hielp en met Door en de zusjes op de kamer sliep. Ze heette de Strooppot, omdat, als ze een booze bui had, haar mond net zoo stond als de tuit van een strooppot, waarvan de deksel een ietsje scheef gezet was. En daar ze altijd een booze bui had, stond haar mond altijd net als een strooppot, dus hoe zou ze in 's hemelsnaam anders dan Strooppot kunnen heeten?

* *

*

Op school was Door, tot haar spijt, de kleinste van de klas. De kleinste en de jongste. Nita en zij zaten in 3b, — samen de twee jongsten, maar Nita was zes dagen ouder, en die was tenminste een boom van een meid, zoo'n gezellige dikkerd. Maar Door! Alle meisjes waren lief tegen haar als tegen een leuke baby, noemden haar Puk, vonden haar een wonderbaby als ze knap was in de klas, — o, om uit je vel te springen! Er

waren van die groote meisjes in de klas, die leken net dames, — 't zou niets gek zijn als je ze op straat zou tegenkomen met een meneer aan d'r arm, — maar zij? Als ze met een meneer aan d'r arm zou loopen, zouden de meisjes denken, dat ze met 'r oom uit wandelen mocht!

Ze vond het overigens leuk op school. Alles beleefde ze samen met Nita. 't Was er wel erg streng en preciesjes, en gemiddeld kreeg je wel minstens één uitbrander per dag, maar och, daar wende je aan.

Door hield erg van opstellen, teekenen, zingen en Engelsch, — maar dat ze van Engelsch hield, kwam door mevrouw van Dooren. Dat was de grootste snoes ter wereld, en als je zoo dol op iemand was, hield je ook van haar vak, van-zelf, al zou ze ook Hottentotsch wezen. Door dankte in haar hart den hemel, dat mevrouw van Dooren geen aardrijkskunde of geschiedenis gaf, want dan zou ze voor d'r fatsoen van aardrijkskunde of geschiedenis moeten houden, en dāt zou wel wat veel gevergd zijn!

Gek: en Nita was juist zoo'n bol in aardrijkskunde en geschiedenis, en opstellen maken vond ze zóó erg, dat ze al buikpijn kreeg, als ze 't woord „opstel” hoorde. Je kon toch eigenlijk de dikste vriendinnen zijn, en heelemaal verschillend.

Eén groot geheim hadden Door en Nita: Door was bezig, een boek te schrijven! Reusachtig mooi, en zoo romantisch! 't Ging over Meralda, een beeldschoon meisje, dat uit liefde voor haar

verloofde alle mogelijke gevaren trotseerde. Eerst waren ze niet verloofd, natuurlijk, en toen hadden ze elkaar toegefluisterd, dat ze elkaar liefhadden en zoo, — en toen begonnen al die avonturen en gevaren, waaronder zij zich zoo moedig gedroeg. 't Was soms echt treurig, hoor, en Nita en Door hadden er samen wel eens om gehuild. Ze zouden aan niemand ter wereld vertellen van dat boek, en als het af was, zouden ze 't samen stiekum naar een uitgever brengen, en als 't dan verschenen was, — wat zouden ze thuis opkijken!

Ja, dat waren zoo van die geheimen, die je meedroeg door het leven.

* *

*

Den laatsten tijd, als er wel eens een heel taai, vervelend uurtje was op school, hadden Door en Nita daar een middel tegen. Ze kenden het vingertaaltje. Met je vingers vormde je letters, aan 't eind van ieder woord gaf je een onhoorbaar klapje in de handen, aan 't eind van elke zin veegde je je beide handen over elkaar. Zoo kon je dan nog eens een onderhoudend gesprek voeren samen en kon je voorkomen, dat je insliep van verveling.

Och, 't was een onschuldige bezigheid: je zat niemand ermee in den weg, je was zoet en je amuseerde je.

Een paar banken van Door af zat Bep de Boer.

Ze was het nichtje van de directrice, en daardoor had ze nogal een air, — poeh! Door moest niet veel van 'r hebben, alleen had ze groote bewondering voor Bep's beeldig smal, recht neusje en Bep's donkere lokken. Echt waar, lònken waren het en geen háár. Hè, 't was toch onrechtvaardig verdeeld in de wereld. De grootste mispunten kregen de mooiste neusjes en de mooiste lokken, en als je zoo edel en goedaardig was als Door, werd je afgescheept met een mopneus en een vlaspruik.

Bep had al een paar keer gezien, dat Nita en Door allerlei figuren met hun vingers maakten en dan soms zaten te schudden van 't lachen. Wat dat toch wel beteekenen kon! En na een poos van ernstig nadenken, ging er in Bep's brein een licht op: die twee kleine wurmen zeiden elkaar vóór, hielpen elkaar in een eigen taaltje!

Waarom ze het deed, wist Bep later zelf niet. Misschien om zich gewichtig te maken bij haar tante, de directrice. In elk geval: ze vertelde haar ontdekking op een middag aan haar tante.

Den volgenden middag om vier uur werden Door en Nita bij de directrice geroepen. Ze waren griezelig verbaasd en nieuwsgierig.

Wat zou 't zijn? Misschien — dacht Door, — misschien om haar laatste opstel? Door had het zelf erg mooi gevonden, en terwijl ze samen voor de deur van de directrice-kamer wachtten, stelde ze zich voor, hoe de directrice haar op den schouder zou kloppen en zeggen: „Er zit talent in jou, Doortje!”

Och nee, — dat kon het niet zijn, want waarom moest Nita, die geen behoorlijke zin op papier kon krijgen, dan meekomen?

Ze delibereerden er zachtjes over, bedachten allerlei zalige wonderen en verwierpen die weer.

Ach hemeltje, — een zálíg wonder kon het niet zijn, — dàt zagen ze dadelijk wel toen ze binnenkwamen.

Later konden Door en Nita zich nooit meer precies herinneren, wat de directrice wel allemaal gezegd had.

Achter de mouw, — in 't geniep, — nooit van ze gedacht, — diep teleurgesteld, — oneerlijk —

Door en Nita keken elkaar aan. Wat zou dat in 's hemelsnaam beteekenen? Zouden het zenuwen zijn?

„Ja, ja,” riep de directrice driftig, „jullie hoeft je niet zoo onnoozel aan te stellen, — Bep heeft zelf gezien, hoe jullie elkaar met de vingers voorzegt, — jullie begrijpt me héél goed!”

Ja, — nu begrepen ze het!

En op hetzelfde oogenblik, dat Door het begreep, ging die gevaarlijke wervelstorm door haar hersens, die ze maar een heel enkele keer had, — die ontzettende drift, die maakte, dat ze heelemaal niet meer wist, wat ze deed of zei.

Ze stampte op den grond, en werd spierwit, en hilde, hilde van drift. En ze riep:

„Dat miserabele wurm, dat zich natuurlijk niets anders kan voorstellen dan knoeien, dan knoeien, — dat te... te... bah, te min is om te denken, dat je gewoon een verzetje wilt hebben, — en

wat heeft dat wurm met ons te máken, — en dat u naar d'r luistert, — bah —”

En toen voelde ze, dat de directrice haar beide schouders beetgepakt had, stevig, en kalm vroeg:

„Ben je klaar, Door?”

Ja, toen wàs ze klaar, en uitgeraasd, en heel moe opeens.

Ze zag, hoe Nita verschrikt naar haar keek, en ze voelde de tranen over haar gezicht loopen, — en haar zakdoek niet bij de hand — nu, dan maar opsnuiven.

Na een poosje merkte ze, dat de directrice nog sprak, — wie weet, wat ze allemaal gezegd had, maar ze had niets gehoord, ze was ook zoo moe van die ellendige wervelstorm.

„En àls het dan waar is, dat jullie elkaar niet voorzegt met dat vingertaaltje, — hoe moet het dan gaan met het leeren in zoo'n les, terwijl jullie samen daarmee bezig bent?”

Door mompelde voor zich heen:

„Dat komt wel terecht, — we leeren tòch wel.”

Ze bedoelde het heelemaal niet brutaal, maar misschien klonk het wat eigenwijs — tenminste de directrice werd nu eerst recht boos.

Even later stonden Door en Nita verslagen in de gang. De directrice had tenslotte gezegd, dat ze voorloopig met Door niets te maken wou hebben, — een meisje, dat zóó onbeheerscht was...

„Och,” zei Door tegen Nita, „misschien heeft ze gelijk, — ik weet niet meer, — ik ben, geloof ik, nogal onhebbelijk geweest.”

„Ja,” zuchtte Nita.

Maar toen ze samen op straat liepen, en de frissche lucht Door wat wakker gemaakt had, en ze haar zakdoek terug had om eens flink te snuiten en te drogen, riep ze opeens:

„Maar dat Bep... dat... dat... stuk verrajer!”
Dat luchtte wat op.

* *

*

't Was op school voor Door een vervelende tijd, die volgde. Alles liep haar tegen. De directrice negeerde haar, gewoonweg. Als ze les gaf in Door's klas, — Nederlandsch gaf ze, — dan was 't gewoon of Door lucht was. Beurten kreeg ze niet. O, en als Door de eenige was, die een antwoord wist, en de directrice liet 'r stiekum zitten met 'r antwoord, — dan moest ze soms haast het puntje van haar tong afbijten, om niet te huilen.

Haar werk kreeg ze terug zonder een woord, — zwijgend. En dat bij opstellen, als Door popelde om te hooren, hoe ze 't vond!

En als 't daar maar bij gebleven was! Maar door dat alles ging ze zich op school zóó onplezierig voelen, dat ze in alle vakken slecht werk leverde. Voor mevrouw van Dooren, bij wie ze 't nooit verder gebracht had dan vier fouten in haar werk, leverde ze één keer werk in met veertien fouten! Mevrouw begreep er niets van, die schat,

en Door hilde op straat tranen met tuiten erom.

En thuis was ze kriebelig tegen de zusjes, — vond ze onbenullige wurmen, — maakte ruzie met de broers. En als Henk dan zei, dat ze tegenwoordig zoo'n echt juffie van de mei-ei-eis-jesschool was, (met een overslaande stem zei hij dat, want Henk had de baard al in de keel), — dan werd ze gewoon razend. Nóóit had hij haar een juffie gevonden, — altijd een kerel, veel leuker dan èchte meisjes, — en nu — bah, alles was veranderd, alleen doordat ze die ééne keer zoo driftig was geweest om dat spook van een Bep.

* *

*

Nita en Door zaten samen hun grammatica-les te „bestudeeren.” Manlijk en vrouwelijk. Heel taai overigens.

Maar als ze 't met z'n beiden „bestudeerden” ging de taaiheid er wel af.

Dat studeeren van die twee ging heel merkwaardig altijd. Ze lazen een paar regels, en dan kwam Door:

„Zeg... moet je 's hooren,... ik heb bij mezelf gedacht...”

En dan kwamen de „gedachten” los. De meest fantastische plannen. Door ontwierp ze en Nita vulde ze aan. Och, wat een avonturen ze samen al niet in die fantasieën beleefd hadden!

Soms waren ze volwassen, en hadden een kost-

school opgericht, met allemaal mooie en snoezige meisjes, en al die meisjes waren dol op haar beiden, — o, ze zouden ook precies weten, hoe ze met die meisjes moesten omgaan...

Of soms waren ze getrouwd met een reusachtig leuke man, en hadden ze een huis vol kinderen, — schattige kinderen, met beeldige, zelfgemaakte kleertjes...

Of soms waren ze heelemaal niet volwassen, maar nog hier op school. En juffrouw Dieks, dat mispunt, behandelde ze op een gemeene manier, — hield ze na schooltijd tot half zes, en heelemaal onrechtvaardig, — en dan kwam mevrouw van Dooren tusschenbeide en verdedigde ze, en dan trok Dieks beschaamd af.

Ze namen altijd de mensen, waar ze van hielden, om ze te verdedigen, en altijd juist op het moment, dat de nood het hoogst gestegen was.

O, heerlijk waren die avonturen, die ze samen beleefden onder 't „studeeren.”

Dan ineens kon Nita zeggen: „Nou maar zeg, we moeten nu heusch opschieten,” en dan leerden ze weer een paar regels, en zoo kwamen ze ten slotte wel klaar.

Maar nu hadden ze een heel merkwaardig plekje uitgekozen voor de studie.

Bij Nita op zolder. Nee, nòg hooger. Er was van de zolder een kamertje afgeschut, en het dak van dat kamertje was lager dan het dak van den zolder. Een soort platje. Tegen den zijmuur van het kamertje hadden ze een ladder gezet, en

nu zaten ze met z'n beidjes boven op het dak van het zolderkamertje.

Heerlijk, hier kon je niet gestoord worden. Nita zat op een kist, die daar bewaard werd, en Door op een oude, opgerolde traplooper.

Na een poosje waren ze al mijlen ver weg met hun gedachten. Gek, ze wisten zèlf, dat het een kinderachtig gedoe was, dat fantaseeren, en tòch konden ze 't niet laten.

Door zat in elkaar gedoken, heelemaal erin. Het grammatica-boek had ze nog in haar hand, met den vinger tusschen de bladzijden, waar ze gebleven waren.

En op een gegeven oogenblik, — bij een beschrijvend gebaar, — o ramp! — schoot het grammatica-boek uit haar hand, van hun dakje af, de diepte in.

Ze wilden allebei tegelijk de ladder af, bogen tegelijk hun hoofd over den rand van hun dak en — ontdekten tegelijk, dat intusschen de ladder weggehaald was!

Zóó hadden ze zitten praten, dat ze daar niets van gemerkt hadden!

Hemeltje!

Tot het eind van hun levensdagen zouden ze daar nu misschien wel moeten blijven zitten

Ze trokken zich terug op de kist en de traplooper, en pleegden ernstig overleg wat haar nu te doen stond.

„Ten eerste,” begon Nita, „moeten we het grammatica-boek terug zien te krijgen, anders kennen we er op school niets van.”

„Stommerd,” verkneukelde Door zich, „als we er niet àf kunnen komen, om het boek te halen, hoeven we er toch niets van te kennen, want dan kunnen we ook niet meer naar school, — ons heele leven niet!”

Ja, dat was zoo.

„Stel je voor,” werkte Door uit, „dat we hier dagen en nachten moeten blijven zitten. Thuis worden ze ongerust natuurlijk, en de politie wordt gewaarschuwd, en er wordt gedregd...”

„Jakkas, schei nou maar uit,” rilde Nita.

„En intusschen,” ging Door genoegelijk verder, „zitten wij hier, half verhongerd en verkleumd van koude, deze oude looper om ons heen-gerold om ons te beschermen tegen de nijpende kou, — hè? — in één woord: een toonbeeld van ellende. Als er dan een paar dagen voorbij zijn gegaan...”

„Dat kan niet,” wees Nita terecht, „want Tine slaapt in dit kamertje hieronder en die hoort ons wel.”

„Hè,” verweet Door, „je moet me niet zoo in de war brengen. ’t Werd net zoo echt. — Als er dan een paar dagen voorbij zijn gegaan, komt mevrouw van Dooren, die ons overal gezocht heeft, hier op zolder en hoort ons snikken.”

„Hoe komt ze op het idee om hier op zolder te zoeken?” vroeg Nita.

„Weet ik niet. Dat voèlt ze zoo, hè? En dan zet ze de ladder weer op z’n plaats tegen de muur, maar we zijn niet in staat om zelf eraf te klimmen, en dan redt zij ons, — ze draagt ons

meer dood dan levend naar beneden."

Door zweeg voldaan. Het was een verrukkelijke gedachte, om door mevrouw van Dooren gered te worden.

„Ja, maar Door," kwam Nita schuchter, overstelpt door het romantische verhaal, „ik heb toch niet veel zin om hier te zitten tot Tine naar bed gaat."

„Tot mevrouw van Dooren ons komt redden," verbeterde Door.

„Tot Tine naar bed gaat," durfde Nita. „We moeten er iets op vinden."

Nu werd Door ineens actief.

„Ja," zei ze, „laten we zoeken of er niet een geheime uitgang is van dit dakje."

Beiden keken ze aan alle kanten van het dakje naar beneden, of er niet een verhooginkje was op zolder, waar ze op neer durfden springen.

„Het raampje!" riep Door opeens.

Vlak onder den rand van het dakje was een open raampje, een soort bovenlicht. En toen ze daardóór in het kamertje keken, zagen ze onder het raam een stoel staan.

„Prachtig," zei Nita. „Nu klim je door het raam, laat je hangen aan den onderrand van 't raam en springt zoo op de stoel. Haal de ladder, en dan kan ik er ook af."

„Waarom ik juist?" vroeg Door. „Klim jij er liever doorheen en laat mij royaal de ladder afdalen!"

„Ik ben veel te dik," constateerde Nita welgemoed, voor 't eerst blij met haar dikte. „Ik

zou nooit levend door het raampje heenkomen."

Door zuchtte. Dat had je ervan als je mager was.

Toen begon ze haar opdracht te volbrengen.

Eerst, de rand van het dak vasthoudend — en ook gesteund door Nita, die haar polsen vasthield, — manoeuvreerde ze, tot ze op den onder-rand van het raam zat, de beenen binnen in het kamertje bungelend. Toen even de handen los, en den onderrand van het raam grijpen. Om-draaien, zoodat ze voorover lag in de raam-opening. Toen, de handen weer stevig op den onderrand geklemd, zakken... zakken...

O hemel, nu hing ze tusschen hemel en aarde!

„Kun jij ook zien," hijgde ze benauwd, „door het raam zien, of ik boven den stoel hang?"

Nita's hoofd over de rand gluurde naar binnen.

„In orde," zei ze, „laat je maar los."

„Ik ben doodsbenauwd," kreunde Door, „ik durf haast niet. En — o, als ik moet lachen, gebeuren er ongelukken."

„Je moet niet lachen. Er gebeuren geen ongelukken. Je hoeft je alleen maar los te laten."

„Eén — twee — drie," telde Door in zichzelf.

Toen liet ze los.

En kwam veilig, beverig en bezweet op den stoel terecht.

„Reusachtig," prees Nita van boven op 't dak.

Door zocht het heele huis door naar de ladder, tot ze hem in de keuken vond. Tine had hem gehaald om de kasten in de keuken bovenop te

kunnen schoonmaken.

Samen met Tine bracht ze de ladder boven op zolder, en zoo kon Nita in alle glorie en statie neerdalen.

Maar Door mopperde in zichzelf:

„Ik ben stápel geweest, dat ik die klimpartij gedaan heb. Als ik het niet gedaan had, zaten we er nòg gezellig, en wie wéét wat er niet allemaal gebeurd was...”

* *

*

Volgende week was Door aan de beurt met „mondelinge voordracht” voor Nederlandsch.

Daarmee kon de directrice haar niet overslaan. Dat ging alphabetisch, van de lijst af. Dat wist Door.

Je mocht een gedicht voordragen, maar liever had de directrice, dat je iets oorspronkelijks vertelde, iets van jezelf.

Toen de dag naderde, werd ze er warempel een beetje zenuwachtig van. Dit zou de eerste keer zijn, dat ze weer boven water kwam na de „breuk” met de directrice.

Vaag dacht ze: „er op of er onder.” Als ’t nù niet in orde kwam, dan nooit.

En toen de directrice zei: „Door Hielsma,” — voor ’t eerst haar naam noemde na al die weken, — en toen ze voor de klas kwam en vlak naast haar stond, — toen werd Door werkelijk een beetje wit om d'r neus.

Maar tòch dapper, begon ze:

„Ik wou vertellen, hoe we onlangs onze grammatica-les leerden.”

Ze had Nita niet verteld, waar ze 't over zou hebben. Ze zag Nita een vuurroode kleur krijgen en haar met verschrikte oogen smeecken, of ze haar dāt alsjeblijft niet wou aandoen. Ze zag de klas gezellig wat verschikken, klaar om te luisteren wat er kwam.

Maar ze zag ook — nee, ze voelde, — dat de directrice naast haar zat met een strak gezicht, voorbereid op een verhaal dat niet door den beugel kon.

Ach, misschien zou ze dit ook weer als een brutaliteit opvatten. In 's hemelsnaam dan maar, — 't was goed bedoeld.

En ze vertelde de heele zolderkamertjes-dakjes-episode. Ze liet er wat van weg, — Mevrouw van Dooren's fantastische rol moest er buiten blijven, — en ze maakte er wat saus bij, en 't werd zóó'n smakelijk verhaal, dat de klas in één plezierige spanning zat te luisteren.

Ze zag Nita's angst wegzakken, zag de pret in haar oogen komen bij de herinnering. En ze zag, — nee, ze voelde, — dat het ijs bij de directrice gebroken was en dat ze smakelijk meelachte.

Ze eindigde:

„En sindsdien ben ik jaloersch op Nita's dikte, omdat zij daardoor het voorrecht genoot, royaal langs de ladder naar beneden te kunnen komen, terwijl ik me in doodsgevaar door het raam heb moeten wringen.”

Ze zag Nita vuurrood, gegeneerd en lachend.

Toen hoorde ze naast zich:

„Ja, maar nu weten we nòg niet, hoe je je grammatica-les geleerd hebt. Want daar ging het toch om?”

De schrik sloeg Door om het hart. Zou de directrice het nu wéér verkeerd opvatten?

Zwijgen — dat was nu maar het beste.

„Of wou je weer zeggen: dat komt wel terecht, — we leeren tòch wel?”

O, wat gemeen, om haar dat nu voor de voeten te gooien!

Maar een verdacht-plezierig geluidje naast haar maakte, dat ze opkeek, de directrice vlak in 't gezicht, een lachend gezicht met oogen vol pret.

Nu stak de directrice haar hand uit, nam Door's ijskoude hand, en zei lachend:

„Zeg, Doortje, 't moest nu maar weer in orde zijn tusschen ons, hè?”

Door knikte maar wat, zei maar niets en holde naar haar plaats, met rare, beverige beenen en nattige handen en gekke strepen en sterren overal waar ze keek.

O, nu niet huilen, — alsjeblijft niet, — stel je voor, dat ze nù hilde!

Ze duwde haar prikkelige handen tegen haar mond, kneep haar oogen stijf dicht om die gekke sterretjes weg te krijgen, dacht even héél sterk: „die ellendige weken zijn voorbij, — voorbij, — voorbij!” — zuchtte eens heel diep, — en kon toen weer haar handen laten zakken en haar oogen opendoen.

Toen ze weer rondkeek, zag ze nog wat gezellig-lachende gezichten, hoorde ze dat de les weer gewoon aan den gang was.

Maar toen ze toevallig naar de directrice keek, ving ze even een heel hartelijk knikje op.

* *

*

Dat Door toch geen eigen kamertje had! Voor iemand, die een boek schreef, was het eigenlijk haast een vereischte, een eigen kamertje te hebben.

Wáár moest je in 's hemelsnaam gaan zitten schrijven? In de volle huiskamer soms? En dat, terwijl geen mensch ter wereld mocht weten, dat je een boek schreef? Ze snapte meestal de oogenblikjes, dat er op de slaapkamer geen zusjes en geen Strooppot waren. Maar die oogenblikjes waren niet heel talrijk, want de Strooppot was alomtegenwoordig.

Nu was het Zondagmorgen. De bedden op de slaapkamer lagen nog uitgelegd, en Door berekende zoowat, dat het nog ongeveer drie kwartier zou duren, eer de Strooppot ze kwam opmaken.

Dus installeerde ze zich met penhouder, inkt-pot en schrift.

't Verhaal werd nèt zoo boeiend tegenwoordig. Meralda had net bericht gekregen, dat haar verloofde ziek was, ver over zee. Richard heette haar verloofde; Door had lang gearzeld eer ze den

naam koos, maar Richard had haar tenslotte wel mooi toegeklonken. Hoewel Meralda nog veel mooier klonk.

„Haar besluit was genomen. Zij zou hem te hulp snellen.

Maar hoe!

Ja... hoe...

Geld om een zeereis te betalen, bezat ze niet. Ach, en ze kon hem toch niet alleen laten liggen, ziek, in een ver, vreemd land...

Welnu: dan maar in een betrekking gaan aan boord van een zeeschip, dat haar brengen zou naar hem... naar haar Richard..."

Door keek telkens gejaagd naar de deur. 't Zou nu echt iets voor de Strooppot zijn, om een kwartier eerder met de bedden te beginnen.

Vooruit maar weer.

„Hoe schamel en vernederend de betrekking ook mocht zijn, — haar liefde was grooter dan haar trots."

Heerlijk, die zin: haar liefde was grooter dan haar trots. Daar lag zoo alles in uitgedrukt. Nita zou dit gedeelte ook wel erg mooi vinden.

„En ze kreeg een betrekking. Ze mocht mee aan boord van een schip als... schoenpoetster. Welnu, wat deerde het haar? Als het haar slechts bij haar Richard bracht.

De reis was —"

Toen gebeurde het ongeluk.

Ach, als het schip van Meralda vergaan was, was niet zoo erg geweest als dit.

Door keek weer naar de deur, en op dat oogen-

blik stootte ze bij ongeluk tegen de inktpot, die met een zwaai wegvloog... over het uitgelegde beddegoed van de Strooppot.

De eerste oogenblikken zat Door sprakeloos van ontzetting naar de aangerichte verwoestingen te kijken.

De beddelakens met zùlke inktvlekken, inkt-plassen haast, — en daarnaast, op de grond, de inktpot ondersteboven in een zwart meertje.

„Gelukkig niet stuk,” drong nog even tot haar door.

Toen de eerste verstijving geweken was, pakte Door de lakens, en hield de inktplekken onder de kraan.

Helaas, niets mocht baten.

De vlekken werden nog uitgebreider, haar handen kwamen vol inkt, — wáár ze 't laken aanpakte, kwamen nieuwe vlekken.

Plotseling bedacht ze: vóór alles Meralda in veiligheid brengen.

Met haar ongelukkige inkthanden pakte ze vies het schrift beet en schoof het in haar boekentasch.

Toen weer aan 't spoelen en wringen. Het hielp niets.

En terwijl ze wanhopig bezig was, te redden wat te redden viel, ging de deur open en kwam de Strooppot binnen.

Ach, die standjes!

Ach, die vragen!

Ach, die vernedering voor een schrijfster!

Nee, dan was het nog veel en veel minder erg,

om schoenpoetster te zijn aan boord van een zeeschip!

* *

*

Och, je verviel eigenlijk van de ééne zorg in de andere. Daar waren Door en Nita het heelemaal over eens.

Als het zoo doorging, vond Door, dan kon ze wel grijs worden vóór haar twintigste jaar.

Nauwelijks was de misère met de directrice voorbij geweest, of daar was die inkt-geschiedenis gekomen; en nu dit weer vergeten scheen, kwam er weer wat anders.

De tijd naderde, dat Door en Nita hun eind-diploma zouden krijgen, — tenminste: als ze 't kregen, — en dan moesten ze toch weten, wat ze verder gingen doen.

Door wist het wel: ze wilde schooljuffrouw worden.

O, als ze onder kinderen was, dan kon en durfde ze alles. Dan viel alle verlegenheid van haar af. Zonder nadenken deed en zei ze dan juist, wat de kinderen prettig vonden.

Maar het ongelukkige van 't geval was, dat vader en moeder dachten, dat het zoo maar een bevlieginkje van haar was.

Een bevlieging!

Als je weet, dat je heele leven er gelukkig door zal worden, — als je weet, dat alles je zal lukken, omdat je heele wezen dáárheen groeit,

— een bevestiging!

Hoe kon ze Vader en Moeder toch aan 't verstand brengen, dat het haar heilige ernst was!

Als ze erover begon te praten, wist ze de woorden niet te vinden, werd ze verlegen, mompelde ze iets van: „Omdat ik van kinderen houd,” maar het klonk altijd zóó onnoozel en weinig overtuigend, dat ze net zoo goed haar mond had kunnen houden.

En dat ze, om te beginnen, al schooljuffrouw moest worden om de kostschool, die Nita en zij gingen oprichten, — dat kon ze die wijze, groote menschen toch niet aan hun neus hangen!

En dan werd er gedelibereerd: een kantoor, dat was het beste.

Nóóit! dacht Door. Kinderen lééfdén, brachten je elken dag wat nieuws, — maar cijfers en letters...

Als ze eens een uitgeverskantoor voor haar vonden, bedacht Moeder. Dat had dan nog iets te maken met Door's opstellen en schrijverijtjes.

Nóóit! dacht Door. Andermans boeken uitgeven, terwijl je zelf met Meralda bezig was!

En zoo werd er gewikt en gewogen, thuis en bij Nita. Nita had Door trouw gezworen; zij zou worden, wat Door werd. Ze waren immers altijd samen geweest, van hun geboorte af, om zoo te zeggen, en nu sprak het vanzelf, dat ze ook één beroep zouden kiezen.

O, Door had het gevoel of ze haar gewoon negeerden, als een klein kind. Als ze naar bed was, wist ze, dat vader en moeder met wijze, ver-

standige gezichten en wijze, verstandige woorden gingen praten over haar „toekomst.”

Alsof er een toekomst bestond buiten dat, waartoe je jezelf heelemaal bestemd voelde! Waarom kon ze ook niet beter haar woord doen, — waarom kon ze niet uitleggen, wat ze dacht!

Toen Door en Nita op een middag uit school kwamen, stond moeder te wachten voor de schooldeur.

„Dag!” riep moeder jolig. „Loopen jullie maar vast door; ik moet een poosje met de directrice praten. ’t Duurt veel te lang voor jullie om te wachten.”

„Natuurlijk,” dacht Door, „weer over kantoren en zoo.”

En ze bleef toch wachten met Nita.

’t Duurde bar lang. Door en Nita waren te gespannen om veel te praten, liepen maar aldoor de gracht op en neer. Door stelde zich levendig voor, hoe Moeder daar in ’t kamertje zat te praten met de directrice. Lief tegen elkaar, volkomen eens, met van die volwassen knikjes en handbeweginkjes, — ze kon tegenwoordig volwassen menschen niet uitstaan; ze hoopte, dat ze zelf nóóit volwassen werd, al werd ze ook tachtig.

Dat ze haar nu niet binnen riepen en om háár meening vroegen! Maar nee hoor, haar meening kwam er niet op aan, — zij wisten het wel in hun wijsheid.

Daar kwam moeder de deur uit. Nita en Door holden op haar toe, Door’s gezicht één gespannen vraag.

Moeder lachte verrast.

„Hebben jullie toch gewacht? Gezellig.”

Ze ging in 't midden loopen, aan elken arm een meisje.

„Wat ongelijk loopt dat,” zei moeder. „Ik begriip niet, hoe jullie vriendinnen kunnen zijn, zoo'n groote dikkerd en zoo'n mager mugje.”

Door glimlachte afwezig. Waarom durfde ze moeder nou niet op den man af te vragen, wat ze besproken had? Ze was toch eigenlijk een reusachtige lafaard.

Moeder kletste gezellig door.

„Wat een lief mensch, jullie directrice, hè? We hebben zóó gezellig zitten praten, — de tijd vlóóg om.”

„Waarover?” durfde Door, heesch van spanning.

„O,” zei moeder luchtig, „van die echte vrouwenpraatjes, 't zou niets voor jullie geweest zijn.”

„Dacht ik wel,” zei Door grimmig.

Moeder lachte maar. Wat leek ze veel jonger op straat, als je gearmd met haar liep, dan als ze in de huishouding bezig was. Leuk gezicht had moeder toch, besloot Door van opzij. Zouden de andere meisjes haar ook gezien hebben, en weten dat het haar moeder was? 't Zou nu wel leuk zijn, om één van de meisjes uit haar klas te ontmoeten. Maar die zouden misschien denken, dat het Nita's moeder was. Door ging wat dichtert tegen moeder aan loopen. Dan kon niemand zich vergissen.

Thuis verdween moeder direct in vaders studeerkamer. Wéér overleggen, wéér wijze praatjes,

dacht Door, terwijl ze met haar huiswerk begon.

Toen moeder uit de studeerkamer kwam, vroolijk, keek ze met plotselinge schrik op de klok.

„Half zes! En ik moet nog zóóveel aan de kokerij doen!”

En terwijl ze in de keuken verdween, riep ze nog om 't hoekje van de deur: „O ja, Door, of je even op vader's kamer kwam.”

Door sloeg haar boeken dicht, wit van opwinding.

Wat deden ze toch geheimzinnig! Konden ze niet al veel eerder gezegd hebben, wat ze over haar arm hoofd besloten hadden?

Toen ze binnenkwam, draaide vader met z'n bureau-stoel naar de deur.

„Door,” viel vader met de deur in 't huis, „moeder heeft met de directrice over je gepraat.”

„Ja?”

„Ja, — maar nou moet je me niet aankijken of ik een menscheneter ben, want dan vertel ik niet verder.”

„Nee.”

„Je hebt den laatsten tijd nogal het land gehad aan die confereerende groote menschen, hè?”

„Ja.”

„Aan mij ook?” bedelde vader.

„J-ja.”

„Nu nog?” vroeg vader spijtig.

Nu kwam Door los.

„Als u niet gauw, gauw alles vertelt, — ja!”

„Tegen zoo'n dreigement kan ik niet op,” zei vader gedwee. „Vooruit dan maar. De dirrek

heeft tegen moeder gezegd, dat je haar geknipt leek voor onderwijzeres, dat — hoe was het ook weer? — alle gegevens in je aanwezig waren, die erop wezen, dat...”

„En?” fluisterde Door.

„En nu vonden moeder en ik, dat je dan maar toelatings-examen voor de Normaal moest doen. Tenminste...”

Verder kwam vader niet.

Met een wilde schreeuw was Door op zijn schoot terecht gekomen. Vader voelde een kroezige ragebol tegen z'n gezicht, en een paar vermorzelende armen om z'n hals, en toen hij er zich net in geschikt had, dat hij wel niet levend eruit zou komen, hoorde hij aan z'n oor:

„Lieverd dat u bent, — vreeselijkste lieverd van de wereld...”

„Zeg es,” hijgde vader benauwd, „m'n boord moet nog langer mee dan vandaag, — en m'n das, — en m'n hals —”

Langzaam werd hij in vrijheid gesteld. Met gloeiende wangen en stralende oogen zat Door nog dood-kinderachtig op z'n schoot.

„Hè-hè,” herstelde hij zich. „'t Scheelde een haartje, of je had me geworgd.”

En toen ernstig:

„Was 't je dan zóó ernst met dat verlangen om onderwijzeres te worden? Waarom heb je dat niet gezegd?”

„Ik weet niet,” zei Door, „dat kon ik niet. Zoo iets kun je niet uitleggen. Dat weet je alleen héél zeker in jezelf.”

En toen, schuldbewust om de verwoestingen, die ze aan vaders boord en omgeving had aangericht, schikte ze zijn das recht, streek over zijn baard, peuterde wat aan zijn boord en bekeek toen de resultaten op een afstand.

„Een beetje gekreukt,” zei ze, „maar als je 't niet weet, zie je 't niet.”

* *

*

Moeder wou meteen de proef op de som hebben. „Als het dan werkelijk waar is, dat je zooveel van kinderen houdt, dan heb ik Zondag een werkje voor je.”

Het was dit:

Een paar huizen van Door's huis af woonde mevrouw Reegers. Ze was pas drie-en-twintig en had tóch een baby! Door dacht wel eens bij zichzelf: „maar acht jaar ouder dan ik, — stel je voor, dat ik over acht jaar een eigen kindje had!”

't Was een doddig jongetje van een half jaar. Jinkie heette hij. Hij héétte eigenlijk anders, maar geen mensch ter wereld wist hoe hij eigenlijk heette, — behalve meneer en mevrouw Reegers en het stadhuis, — en daarom heette hij Jinkie. Trouwens, je kon maar zóó aan zijn zalige snuitje zien, dat hij niet anders kon heeten dan Jinkie.

En nu moesten meneer en mevrouw Reegers aanstaanden Zondag op reis, en mevrouw had aan moeder gevraagd, of Jinkie dien dag bij haar mocht logeeren.

„En dan moet jij maar eens de bewijzen leveren, dat je echt van kinderen houdt,” had moeder tegen Door gezegd, „en dan draag ik jou den heelen dag de zorg voor Jinkie op.”

Door was perplex van verrukking. Hoe kon een aardsch sterveling zóó'n geluk te beurt vallen?

Zondagmorgen kwam mevrouw Reegers met een kinderwagen, inhoudende:

- a. Jinkie.
- b. een stapeltje luiers.
- c. een poederbusje.
- d. een bordje en lepeltje.
- e. een zuigfleschje.

Mevrouw legde alles uit van de luiers, de maaltijden, de slaapjes, — van het speentje en het fleschje, — van het papje, dat Door moest koken, — alles.

En toen mevrouw Reegers weg was gegaan, was Jinkie van Door, — was Door maar zóó moeder geworden!

Later begreep Door zelf niet, dat ze niet gebarsten was van trots. Henk beweerde trouwens, dat dat wèl gebeurd was, en dat Door een geweldige bereddering op haar lijf gehad had, — maar dat was afgunst, dat begreep Door wel. Ze had hem wel eens willen zien, als *hij* daar plotseling vader had mogen zijn over zoo'n dot van een Jinkie!

Door zorgde, dat het stil en rustig bleef in Jinkie's kamer. Nee, nee, — geen bewonderaars liet ze toe, die over den wagen hingen en haar kind onrustig maakten. En zoentjes laten geven?

Geen kwestie van!

Ze kon streng zijn als 't noodig was, hoor!
Hoe ze Henk daar de kamer uit bonjourde!

Om bij tieners ging ze een bordje pap koken.
En terwijl de heete pap wat afkoelde, deed ze
Jinkie een schoone luier aan.

Griezelig, om zoo'n kind niet te prikken met
de veiligheidsspelden, — of stel je eens voor, dat
hij van het kussen afrolde!

Maar 't liep allemaal erg mee. Jinkie had de
grootste pret van de wereld, toen hij daar op 't
kussen lag te trappen met z'n bloote pootjes.

Onder 't pap-voeren kon ze heerlijk fantaseeren.
Jinkie was haar eigen baby, hè, en ze was een
lange, slanke vrouw, zoo'n moeder van een plaatje.
Golvend haar over de ooren met een losse wrong
achter d'r hoofd. Haar man heette Rudolf; hij
was dichter of schilder of zoo iets. Nogal lang
haar, clean-shaven, zoo'n energiek, vierkant ge-
zicht. Op 't oogenblik was hij niet in de kamer.
Hij was in z'n studeerkamer aan 't dichten of in
z'n atelier aan 't schilderen. Zoo meteen zou hij
plotseling binnenkomen en glimlachend kijken
naar dat lieve tooneeltje van moeder en kind...

Maar intusschen begon Jinkie bobbeltjes te
blazen met z'n pap en Door moest er als de
kippen bij zijn om de stroompjes pap bij z'n kin-
netje op te vangen met het lepeltje. Jinkie lachte
zich slap om z'n bobbeltjes, en toen Door mee-
lachte, bobbelde hij nog ééns zoo ijverig. En toen
begreep Door, dat ze maar moest ophouden met
„denken" over haar man.

Toen Jinkie tenslotte goed en wel en tevreden weer in den wagen lag, ging Door haar schoolwerk maken, — al vond ze 't heelemaal niet passen bij haar kwaliteit van moeder.

Eén keer hilde Jinkie. Door was er ontdaan van. Ze probeerde uit te visschen, waar 't aan lag, liep wat met hem rond, klopte hem op z'n rugje, — maar Jinkie bleef huilen. Dat was de eenige keer, dat moeder te hulp kwam. Moeder stelde Door gerust, dat het zeker Jinkie's huiluurtje was, en zei dat Door hem maar stil in z'n wagen moest neerleggen, dan kwam 't vanzelf terecht.

En moeder kreeg gelijk.

Het glanspunt van den dag was, toen Nita bij Door kwam.

Nita werd natuurlijk wel toegelaten, — je bloedeigen vriendin, dat mocht.

„k Wou dat ik eens zoo'n buitenkansje had,” zuchtte Nita spijtig, toen Door haar met moeder-trots Jinkie toonde.

„Ja,” zei Door medelijdend, „er is maar één Jinkie op de wereld. En ik vind trouwens, dat ik ook wel eens verdien, dat het geluk me toelacht.”

Nita zette zich gauw over haar afgunst heen; als vriendin had je eigenlijk ook een beetje deel aan het bezit van de baby.

Buiten voor de deur stonden Henk en Roelof te protesteeren.

„Als wij er niet in mogen, mag zij er ook niet in!” riep Henk.

„Zij is mijn vriendin!” verdedigde Door.

„Ik ben je broer!” riep Henk.

Door ging gewichtig naar de deur, en zei door een kiertje:

„Als je zoo te keer gaat, schrikt het kind. Maar als jullie heel rustig zijn, mogen jullie even de zusjes halen en zachtjes komen kijken.”

Henk mompelde iets van bereddering, maar stuurde toch gehoorzaam Roelof uit, om de zusjes te halen.

Door genoot van haar macht. Henk met z'n zeventien jaar en z'n praats van volwassen meneer, was dan toch maar gedwee als een lammetje!

Even later stonden ze allen, de broers, de zusjes en Nita, in eerbied gebogen over den kinderwagen. Henk, met z'n zware stem, zei malle kinderwoordjes, om Jinkie aan 't lachen te maken. Jinkie was wel zoo vriendelijk, hem een glimlachje te gunnen.

Roelof waaierde met z'n vingers, en de zusjes keken met eerbiedige oogen naar het majesteitje in den wagen.

„Nu is het lang genoeg,” besliste Door. „Nu maar weer zachtjes weggaan. Nita mag blijven.”

Door's hart zwol van trots, toen die groote jongens en die bedeesde zusjes op haar bevel zachtjes weggingen, nog dankbaar ook, dat ze toegelaten waren.

Maar die eerbied was heusch niet voor haar, — die was voor dat heerlijke kereltje met z'n zijge blonde krulletjes, z'n stralende blauwe oogen, z'n overbloesende polsjes en z'n kuiltjes achter elk vingertje.

Door en Nita bleven samen genieten van hun gemeenschappelijken zoon. Hij was niets eenkenig, vond Door; je kon echt zien, dat hij voelde, dat Nita een vriendin van haar was.

En tot slot van den glorieijken dag kwam mevrouw Reegers terug en vond Jinkie er vol-daan en welverzorgd uitzien. Ze zei, dat Door een talent voor baby-verzorging aan den dag had gelegd.

Door werd verlegen van geluk en trots.

Toen Jinkie de deur uitgereden werd, moest ze heel diep zuchten. Net of ze dien heelen heerlijken dag gedroomd had.

Den volgenden dag kende ze haar aardrijkskunde niet.

Deed er niet toe.

Ambtsbezigheden, hè.

* *

*

Door en Nita moesten binnenkort een soort examentje doen, om midden in den cursus, na de groote vacantie, in de tweede klas van de Normaalschool toegelaten te worden.

Eerlijk gezegd wàs het haast geen examen. Niet veel meer dan een proefwerkje. Jammer genoeg. Want een echt examen leek Door het top-punt van zaligheid en gewichtigheid.

Ze praatten trouw van hun aanstaand „toelatings-examen”, thuis en op school, om zich een

tintje van echtheid te geven. Door wou dolgraag zenuwachtig zijn, als ze maar wist hoe. Dan moest je wit zien, en dat kon ze niet. Dan moest je geen trek in je eten hebben, en ze had juist zoo'n honger, — en met een rammelende maag te gaan loopen vanwege de echtheid, hoor eens, dàt was te veel gevergd!

Het eenige, wat ze met goed fatsoen doen konden, was: 's avonds, na het schoolwerk, gaan „samenwerken voor het examen.”

Eenig. Dan zaten ze op Nita's kamertje en deden zoo'n beetje aardrijkskunde en geschiedenis omdat Door daar zoo'n ezel in was, — en Nita las Door's opstellen over, in de hoop, dat ze op 't „examen” één van die onderwerpen zou krijgen, — en dan gingen ze gezellig zitten praten over de toekomst en mevrouw van Dooren en Jinkie en zoo, en tenslotte over het toelatings-examen, en dan probeerden ze zenuwachtig te zijn, en als dat niet lukte, namen ze teeder afscheid en zocht ieder haar legerstede op om krachten te verzamelen voor het naderende toelatings-examen.

In bed ging Door dan liggen denken over de heerlijkheden van de Normaalschool. Ze kreeg daar opvoedkunde, — op-voed-kun-de! Te mooi om waar te zijn. Dat je maar zóó op school leerde, hoe je kinderen op moest voeden! Een heele les over niets anders dan kinderen praten. En zielkunde. Alles leeren over je eigen ziel en de kinderziel, of het zoo maar niets was. O, wat verlangde ze er naar!

En dan het examen zelf, dat was ook heerlijk

om over te denken. Vrij van school natuurlijk, en om vier uur op school komen vertellen, hoe 't gegaan was en wat voor opgaven er waren. Eenig. Dan keken ze je allemaal aan als iets bijzonders, de meisjes en de leeraren. De meisjes hadden dan den heelen dag op school gezeten, gewoon, en hadden zelf gesnakt naar zoo'n extraatje. Dat wist Door zelf bij ondervinding. En de leeraren hoopten, dat je haar eer had opgehouden. Afijn, je deed dan opgeld, en Door vond, dat Nita en haar zoo'n pleziertje wel eens toekwam.

Den morgen van 't examen was alles zoo heerlijk ongewoon. Door deed haar beste jurk aan en kreeg een ei bij 't brood om versterkt aan den arbeid te kunnen gaan. Henk mocht haar voor deze bijzondere gelegenheid niet plagen, omdat ze anders ongeschikt werd voor 't examen.

Och, en door al dat ongewone werd ze gelukkig ook wel een beetje zenuwachtig. En toen Nita haar tenslotte kwam afhalen met heusch een beetje wit gezicht, toen klopte Door's fiere hart werkelijk een beetje in haar keel, en dat verklaarden ze onderweg dan maar unaniem voor zenuwen, bij gebrek aan beter.

Och, 't examen was wel een beetje gewoontjes. Ze zaten in een leege klas, ieder aan een uithoek, om elkaar niet te hinderen. Geen gedrukte velletjes, maar gewoon vijf aangestreepte sommen in een rekenboek. 't Eenige, wat nog ergens op leek, was het folio-vel papier.

De directeur, meneer Evers, ging er gezellig bij zitten. Door en Nita knikten elkaar bemoedigend

toe, — 't ging goed met de sommen, zelfs de vormsom klopte!

Maar toen aardrijkskunde aan de beurt kwam, ach, toen klopten er wel twintig fiere harten (en niet eens zulke erge fiere!) in Door's keel! De zielepoot. Een blind kaartje van Frankrijk, en daarop alle namen van plaatsen, rivieren, gebergten en zelfs producten invullen! Geraffineerd, gewoonweg. En ze had nog zóó gehoopt op een aardrijkskunde-opstel. Dan kon je er tenminste nog eens overheen kletsen. Maar dit!

Meer dan haar best doen, kon ze niet. Het ging er tamelijk snertachtig uitzien; al wat zè nog aan aardrijkskunde-kennis bezat, pompte ze uit haar gesmolten hersens op. Och, ze was tenslotte ook maar een mensch, en aardrijkskunde was gelukkig geen hoofdvak.

Nee, dàn geschiedenis! Boven verwachting!

Opstel naar keuze, — en daar was haar aanbeden Willem de Zwijger ook bij!

Nita knikte Door toe; ze wist: dit was haar redding.

't Vlóóg op papier: Vader des Vaderlands, Groote Zwijger, — de stukken vlogen er af! En die Balthasar Gerards kwam er maar minnetjes af, hoor. En dan het slot! Door was altijd sterk in slotten van opstellen, maar dit was echt aangrijpend, vond ze. Ze was er zelf van onder den indruk. Als nu maar de geschiedenisleeraar zoo'n gevoelig mensch was als zijzelf!

Dictee. En toen opstel. Door zag direct, dat er een onderwerp voor Nita bij was, — een opstel,

dat Nita nog maar pas geleden van haar gelezen had. Ze keek om naar Nita. Die stráálde van geluk.

Zelf koos ze: Een ongeluk op straat. Nogal een mal onderwerp, — maar ze zag ineens voor zich: een klein kereltje, dat een volle kan met stroop uit z'n handjes liet glijden op de straatstenen. Dat was immers óók een ongeluk!

Maar terwijl ze aan 't schrijven was, en het heele tooneeltje levendig voor zich zag, stelde ze zich ineens voor: de deksel van de strooppot een ietsje scheef. De strooppot, — de Strooppot! Dat die haar tot hier zelfs vervolgde! Ze kreeg er lachstuipjes van. Eerst kon ze die nog smoren in haar zakdoek. Ontzettend, lachstuipjes op een examen!

Nita hoorde haar hikken en keek smeekend om, of ze in 's hemelsnaam haar gemak wou houden. Maar toen ze Door's krampachtige pogingen zag, smolt haar hart en snurkte ze mee. Nita hikte nooit als ze lachte, Nita snurkte.

Het werd heel benauwend.

Daar, plotseling, klonk het verlossende woord van den directeur, die zelf hoofdschuddend meelachte:

„Lach maar even hardop, dat is goed voor de zenuwen.”

O uitkomst!

Even hardop schateren, en toen was het over.

„Een edel mensch,” dacht Door bij zichzelf.

Zou hij bij ervaring weten, hoe het iemand te moede was, die moest lachen en niet mocht?

Of zou hij dat allemaal in de paedagogiek geleerd hebben?

In elk geval zou ze er hem tot het einde van haar levensdagen dankbaar voor blijven.

Toen was 't examen afgeloopen. En alle feestelijkheden verliepen, zooals Door het zich gedroomd had. Naar school, waar ze inderdaad met zekeren eerbied werden behandeld. Naar Nita's huis, waar ze een lekkere kop chocola kregen. Samen naar Door's huis, waar de broers ze ontvingen met: „Wees gegroet met jubeltonen” en waar ze ten aanhoore van de heele familie verslag moesten uitbrengen.

Eén lange triomftocht!

Maar niets was toch volmaakt op dit ondermaansche.

Ze aten dien dag bij Door worteltjes, — en daar hield ze niet van!

HOOFDSTUK II.

Door zat in den trein, — de vacantie tegemoet. Moederziel alleen zat ze in de coupé, haar hoofd in het hoekje gedrukt.

Wát een heerlijkheid: een vacantie ergens, waar je nog nooit geweest bent; bij iemand logeeren, die je heelemaal niet kent.

Ze had het eerst niet kunnen gelooven, toen moeder vertelde, dat ze een oude tante in Ede had wonen en dat ze daarheen geschreven had, of ze Door ook kon hebben.

Een tante, die ze niet kende? Een tante van moeder? Door had alles willen weten, alles tegelijk. 't Was ook zóó plotseling: eerst het vooruitzicht van een vacantie thuis, met alleen een paar uitstapjes met vader en de zusjes (de jongens gingen kampeeren), — en dan ineens zóó'n uitnoodiging, — zoo'n avontuur als uit een boek!

Hoe zou die tante Louise toch wel zijn? Haar uitnoodigingsbriefje was zoo gezellig geweest, — heel gewoon en hartelijk en jong. Ze zou zeker wel een gerimpeld gezicht hebben, overlegde Door. Vijf-en-zestig was ze al. Spierwit haar zeker.

Misschien wel net zoo'n fijne Engelsche lady.

Nu gingen haar gedachten terug naar de laatste dagen op school.

Och, ze waren allemaal een beetje in de war geweest, de meisjes. Wat wee en sentimenteel, geloofde Door achteraf. Mevrouw van Dooren had in de laatste les een prachtig gedicht voorgelezen, Enoch Arden, en ze hadden tranen met tuiten gehuild. Maar nu ze er uit de verte over nadacht, geloofde ze, dat als mevrouw een grappig verhaal had voorgelezen, ze óók gehuild zouden hebben. Gek, dat ze er nu zoo gewoontjes tegenover stond.

En de meeste meisjes hadden elkaar gezoend bij 't afscheid. Och, van sommige meisjes had ze echt gehouden, hoewel ze zich nooit aangesloten had, doordat ze Nita had. Maar er waren van die groote meisjes bij, die haar teederlijk geknuffeld hadden als — als Jinkie, en dat vond ze naar.

In haar hart dankte ze den hemel, dat Henk dat alles niet gezien had. Die zou voor maanden genoeg stof gehad hebben om op alle meisjes te smalen. Henk zou wel nooit trouwen, — hij had zóó het land aan meisjes!

En speechen waren er geweest, en limonade en taartjes, en Ennie Aken had Duitsche liederen gezongen, — zóó volwassen had het geklonken! — en een meisje uit 3a had haar begeleid, — en nog eens een paar tranen hadden sommige meisjes geplengd, en toen was het uit geweest.

Zou ze nu later wel meisjes uit haar klas kunnen tegenkomen en ze niet herkennen? Of

misschien zou ze later met haar kindertjes wandelen en tegen de kinderen zeggen: „Geef die juffrouw eens een handje, dat is een schoolvriendin van moeder geweest.”

Zou ze altijd zooveel van mevrouw van Dooren blijven houden?

Ze voelde iets als schrik, toen ze zichzelf antwoordde:

„Nee, — misschien niet.”

Als ze eerlijk was, heel eerlijk tegenover zichzelf, — had ze dan niet dat houden van mevrouw van Dooren aldoor wat opgeschroefd? Ze verlangde nu naar tante Louise, die ze nog niet kende. Als er maar iemand was om van te houden. Gemeen toch, en ontrouw. Maar mevrouw van Dooren had zóóveel leerlingen, ieder jaar een heele stapel nieuwe, — ze was Door en Nita natuurlijk allang weer vergeten.

Maar ze zou het toch missen, het denken aan mevrouw van Dooren. Gek: nu dacht ze er al over na, alsof het voorbij was.

Jakkes, wat een ouwe zemel was ze toch eigenlijk. Ze ging eens rechtop zitten. Ze moest er nu al gauw zijn. O, over een kwartier al!

Zou tante Louise haar afhalen? Misschien was ze wel te oud. Oude menschen liepen soms zoo moeilijk. Grootvader niet, — o, wat was die krachtig! Ze was zoo trotsch op grootvader. Hij was een geléérde, alle menschen hadden eerbied voor hem. Van klein kind af had ze hem als haar geweten beschouwd. Als ze iets moeilijk te volbrengen vond, had ze altijd tegen zichzelf ge-

zegd: „Maar Grootvader zal blij zijn, als ik het doe.”

Al wist ze ook, dat Grootvader er nooit iets van zou te weten komen.

Hoe kwam ze toch ineens aan Grootvader te denken? O, — oude menschen, zóó kwam het. Tante Louise zou wel aan den trein zijn, dacht ze nu.

Ze zette haar hoed vast op en nam haar reismandje. Daarstraks bij 't overstappen had ze zich ook alleen gered. Ze was er wát trotsch op. Zoo'n practische, onafhankelijke vrouw!

Ede!

Ze duwde het portier open en stapte uit, gespannen rondkijkend.

En meteen zag ze: dit moest tante Louise zijn, met die eenvoudige, grijze jurk, het witte haar en het zachte, jonge, blozende gezicht.

Door twijfelde niet, en vroeg dadelijk:

„Bent u tante Louise?”

„Ben jij Door?”

Toen lachten ze allebei. Tante Louise trok Door's arm door de hare, en samen liepen ze weg.

Net of ze elkaar altijd gekend hadden, dacht Door. Net of ze samen in één klas gezeten hadden.

* *

*

't Was alles nog veel heerlijker, dan ze 't zich had voorgesteld.

Een snoezig klein huisje met een eigen stuk

bosch erbij! Geen gewoon aangelegde tuin, waar je niet over de perken kunt loopen, — een echt stukje dennebosch, waar je in een hangmat kon schommelen of gewoon languit op de grond kon gaan liggen, op dennenaalden en mos.

Een eigen, klein kamertje, — eindelijk een eigen kamertje! Een witgelakt ledikant, een witgelakt tafeltje, waarop, toen ze binnenkwam, een klein kannetje met boschklokjes en poezige hazepootjes stond. Alles wit en zonnig. Door vreesde, dat ze den heelen dag niet van haar kamertje af zou komen.

En dan vooral: Dien, tante's dienstmeisje, de gezellige dikkerd, die al dertig jaar bij tante was, en samen met tante doodkalmpjes het beetje werk deed dat er in dat poppenhuisje te doen was.

Dien zei altijd „kindlief” tegen Door, en als ze over Door sprak „’t lieve kind.”

Als Door met de fiets de deur uitging, vroeg Dien bezorgd:

„Zul je voorzichtig zijn, kindlief?”

Heerlijk, die bezorgdheid. Ze voelde Dien's blikken nog lang achter zich, als ze al een eind gefietst had.

Toch maar fijn, om eenig kind te zijn. Thuis was je één van de vijf, en alleen als je ziek was, gold je voor een kind-apart.

Zouden er wel menschen zijn, dacht Door, die er niet om gaven, verwend te worden? Die er te flink voor waren?

Zij was dan heelemaal niet flink, dacht ze zon-

der wroeging. Ze voelde zich als een poesje, dat gestreeld werd en dat de rug hóóg opzet, om maar meer, méér gestreeld te worden. En dan maar spinnen, en de oogen dichtknijpen van zaligheid.

Er bestond geen haast in tante Louise's huisje. Tante en Dien deden haar beetje werk, en dan borduurde tante of speelde piano, — zoo móói speelde ze piano! — en soms ging ze met Door de mooiste plekjes in de omgeving opzoeken.

Maar dikwijls ging Door alleen, met de fiets. O, die honger naar buiten-zijn! Hoe had ze 't zoo lang uitgehouden in de stad.

Soms, alleen op de wijde hei, gooide ze de fiets neer, rekte zich uit, sloeg wijd de armen uit. Ze wou wel schreeuwen van blijdschap om die ruimte, die vrijheid, die oneindigheid. Maar er kon geen schreeuw zijn, machtig genoeg om haar geluk over die groote hei te dragen. Eens zong ze:

„O laat m' er uit!
O laat m' er uit!
Reeds tint'len mij de wangen!”

En toen ze het lied tot het eind gezongen had:

„'t Is wonder, hoe, met bloem en kruid,
Ook 't jonge hart zich opensluit
Voor zonnestraal en lentezangen.”

toen hoorde ze ineens de kleinheid van haar eigen stem over die groote vlakte en ze kreeg

een kleur en liep naast haar fiets naar huis, — omdat de hei haar had uitgelachen.

Maar die woorden uit het liedje „zich open-sluit”, die bleven bij haar, al die weken. Ze sloot zich open. Ze wist, dat ze zich hier opensloot.

* *

*

Door had een besluit genomen.

Ze zou tante vertellen, dat ze een boek schreef, en ze zou tante „Meralda” laten lezen.

’t Kostte haar moeite, hoor. Ze had een heelen morgen om tante heengedraaid, het schrift opgerold in haar hand. Maar als ’t er op aan kwam, om van wal te steken, kroop ze weer in haar schulp.

Eindelijk gooide ze ruw het schrift in tante’s schoot en zei heesch:

„Daar. Moet u maar lezen.”

„Wat is het?” vroeg tante.

„Ik... schrijf een boek. Niemand weet het. Maar u mag het lezen.”

Tante Louise ging er gemakkelijk bij zitten, en las. Ze was niets verbaasd geweest bij de onthulling, constateerde Door. Ze vond het niet gek en niet bijzonder.

Door las over tante’s schouder mee. Haar hart bonsde.

Ze had het zelf lang niet overgelezen. De lengte viel eigenlijk niet mee. Je was zoo gauw erdoor.

Bij de aandoenlijke gedeelten keek ze in spanning naar tante's gezicht, — of ze misschien ook huilen zou.

Eén keer, bij een héél treurig stuk, schrok Door hevig.

Zag ze goed? *Lachte* tante?

Nee, dat kon toch niet!

Eindelijk had tante het uit, — toen Meralda schoenpoetster was geworden.

Ze gaf Door een vriendelijk knikje en zei:

„Nou meid, daar heb je heel wat werk aan gehad, hè? Vond je 't fijn om eraan te werken?”

Door stond verslagen.

Ze had gedacht, dat tante even stil voor zich uit zou kijken, of tenminste iets van „talent” zou zeggen, — maar dit? Of ze een keurig breiwerkje gemaakt had, zóó klonk het!

„Wat een vraag, hè?” ging tante verder. „Natúúrlijk vond je 't fijn om eraan te werken.”

„Maar hoe — hoe vindt u het?” stotterde Door.

„Daar moet je even rustig bij gaan zitten,” zei tante, nu ernstig.

„Kijk, Door. Als je iets schrijft, — och, misschien zul je later wel iets schrijven, — („later!” dacht Door, „*dit* is toch al schrijven!”) dan moet je altijd aan twee dingen denken.

Ten eerste: dat alles léélijk wordt, léélijk, — als je onder 't schrijven denkt aan het effect, dat het hebben zal, aan den indruk, dien 't zal maken. Begrijp je me? Zeg eens eerlijk: heb je onder 't schrijven van de treurige gedeelten niet gehoopt, dat erom gehuild zou worden?”

Door knikte verschrikt. Hoe wist tante dat toch? Ze had het zèlf nog niet eens geweten!

„En dan,” ging tante voort, „moet je onthouden, dat je nooit schrijven kunt over een gevoel, dat je zelf niet kent. Je schrijft daar maar zóó over de liefde van een meisje voor een jongen, en dat gevoel ken je alleen uit de boeken. Dus is het napraten. Kind, je bent pas vijftien. Later, als je die liefde kent, mag je er over schrijven. Nu is het onecht.”

Door zat met haar kin in haar handen, de oogen dicht. Dat was zware kost om te verwerken! En ze had het zich zoo anders gedacht!

„Tante,” vroeg ze, „moet ik . . . moet ik Meralda verscheuren?”

„Welnee, meid,” lachte tante, „je laat het rustig liggen, of je schrijft er verder aan, en later, als je de liefde hebt leeren kennen, lees je 't maar eens over en kijkt of tante Louise gelijk had.”

Door zat een poosje heel stil.

Ineens zei ze:

„Dan wou ik maar gauw de liefde leeren kennen.”

„Hemeltje!” lachte tante, „hoe oud ben je wel, peuterdiertje? Wat een haast, om het leven te willen kennen! Je moet nooit haasten, — dat leer je wel hier in de bosschen.”

„Ja,” pruilde Door, „u hebt goed praten, u bent al vijf-en-zestig, u hebt alles al gezien. En ik moet maar wachten!”

„Jij moet wachten,” zei tante, ineens stil voor

zich uit, „en ik heb alles al gezien.”

Toen ging Door maar een beetje fietsen.

* *

*

Toen ze thuis Door terugkregen, stonden ze stom van verbazing.

In alle richtingen was ze gegroeid: in de lengte, in de breedte, in de dikte, van binnen, van buiten, — ze herkenden haar haast niet!

Moeder zat maar aldoor naar haar ronde, bruine wangen te kijken. Vader zei, dat haar neus al wat beschaafder leek, wat smaller in vergelijking met haar ronde gezicht.

Henk stelde een plaatselijk onderzoek in, of ze ook biceps gekregen had. Roelof constateerde spijtig, dat ze nu een stuk langer was dan hij.

De zusjes trokken aan haar jurk, die ze veel te kort geworden vonden.

Zelfs de Strooppot prees, dat Door veel kalmer, véél kalmer geworden was.

En Nita, die er zelf ook bruinegebakken en welvarend uitzag, kon er heelemaal niet over uit: waarom glunderde Door toch zoo?

Ze gaven elkaar uitvoerig verslag van hun vacantie, Nita en Door. O, zonde dat Nita tante Louise en Dien niet kende.

Alles vertelde Door. Alleen niet, dat ze één keer onder de hoge dennen zóó gelukkig was geweest, dat ze 't moest opschrijven; en toen was 't een gedichtje geworden.

Ze schaamde zich een beetje ervoor.

Als Nita het gek gevonden zou hebben, dat ze een versje geschreven had, — o, Door wist, dat ze dan woedend zou worden. Nee, dan was het maar beter, dat ze 't vóór zich hield.

Morgen naar de nieuwe school, — dat was nog es wat anders dan versjes! Morgen misschien wel paedagogiek leeren, morgen wie weet welke avonturen!

Maar toen het morgen wàs, en ze kleintjes naast elkaar zaten tusschen al die vreemde anderen, tusschen groote meisjes met resolute manieren en lange jongens met mannenstemmen en lange broeken, — toen voelden ze zich wel héél benepen.

't Was geen kleinigheid, hoor, om daar maar ineens een meneer voor de klas te hebben in plaats van een juffrouw, om daar als groentjes te zitten tusschen jongelui, die er zich allang thuis voelden.

Net als studenten maakten ze daar aantekeningen van de les, zoo weinig of zooveel als ze wilden. Heel anders dan op de meisjesschool. Daar kreeg je 't alles netjes voorgekauwd.

Wat had Door op de vorige school dikwijls niet een buikpijn gehad, omdat ze zoo ten achter was met in-'t-net-schrijven van de aantekeningen!

Nooit meer buikpijn. Dat was al één voordeel.

Bij 't wisselen van de lessen kletste je wat met mekaar, wandelde je wat rond. Doodgemoe-delijk.

Maar Nita en Door bleven op een kluitje samen

in de bank zitten, voelden zich net als baby's op groote-menschen-visite.

Och, maar met de jaren zou dat wel slijten, hoopte Door.

* *

*

Al gauw hadden Nita en Door verschillende feiten vastgesteld.

1. Dat ze één van de meisjes uit de klas erg aardig vonden.

2. Dat één van de jongens een mispunt was.

3. Dat de nat.hist.-leeraar een geschikte baas was.

4. Dat de geschiedenis-leeraar een mispunt was.

Wat punt 1. betrof: ze heeett Mien Renke en ze ging met Door en Nita den weg uit, als ze uit school kwamen. Wat stug was ze, — niet toeschietelijk. Ze deed niets haar best om lief te zijn of erg vriendelijk. Door dacht zoo, terwijl ze naast haar liep: Waarom vind ik haar zoo aardig? En ze wist het ook ineens: Omdat ze ècht was. Omdat je direct voelde, dat ze elk woord, dat ze zei, meende. Ja, ze was ècht.

Punt 2 was zoo'n misselijk product, vonden Door en Nita, dat ze er maar één woord voor wisten: een kwal. Hij had een kaarsrechte scheiding midden over z'n stomme kop, en aan weerskanten daarvan spiegelde het van een vies reukgoed, dat hij er op gesmeerd had.

Hij was geestig-achtig en grinnikte daar zelf om als een oud heertje. Hij was beleefd-achtig tegen de meisjes, hield de deur met een buiging voor ze open en grinnikte dan achter haar rug tegen de jongens.

Dat je zoo'n product nou niet een schop mocht geven, klaagde Door. Of een tasch met dikke boeken op z'n scheiding neerploffen! Dat ie je maar ongestraft misselijk mocht maken met dat vieze goed op z'n haar en met dat grijnzende tronie!

Als Henk zoo was, — als Henk zoo was, — ze zou hem gewoon als broer verloochenen! —

Punt 3, Meneer Venema, — hè, wat wist *die* van aanpakken! Als hij binnenkwam, wist je meteen, wat je aan hem had. Wèrken dat ze deden in zoo'n les! In één uur had je 't gevoel, dat je al maanden voor hem gewerkt had. En je was voortdurend in spanning, wat er nu zou volgen. Door geloofde, dat ze voor hem zou werken als een paard.

Punt 4 heette Halink, en hij moest geschiedenisles geven. Maar hij kende zijn les niet, merkte Door met grimmig genoegen. Hij deed manhachtige pogingen om het uur vol te kletsen. Door en Nita grepen elkaar zusterlijk bij de hand, om elkaar kracht in te gieten om het vol te houden en niets gekst uit te halen. Door kreeg er jeuk van in haar hersens, fluisterde ze Nita in arren moede toe.

Ach, ze vreesden beiden, dat het nog wel eens zou gebeuren, dat ze eruit gestuurd zouden wor-

den bij Halink. En wee, wee, als je zoo iets bij de eerste les al begon te vreezen!

„Maar och,” filosofeerde Nita onderweg, „je kunt er toch van te voren niets van zeggen. 't Kan nog zóó anders uitkomen! Wie weet of we niet nog eens een keer het land krijgen aan Mien, dol worden op dat stuk pommade, bij meneer Venema eruit getrapt worden en ons doodwerken voor Halink.”

Door snoof verachtelijk. Als Nita 't dan niet van te voren met zekerheid kon zeggen, — *zij* dan wel!

* *

*

Paedagogiek!

In popelende spanning zag Door naar het uur uit.

Dat was het vak, dat ze nog nooit gehad had. Dat was het vak, dat haar al het nieuwe zou brengen en al het mooie, — den weg naar de kinderen zou het haar leeren, en het beeld zou ze zien van wat later haar werk werd.

Opvoedkunde!

Een lange, schrale man kwam het lokaal binnen. Hij had een lach om zijn mond, alsof hij heel tevreden was over zichzelf. Door zag met verwondering, in één oogopslag, dat zijn mond lachte en zijn oogen niet. Later merkte ze, dat de lach niet week van zijn gezicht, ook als hij boos of scherp was.

Hij sprak met een hard neus-keel-geluid.

Door wilde niet zien, dat zijn gezicht zoo zelfvoldaan was. Door wilde niet hooren, dat zijn stem zoo hard was. Hij gaf immers opvoedkunde.

Naarmate het uur verder verstreek, gingen Door's oogen wijder en wijder open van schrik en ontzetting.

Was — dat — opvoedkunde?!

„De indeeling van de ziel” in: ten eerste, ten tweede, ten derde!

De indeeling van het gevoel, — o, wat ontzettend!

Werd hier een menschenziel in flarden gescheurd? Neen: in reepjes gesneden en naast elkaar gepast om te meten of het weer een complete ziel vormde?

Was dat je ziel, die je diep in je bewaarde als iets teers, waar geen ander aan mocht raken? Durfde die man daarover te spreken met zijn krakende stem, — durfde hij haar in te deelen in: ten eerste, ten tweede, ten derde?

„Ten tweede: het gevoel.”

Het gevoel, — het gevoel, dat je je ooren zoudt willen dichtstoppen om er niet langer naar te kunnen luisteren, — het gevoel... maar het gevoel werd ingedeeld in: ten eerste, ten tweede, ten derde, ten vierde...

Was — dat — opvoedkunde?!

En de kinderen dan, de kinderen!

Door begreep: als deze man over kinderen zou gaan spreken, zou ze gaan schreeuwen. Maar ze stelde zichzelf gerust: hij zou niet over kinderen spreken.

Er kwam een lichtpuntje in haar denken: 't was zijn schuld niet, het was haar eigen schuld. Kon hij het helpen, dat ze zich àlles had voorgesteld van paedagogiek, dat ze er al maandenlang naar had uitgekeken met zóó groot verlangen?

Dommerd, dat ze was, — ze had zich een heel verkeerd beeld gemaakt van opvoedkunde, — kon hij dat helpen?

De stumperd, wat had ze hem onrecht aangedaan. Ze zou niet meer boos op hem zijn. Zoo lang hij maar zoet doorpraatte over de ziel, kon ze hem nog vergeven. Het was immers háár ziel niet, en ook niet de ziel van een ander levend mensch, — het was maar een zielige kartonnen ziel. Och, daar mocht hij gerust wat mee omgoochelen, als hij dat zoo graag wou.

Als hij maar nooit, — o, als hij maar nóóit over kinderen zou gaan spreken!

* *

*

Na een paar weken kwam er een paedagogiekuur, waarop de lange, magere, zelfvoldane, krakende meneer niet verscheen.

Ziek? Op reis?

Misschien verkouden, dacht Door. Als zijn neus verstopt was, kon zijn stem er niet door, dus dan kon hij geen les geven, berekende ze gauw even, met een zeker genoeg.

In zijn plaats kwam de teekenleeraar.

„Ja, maar we gaan niet teekenen,” zei hij dadelijk. „Zóó makkelijk kom je van je paedagogiek niet af!”

Hij vertelde, dat hij van de heusche paedagogiek geen verstand had, en dat hij daarom maar op z'n eigen houtje wat „levende paedagogiek” zou geven, „paedagogiek, zooals het leven me die geleerd heeft.”

Hij vertelde.

Met gloeiende wangen zat Door te luisteren. Dàt was paedagogiek!

Eerst vertelde hij uit zijn kweekelingentijd. Hoe hij tevoren gedacht had, dat hij bij de eerste keer de kinderen al zou winnen, doordat hij het zoo héél goed met hen meende. Maar och, daar vragen de kinderen niet het eerste naar. Het eerste wat ze willen weten, is: „wie is de baas, hij of wij.” En zij waren zoo schromelijk de baas, en hij moest zoo schromelijk het onderspit delven.

Toen waren er oudere onderwijzers, die hem leerden met geweld op te treden. Hij deed het, maar hij werd er niet „de baas” door, en voelde zich dood-ongelukkig.

Tot langzamerhand het besef in hem wakker werd: je wil doorzetten, maar je liefde voor de kinderen mag er niet onder lijden.

Hij vertelde gebeurtenissen met kinderen die hij in zijn klas had gehad. Piet Wortel, de lange jongen, die na schooltijd zijn boom van een vader afstuurde op den kleinen, jongen meester, en hoe hij den vader tenslotte kreeg, waar hij hem hebben wou.

Door dronk de verhalen in. Dàt was paedagogiek!

Waarom had die lange, magere meneer nou geen teekentalent, hij mocht haar gerust teekennes geven, — of nee, dat ook liever niet.

Maar waarom was de teekenleeraar in 's hemelsnaam geen paedagogiek-leeraar geworden! Was daar nou niets op te vinden?

„Ik hoop,” zei Door na de les tegen Nita, met een overtuiging alsof dáárvan de vervulling van haar wensch afhing, „ik hoop, dat z'n neus altijd verstopt blijft.”

„Wie z'n neus?” vroeg Nita verschrikt.

„Van die magere. Die had toch een verstopte neus? Daar kon z'n stem toch niet langs? Daardoor kon hij toch geen les geven?”

„O, dat wist ik niet. Hoe weet je dat allemaal?”

„Och,” zei Door, ineens bedenkend dat de stumperd evengoed buikpijn kon hebben, „ik dacht het alleen maar.”

* *

*

Het liep mis, het liep absoluut mis bij Halink, — net zooals Nita en Door gevreesd hadden.

Iederen keer als hij een geschiedenis-uur volkletste kreeg Door meer jeuk in haar hersens, kriebelden haar handen meer om iets te doen, iets uit te voeren, — om de lange pauzes tusschen zijn zinnen aan te vullen met iets opwekkends.

Zingen tusschen de bedrijven door, dat kon je toch met goed fatsoen niet doen, al wou je nòg zoo graag.

De meesten zetten genoegelijk hun gesprekken voort, maar dat werkte niet opfleurend. Juist dat gezoem maakte je slaperig, kriebelig, vervelend, deed je verlangen dat er eens iets ergs zou gebeuren, een bom ontploffen of zoo.

Toen bracht het kefhondje uitkomst. Het was het bezit van Nita's zusje. Een metalen hondkopje op een gummi-ballonnetje. Als je er in kneep, kefte het.

Met één oogopslag had Door gezien, dat *dit* het was, wat de zoo vurig verlangde afwisseling in Halink's les kon geven. Ze had Zus gebedeld, om het voor één dag, voor één dag maar te leen te mogen hebben. Waarvoor, dat kon ze niet zeggen.

Zus, goedig, had het dadelijk afgestaan, al wou ze 't ook een heele week hebben.

En toen Halink nu weer veelzeggend zweeg tusschen twee zinnen van het geschiedenis-verhaal, klonk er opeens, vroolijk en opwekkend:

„Wef, wef!”

Hè, dat deed je bepaald goed. De heele klas werd er door opgefleurd. Zoo'n aardig hondje toch.

Een tweede pauze trad in. De goede man kende zijn les vanavond heel slecht.

„Wef, wef!”

Het was, of het lieve dier de klas moed insprak. Ze werden er bepaald door gewekt uit

hun doffe verslagenheid.

Halink had de draad van het verhaal weer te pakken. Had hij misschien even tersluiks in het boek gekeken? Wat oneerlijk!

Maar de draad was weer spoedig afgebroken, en er kwam een benauwende stilte.

„Wef! Wef!”

Wat een invloed zoo'n stom dier toch kon uitoefenen. Het werd bepaald gezellig in de klas.

Maar nu werd ook Halink uit z'n dofheid opgewekt, en hij ondernam een wandeling door de klas, om de schuilplaats van het gezellige diertje op te sporen.

Het hondje werd er opgewonden van.

„Wef — wef — wef — wef — wef!”

Het was niet zoozeer het geluid, als de braaf in haar schoot gevouwen handen van Door, die hem op het spoor brachten.

Triomfantelijk haalde hij het hondje onder Door's bank uit.

„Was dàt het?”

„Ja,” zei Door trotsch, „maar u mag het niet houden, want ik heb het maar te leen.”

„Ga jij dan maar mèt dat ding naar den directeur.”

„Door!” verweet Nita.

Maar Door was zóó fleurig geworden door het kefstemmetje, dat ze het verwijtende in Nita's stem niet hoorde en haar bemoedigend toeknikte, vóór ze met haar hondje verdween.

De directeur was heel verbaasd, Door bij zich te zien. Zoo'n klein nest toch!

Waarom ze eruit gestuurd was?

„Ik had dit,” en ze liet het ding zien.

Wat ze daarmee moest?

„Kijk, zóó!”

„Wef-wef!” zei het hondje.

Wat of dat te beteekenen had?

„Omdat het... zoo stil was... tusschen de verhalen in...”

O ja, juist. Nou, ze moest het dan voortaan maar stil laten als het stil wàs.

„Ja, meneer.”

En of ze dat dan ook maar aan meneer Halink wou zeggen, dat ze het voortaan stil zou laten als het stil wàs.

„Ja, meneer.”

Maar meneer had zich tijdens het gesprek het hondje toegeëigend en —

„Wef-wef!” zei het.

Ze lachten er samen om, maar Door zei, een beetje ongerust:

„U mag het niet houden, want ik had het maar te leen.”

„O, neem me niet kwalijk,” verontschuldigde de directeur zich lachend, „hier heb je 't. Maar geef het alsjeblieft gauw aan den eigenaar terug.”

Opgeruimd kwam Door na de les bij Halink binnen, om hem, volgens afspraak, te zeggen, dat ze 't voortaan stil zou laten als het stil wàs.

* *

*

Thuis hing Door een levendig tafereel op van de kefhondjes-geschiedenis. Moeder keek wat zuinig; vader deed zijn best om ook zuinig te kijken, maar 't mislukte schromelijk. Hij lachte.

Door vond het toch een beetje spijtig, dat vader lachte. Welke vader lachte nou, als zijn dochter eruit gestuurd was?

„Hè,” mopperde ze, „u bent niks geen echte vader. Alle andere vaders zouden een standje geven, alleen u gaat erbij zitten lachen.”

„Je hebt gelijk,” erkende vader gedwee. „Ik vind het ook alles behalve behoorlijk, wat je gedaan hebt, en ik hoop dat het nooit weer vóórkomt”

„Ik ook,” zuchtte Door.

Ze was na alle vroolijkheid een beetje landerig, en diep in haar hart snakte ze naar een vader of een directeur, die haar flink op haar nummer zette, haar stevig onder handen nam, desnoods aan 't huilen maakte. Ja, dàt was het eigenlijk, waar ze nu het meeste behoefte aan had: een deuntje huilen.

Maar niemand was zoo doortastend, dat hij haar aan 't huilen kon maken. De directeur had gelachen, vader had gelachen, — en ze zag ineens zoo op tegen de lange reeks geschiedenis-uren, die ze nog te goed had, en waarin géén kefhondjes-dwaasheid verlichting zou brengen, — dat had ze immers beloofd.

„Gebeurde er maar iets,” dacht ze, „kwam er maar iets, waar ik om huilen kon.”

En er kwam dien nacht iets.

Grootvader had dien avond in zijn studeer-

kamer gezeten, bij zijn boeken, waar hij zoo van hield — en daar was hij ingeslapen.

Er werd heel laat bij hen aangebeld, — ze schrokken er allen van wakker.

Door kwam verschrikt aanloopen, vroeg aan vader en moeder, wat er geweest was, — en vader zei met een vreemd, strak gezicht, dat grootvader tusschen zijn boeken ingeslapen was.

„Hoe — ingeslapen?” vroeg Door, al wist ze 't diep in zich wel.

„Weet je 't niet?” vroeg moeder zacht. „Ja, wel, kind, ik hoef het toch niet anders te zeggen?”

Henk was ook binnengekomen, begreep het dadelijk. Hij gaf vader een hand, een manlijke hand.

Door stond nog traag te verwerken. Ingeslapen? Hoe ingeslapen?

„Is grootvader...”

„Ja,” zei moeder.

Door's gezichtje werd smal en wit. Haar oogen stonden wijd open.

Wat was dat toch, wat er met grootvader gebeurd was? Grootvader was dood. Dood. Wat was dat toch? Hoe kon dat toch? Ze had hem pas gesproken, een paar dagen geleden. Waarom wist ze het toen niet? Waarom had ze hem toen niet gezegd, dat hij haar geweten was, dat ze zoo trotsch op hem was, dat ze alléén maar goed kon zijn omdat hij het wou, — waarom had ze hem dat alles niet gezegd? Ze had hem toen toch voor 't laatst gesproken, dan had ze

't hem toch moeten zeggen!

Was grootvader dood? En waarom was vandaag dan alles gewoon geweest, had ze gelachen en gegeten en niet geweten dat grootvader vannacht dood zou zijn?

Ze keerde zich om zonder een woord, liep naar bed.

De oogen open in 't donker, bleef ze liggen. Was grootvader dood? Moest ze nu niet huilen? Maar ze hilde niet.

Waarom had ze 't toch niet gewéten, dan had ze vandaag nog bij hem kunnen gaan en hem alles vragen en alles zeggen, — o, *hij* zou wel streng tegen haar geweest zijn, toen ze 't nodig had, — dan had ze hem dag kunnen zeggen, — dan had ze hem kunnen vragen waar hij heen ging...

Waarom lag ze nu gewoon in bed, tusschen lakens en dekens, gewone dingen zooals anders, — en met grootvader was zoo iets geweldigs gebeurd. Grootvader was dood.

Waarom hilde ze nu niet? Ze moest nu toch immers huilen, want er was toch iets droevigs gebeurd.

Maar er kwamen geen tranen. Ze had ook niet het gevoel, dat er iets droevigs was. Alleen een groot, groot geheim was er. Kon ze grootvader maar vragen, haar het geheim te zeggen.

Haar gedachten gingen regelmatig heen en weer als de slinger van een klok.

„Wat is er met grootvader?

Grootvader is dood.

Wat is er met grootvader?

Grootvader is dood..."

In die eentonige slingering werden haar gedachten dof, sliep ze in.

* *

*

Toen ze den volgende morgen wakker werd, wist ze het weer. Maar heel, heel anders dan in den nacht.

Nu zou ze opstaan en zich kleeden en ontbijten, — ze zouden allen samen aan 't ontbijt zitten. Wat een gewone dingen. Ze vond het haast... niet lief tegenover grootvader. En toch stond ze op en kleepte zich en waschte zich als anders. De zusjes ook. Ze spraken niet, maar toch waren ze drie gewone zusjes op een slaapkamer, — als anders.

Toen ze vader zag, vader met oogen, die dien nacht niet geslapen hadden, kwam de vraag over haar lippen:

„Bent u bij... bij grootvader geweest?”

Vader knikte.

Toen brandde haar de vraag: weet u niets, weet u dan heelemaal niet, waar grootvader heen is?

Maar ze durfde de vraag niet uitspreken.

In de huiskamer lag haar boekentasch. Zou ze ... zou ze naar school moeten vandaag? Tusschen de anderen zitten, die grootvader niet kenden?

„Nee,” schudde moeder. Door had de vraag niet eens uitgesproken.

Ze nam de boeken uit haar tasch om ze op te bergen.

Toen greep ze met haar hand iets hards beet...
Het kopje van het kefhondje.

En met het dwaze ding in haar hand, verbijs-
terd, kon ze opeens huilen.

Omdat er zooveel gewone dingen waren, en
grootvader was dood...

*

* *

En och, de gewone dingen werden in den loop
van de weken zóó oppermachtig, dat er dagen
voorbij gingen, waarop ze maar enkele oogen-
blikken aan grootvader dacht. Ze grepen haar
beet, de gewone dingen, ze sleepten haar mee.
't Was goed zoo. Door begreep wel, dat het
zoo goed was.

Daar was ook Nita, die haar in al de gewone
schoolbeslommeringen betrok, daar was de school
zelf, daar was Mien Renke, die langzamerhand
tot een kameraad werd, een gemeenschappelijk
bezit van Nita en Door.

Mien ging met hen samen van en naar school.
Uit haar stille stugheid kwam ze langzamerhand
los. Door en Nita beiden hadden het gevoel, dat
ze met haar wel over alles praten konden.

Toen Door voor 't eerst aan Nita biechtte, dat
ze een kindergedichtje geschreven had, — vreemd,
toen wachtte ze een oogenblik af, dat Mien Renke
erbij was.

„Zeg ... e ... vind je 't gek? Ik heb een versje geschreven, voor kinderen.”

„Ja?” vroeg Nita verwonderd. 't Was zoo'n groote overgang: van Meralda, waar ze den laatsten tijd niets meer van gehoord had, naar een versje voor kinderen!

„Ja. Ik kan er niets aan doen, hoor.”

„En Meralda dan?”

Nita keek een beetje sneu. Ze had zich allang ingepreerd, dat haar vriendin door Meralda be-roemd zou worden.

„Meralda ... vond ik niet zooveel meer aan ...”

Van tante Louise's oordeel had ze nooit gerept.

„Niet veel aan? Niet veel aan? Mien, zij heeft een boek geschreven, een éénig boek, en midden-in houdt ze ermee op, en zegt dat ze er niet veel meer aan vindt, en gaat een kinderversje maken. Poeh, een kinderversje!”

Door zweeg beschaamd. Ze kon er echt niets aan doen. Het kinderversje was gekomen met haar groeiende liefde voor kinderen.

„Je weet toch niet, of het een *leuk* kinderversje is!” verdedigde Mien haar.

Door keek Mien dankbaar aan.

„Nou ja,” sputterde Nita nog na, „maar als je Meralda gelezen had, zou je ook anders praten. 't Was zoo mooi!”

Al haar herinneringen aan de tranen, die ze samen over het roerende boek geplengd hadden, leken haar nu toe, te behooren tot een ver, mooi verleden.

„Als je er soms een liedje van wilt maken,”

kwam Mien plotseling, „wou ik het wel probeeren. Ik... e... ik bedenk wel eens wijsjes en dan schrijf ik ze op.”

„O, Mien!”

Voor Door's oog zweefde een zalige toekomst: Mien en zij samenwerkend aan leuke, pittige liedjes — want Mien's wijsjes moesten pittig zijn, — en boven die liedjes zou staan: woorden van Door Hielsma, muziek van Mien Renke.

„Dan mag jij het versje lezen,” zei Door, een vodje papier uit haar tasch trekkend.

„En ik niet?” vroeg Nita teleurgesteld.

„Jij vindt het toch niet goed, dat ik kinder-versjes schrijf?”

„Nou, toe dan maar, dan zal ik het maar goed vinden.”

Ze lazen het versje en ze vonden het goed.

En twee dagen later had Mien er een wijsje bij. Eerst was 't wat onwennig, om de woorden te zingen inplaats van te zeggen. Maar het was toch iets om blij mee te zijn, dat het een liedje geworden was.

„Door,” zei Mien een paar weken later, „ik heb nu een wijsje gemaakt bij jouw woorden, nu moet jij eens woorden maken bij een wijsje van mij.”

„Dat kan niet.”

„Het moet. Ik heb een wijsje en dat kan ik niet zingen zonder woorden. Je moet er woorden bij maken.”

„Ik zeg toch dat het niet kan!”

Door voelde zich driftig worden. Hoe kon Mien

nu zoo iets onmogelijks van haar verlangen! Woorden, — nou ja, die kwámen, die kwamen in een maat die je op een oogenblik in je had, — maar woorden schrijven in een maat die je opgedrongen werd!

Naast haar liep Mien het wijsje te neuriën, waar het om ging.

„Je zult zien, dat je er tòch woorden bij schrijft,” hield Mien vol.

Wat kon die meid toch koppig zijn, dacht Door, en ze dacht erbij: „was ik zelf maar zoo koppig.” Vaag was ze zich bewust, dat ze nooit iets zóó zou kunnen doordrijven als Mien. Maar nu wou ze haar kracht toch eens meten.

„Het kan niet, en daarmee uit.”

Ze liepen zijgend naast elkaar. Nita was al naar huis.

„Gezellig zijn we,” begon Door.

Als antwoord neuriede Mien hetzelfde wijsje weer.

„Je hoeft dat wijsje niet te zingen. Er komen toch geen woorden op.”

„Niet?”

Weer een lang zwijgen.

Hè, ze konden nog ruzie krijgen op die manier. Om zoo'n ellendig wijsje. Waarom had Mien dat toch in d'r hoofd gezet? En waarom zou zij zich moeten bukken voor Mien's koppigheid?

Omdat Mien een sterkere persoonlijkheid was dan zij. Dat begreep ze — met tegenzin.

„Hoe was het wijsje ook weer?” begon ze, gemaakt onverschillig.

„Zóó.”

Mien zong het haar weer voor. Het was een deinende maat, — je zag er een kindje bij, dat in slaap gezongen werd.

„Er komen toch nooit woorden bij,” kwam Door, zwakjes.

Mien lachte alleen maar. Ze wist, dat de woorden al op komst waren.

Dien avond schreef Door een wiegeliedje voor Mien haar wijsje. En toen ze het den volgenden dag Mien knorrig toeschoof, begreep ze:

Als iemand een sterkere wil had dan zij, een éventjes sterkere wil, dan moest ze zich bukken, dan moest ze toegeven, — altijd.

En ze hoopte, dat ze dan maar weinig menschen zou ontmoeten met een sterkere wil. Weinig menschen als Mien, die van te voren lachend-zeker wist, dat Door haar zin zou doen.

En toch hield ze veel van Mien.

* *

*

't Ging goed op school, — goed en makkelijk. Heel wat makkelijker dan op de meisjesschool. Hier werd alles veel meer aan jezelf overgelaten, en dat kon best, vonden Door en Nita zelfbewust.

Wel had Nita de prikkel noodig van Door, en Door de rem van Nita.

Nita zou, als je haar 'r gang liet gaan, woord voor woord leeren, zonder maar de kleinste

kleinigheid over te slaan. Dan was er een Door noodig om te zeggen: „Vooruit, schiet op, meid, wat komen die pietluttigheden er nou op aan.”

Door zou, als je haar 'r gang liet gaan, zich alleen verdiepen in de vakken, waar ze van hield, en het bestaan van haar anti-vakken straal negeeren. Dan was er een Nita noodig om te zeggen: „Door, heb je al aan je aardrijkskunde gedacht?” en dan kwam Door, verschrikt: „Gom, nee, glad vergeten.”

't Was trouwens nuttelooze tijdverspilling, dat aardrijkskunde-leeren van Door. Ze dwong zich dan wel eens om wat plaatsnamen te leeren, ijverig met de vingers in de ooren, en na veel zuchten en zweetdruppelen kon ze ze opnoemen, zelfs aanwijzen, — en een dag later was ze alles kwijt, was er niet het minste spoor over van haar moeilijk verworven geleerdheid.

En nu was er een aardrijkskunde-proefwerk op komst. Door was niet eens zenuwachtig, — ze had zich al gelaten in haar ondergang geschikt.

Het eenige waar ze redding van kon verwachten, was: dat er een klets-onderwerp bij zou zijn. Dan kon je door geklets je gebrek aan feitenkennis bedekken. Maar zoo iets gebeurde toch nooit, dat wist Door wel.

Onderwerpen ter keuze. Nou ja, 't deed er niet toe welke onderwerpen. 't Zou wel alles even erg zijn.

O wonder! O wonder van den hemel! Toen Door de onderwerpen goed bekeek, zag ze, dat er een klets-thema bij was zonder weerga!

„In hoeverre de inlander in Indië afhankelijk was van den bodem,” werd er gevraagd.

’t Kòn niet mooier! Geen enkele plaatsnaam was er bij noodig! Neen, — dit onderwerp was van den hemel gestuurd, om haar, armzalige, een kans te geven.

En je kon poëtisch zijn en een leuk opstel maken zooveel je wilde!

Ze vloog aan ’t werk. Ze pende aan één stuk door. Mien en Nita wisten niet wat ze zagen: welk onderwerp had Door toch gekozen, waar ze zóóveel van afwist!

Ze zag alles vóór zich, waar ze over schreef: zoo’n inlandsche vrouw op de rijstvelden, het kleine, bruine kopje van haar kindje boven de slendang uit, — of ze zag de wilde bosschen van Sumatra voor zich, waar de gutta-percha uit de boomen drupte, — o, heerlijk, alles opschrijven, wat je in je gedachten vóór je zag...

Toen ze klaar was, en een wilde haal eronder trok, zag ze opeens weer dat ze in een klas zat, dat er een leeraar was, — een leeraar, die zelf heel stroef altijd vertelde, zich moeilijk uitdrukte, die misschien niet eens hield van mooie opstellen.

Afwachten maar. Voldoende was ’t in elk geval.

„Wat had je toch?” vroeg Nita na afloop. „Wat heb je zitten pennen!”

„Wat een reuze-onderwerp, hè?” zei Door stralend.

„Welk bedoel je? Heb jij ook de Zuidkust van Java genomen?”

„De — Zuid-kust — van — Ja-va?” kwam

Door perplex. „Was dat er óók bij?”

Toen vertelde ze van hèt onderwerp, háár onderwerp, — en dat ze vást voldoende zou krijgen, stel je voor, zij voldoende voor proefwerk aardrijkskunde!

Er ging een week voorbij. Toen werden de proefwerken teruggegeven.

Stuk voor stuk. Bespreking na bespreking. Gemeen toch, dat zij onderaan lag. 't Duurde zóó lang.

Tenslotte lag er nog maar één papier. Dat moest het hare wel zijn.

„Dit opstel is van Door Hielsma. Vind je goed dat ik het voorlees, Door? Ik heb er een 10 voor gegeven.”

Door's adem stokte. Ze droomde toch zeker? Het ging toch over aardrijkskunde? Had hij gezegd: een 10?

„Kijk,” verontschuldigde de leeraar zich, „de kunst is niet om alles op te noemen wat je weet” („als u eens wist hoe *weinig* ik weet!” dacht Door) „maar om een prettig-leesbaar geheel te geven. Ikzelf kan dat niet,” ging hij met een zucht voort, „en dan stel je 't des te meer op prijs als een ander het kan.”

Door zat er met een vuurroode kleur. Ging dat over háár? Over háár áárdrijkskunde-proefwerk?

„Vind je goed dat ik het voorlees?” vroeg hij weer.

Door knikte, maar direct daarna kreeg ze een onuitsprekelijk verlangen om onder de bank te kruipen.

Ja, — ja, 't was toch waar. Ze herkende de zinnen, die ze had geschreven, — maar heel van verre herkende zij ze, want hij las het zoo héél anders dan zij het bedoeld had.

Toen 't voorbij was, keken ze haar allemaal aan. Dat kleine ding, je zou zeggen, waar haalt het kind het vandaan. Zoo voelde ze die blikken en ze was er diep gegriefd om.

Ze kreeg het papier terug. Uitstekend! stond er onder, en een 10. Een 10 voor aardrijkskunde.

Mien gaf haar na school een mep op haar schouder, dat het kraakte. Nita was nog buiten adem van verbazing.

Door zelf was er stil van. Hier schoten woorden te kort.

Ineens rook ze een parfum-luchtje. De pommade-jongeling stond vóór haar.

„Mijn compliment. *Ik* doe 't je niet na,” zei hij buigend.

Na alle emoties was dit een welkome ontspanning. Door lachte zóó frisch op, dat hij het gesprek maar niet voortzette en de rest van zijn huldebetooging inslikte.

Thuis deed ze een opgewonden verhaal, van haar tien, haar eerste tien, en dat voor aardrijkskunde!

En den volgenden morgen aan 't ontbijt overhandigde Henk haar een gedicht van hulde aan Haar met een Hoofdletter, die de aarde zóó door en door kende, dat ze gewoon op voet van jij en jou met de aarde was.

„Wanneer heb je dat gemaakt?” lachte Door.

„'s Nachts, hè, dan hebben kunstenaars de beste gedachten,” zei hij met z'n diepste mannenstem.

In haar hart was ze dood-verveerd met het gedicht. Maar ze had liever het puntje van haar tong afgebeten, dan hem dat te zeggen.

* *

*

Ze waren voor 't eerst er op uit getrokken met meneer Venema, — de natuur in. Ze zagen met blijde verrassing de eerste schuchtere pogingen van de natuur om na den winter te gaan leven.

Met z'n veertienen waren ze. Maar het waren telkens maar kleine groepjes van drie, vier, die om hem heen stonden als hij hun een nieuw wonder liet zien.

Door en Nita en Mien waren haast niet van elkaar weg te krijgen. Met z'n drieën wilden ze 't genieten, — en toch elk van de drie zoo heel verschillend.

Nita één en al aandacht als er wat te zien was. Alle bijzonderheden wou ze weten. En dan tevreden, verzadigd haast, knikte ze: ziezoo, dit was weer haar eigendom.

Mien had een speurdersoog. Kleine dingen, die een ander niet zag, kreeg ze ineens in de gaten. „Hela!” riep ze dan en lag er meteen met haar neus bovenop.

En Door, dwaze Door, die was zoo gelukkig

om de zon en de wei en het groen en het nieuwe leven, die wou wel schreeuwen en haar armen uitgooien, die wou wel over de slooten springen, die wou wel in de boomen klimmen, — maar ze hield zich goed, ze hield zich heusch goed. Alleen toen meneer zei: „Die sloot, daar zul jij zeker niet over kunnen, hè Door?” — ja, *toen* was ze er met een prachtsprong dadelijk over, en toen stond ze in triomf, met oogen vol pret, tusschen het jonge weidegras te wachten tot meneer zei: „Maar terùg, dàt durf je zéker niet.”

Natúúrlijk durfde ze terug, alleen bleef haar eene voet even in de modder steken, maar dat droogde wel weer in de zon.

O, dat krioelende leven, dat ze zagen in het slootwater! Zoo'n draaikevertje te zijn, dacht Door, en dan al maar draaien en tollen en bewegen, — heerlijk!

En de glazige vlokken kikkerrit in het water! Hier en daar al eigenwijze kikkervischjes met zwabberende staartjes.

„Als je maar oogen hebt om te zien,” had meneer gezegd.

O, oogen genoeg, dacht Door. En armen om te zwaaien en beenen om te springen. Nee, dat was niet eens genoeg. Vleugels om te vliegen wou ze wel hebben, en een staart om te zwabberen, — en ze wou opeens wel alles tegelijk zijn: een zwaluw en een veulen en een draaikevertje en een kikkervischje, — en toch ook wel Door wou ze zijn, diezelfde dwaze Door, die zoo gelukkig was in de zon.

Thuis vertelde ze jolig van al wat ze gezien had, en tegen Henk en Roelof zei ze:

„En we moeten het zelf hier in huis hebben, die kikkervischjes en zoo. We moeten een vijver maken in den tuin.”

„In ons snert-tuintje?” vroeg Henk.

„Natuurlijk. Al moet de hééle tuin vijver worden. Je hebt er toch veel meer aan dan aan die dooie planten die niet van hun plaats komen!”

Henk floot:

„En wie zal dat betalen,
Zoete lieve Gerritje.”

„Kost haast niets. Kunnen jullie het zelf niet metselen?”

„E... jawel,” zei Henk langzaam. „Maar cement en kippengaas, — want het moet stevig zijn, hè, — en al dat spul meer, dat kost leelijk centen, hoor.”

Door dacht even na. 't Zou al mooi zijn, als ze van vader en moeder permissie kregen om de tuin te verknoeien. En nog geld ervoor vragen bovendien, dat ging niet.

Opeens kreeg ze een donkerroode kleur.

„Ik... ik weet een manier om zelf aan geld te komen,” stotterde ze.

„Dàt moet je mij es leeren,” zei Henk.

„Dat kan ik juist niet.”

„Dat klinkt verdacht,” berispte Henk. „Kijk mij eens recht in de oogen, mijn dochter. Is het een eerlijke manier?”

Door was nu over haar verlegenheid heen en ze lachte hardop.

„Nee, ik ga het stelen!” riep ze.

„Foei kind,” mengde Roelof zich erin. „Dan willen wij er geen cent van aanraken, hè Henk?”

„Dan hou ik het alléén,” werd Door overmoedig. „Maar nu in ernst: ik weet echt een manier om aan geld voor cement en zoo te komen. Ik — wil geld gaan verdienen!”

Na deze onthulling keek ze triomfantelijk rond.

„Ga je uit schoonmaken?” informeerde Henk.

„Nee, veel erger.”

Ze waren nu onverholen nieuwsgierig.

„Kan ik vertrouwen dat jullie 't vóór je houdt.”

„Ons eerewoord.”

„Nu, ik...” het viel toch niet mee om het te vertellen, „ik schrijf wel es wat, kinderversjes en zoo, begrijp je, en als zoo iets in een kinderkrant wordt gezet of zoo, begrijp je, dan geven ze daar wel es geld voor, zie je.”

Hè, 't was eruit.

„Als ze 't maar eerst aannemen,” kwam Henk teleurgesteld, „maar dat doen ze toch niet.”

„Ik zou 't toch kunnen probéeren.”

„Dat durf je niet,” zei Roelof.

„Dùrf ik dat niet? Dat zou je wel eens kunnen meevallen, wat *ik* durf!”

En ze durfde.

Ridderlijk begeleid door haar beide broers, die haar tot aan de veel-gevreesde deur zouden brengen, stapte ze een paar dagen later naar het huis van den redacteur van een kindertijdschrift.

Een stoep op. Brrr, een stoep op.

„Vooruit, hou je taai,” moedigde Henk aan.

„Als ik naar binnen ben, gaan jullie dan weg?”

„Ja. Maar ga nu de stoep op.”

Door gehoorzaamde. Ze liep een paar tredjes op, maar liep ze even gauw weer af.

„Hij zal 't wel gek vinden,” fluisterde ze tegen Henk.

Henk klopte haar vaderlijk op de schouder.

„Niks gek. Hij kan hoogstens zeggen, dat ie ze niet neemt. Schiet nou op, meid.”

Nu liep ze werkelijk de stoep op.

Bovenaan fluisterde ze, over de leuning heen:

„Zie ik er netjes uit?”

„Piekfijn.”

„En... en... een beetje volwassen?”

„Zoowat vijf-en-zestig lijkt je. Bel nou aan!”

Ze zuchtte, drukte met den moed der wanhoop op de bel.

„Is... is meneer thuis?” vroeg ze aan het meisje.

„Ja, welke van de heeren. Meneer Jan of meneer Willem of de ouwe heer?”

Hemel, wat een moeilijke vraag! Hoe kon ze nou weten, of het meneer Jan of meneer Willem of de ouwe heer was?

Er zweefde haar vaag iets voor den geest, dat de voorletter W. was.

„Ik geloof... meneer Willem.”

„Ja, die is thuis. Ik zal even zeggen dat er iemand is.”

't Meisje verdween. Door stond binnen. Haar

keel was zoowat dicht, maar dat deed er niet toe.

Henk en Roelof gingen weg. Zoo voor de deur hangen was gek, had Door gezegd.

Een lange, jonge man kwam de gang in, keek Door verbaasd aan.

„Wel, zusje, had je een boodschap?” vroeg hij vriendelijk.

Zusje! Wat een vernedering! Hij zou wel nóóit versjes aannemen van iemand, die hij „zusje” noemde.

„Ik had een paar... een paar versjes,” kwam er benepen uit.

De jonge man keek haar in uiterste verbazing aan.

„Versjes? En wat wou je daarmee?”

„Voor... het waren kinderversjes... voor uw krant.”

„Ooo!”

De jonge man lachte smakelijk. Door voelde zich diep gegriefd. Omdat ze nou klein was, kon ze daarom geen versjes schrijven?

„Dan moet je bij m'n vader zijn!” lachte hij. „Ik dacht wonder wat een boodschap je voor me had. En nu is 't niet eens voor mij!”

„Mag ik dan uw vader spreken,” zei Door, flink geworden van louter beleedigheid.

„Vader is niet thuis. Zal ik hem de versjes geven?”

„Neen.”

't Kwam er kordaat uit. Stel je voor, dat hij de versjes ging lezen van dat „zusje”, en er mis-schien lolletjes over ging maken!

„Niet? Goed hoor. Ik zou ze anders eerlijk gegeven hebben. Maar kom dan eens terug als vader thuis is.”

„Wanneer?”

„Overmorgen om denzelfden tijd.”

Overmorgen! Hoe zou ze zoo lang die spanning uithouden- Maar ze antwoordde alsof het over een pond suiker ging: „Goed, meneer.”

Op straat hield ze, om de broers in te halen en om haar woede uit te trappen.

Zusje! En hij had haar uitgelachen!

„Nou?” vroegen de jongens in spanning, toen Door ze hijgend achterop kwam.

„Hij was niet thuis. En z'n zoon zei zusje tegen me!”

Henk monsterde haar eens. Nee, dat had hij toch niet gedacht, dat ze er zóó kinderachtig uitzag. Groot was ze niet, maar nee, „zusje”!

„Je had ook geen handschoenen aan,” opperde hij onhandig.

„Handschoenen óók nog,” brieschte Door, „alsof dáár je leeftijd in zit!”

Maar „overmorgen om denzelfden tijd” had ze handschoenen aan...

De broers gingen niet mee. 't Was te pijnlijk: als ze nu weer eens onverrichterzake terugkwam!

Eenzaam klom ze de stoep op, zonder de steun van vier jongensoogen achter zich te weten.

Haar gehandschoende vinger drukte op de bel.

„Is meneer thuis?”

Meneer was thuis. De ouwe meneer. Een groote, strenge man met borstelige wenkbrauwen.

„Je had versjes voor m'n krant?”

„Ja meneer.”

Ze haalde ze schuchter te voorschijn, gaf ze hem over.

Hij keek ze door met gefronste wenkbrauwen. Door had het gevoel, of ze een standje van hem zou krijgen. Als hij het dan maar gauw gaf, dacht ze, want dat lange wachten, — o, dat oneindige wachten...

„Goed. Ze zijn goed. Ze zijn heel goed,” gromde hij.

„Heusch??!!”

Als een schreeuw klonk het door de kamer.

Toen lachte hij toch even.

„Dacht je dan van niet?”

„Ik... wist het niet.”

„Hoe oud ben je?”

„Zestien.”

„Zoo. Hoe kom je aan die versjes?”

„'k Weet niet. Ik dacht ze — ik bedacht ze, geloof ik, en toen schreef ik ze op.”

„Hm.”

Hij las ze weer even door.

„Ik zal ze plaatsen,” met een gebaar van: nou kun je wel gaan.

Maar Door had nog iets.

„Krijg ik... verdien ik er geld mee?”

„Hm. Hoezoo?”

Hij keek haar erg doordringend aan.

„We wouen een vijver maken, de broers en ik, en voor het cement — hadden we geld nodig. En voor het kippengaas. Want het wordt

gewapend beton.”

Wat klonk dat: gewapend beton. Had ze van Henk overgenomen.

„En dat geld wou je met de versjes verdienen?”

„Ja meneer.”

„Zoo. Hm. Goed. Ja, je verdient er geld mee.”

„Fijn!!”

Door had hem met plezier om z'n hals gevlogen, maar hij zag er niet naar uit of hij dat goed zou vinden.

Daarom zei ze, ineens weer doodverlegen:

„Dag meneer.”

„Dag... hm... meisje. Hoe heet je?”

„Door Hielsma.”

„Dag Door Hielsma.”

Ze was al in de deur, toen hij haar terugriep.

„Zeg, hm, Door. Als je soms lust hebt om hier eens veel kinderlectuur te zien,” — hij wees op een hoge kast met kleurige bandjes, — „mag je wel eens een avond hier komen rondsnuffelen. Dat is goed voor je, hm, je ontwikkeling op dat gebied.”

„Heusch??!!”

Het was haar tweede schreeuw vanmiddag.

Hoe snàpte hij, hoe snàpte hij dat dit het aller-allerheerlijkste was, dat ze zich voor kon stellen!

Met haar oogen gaf ze meer dan voldoende antwoord op zijn uitnoodiging. Met haar mond meer dan onvoldoende.

„Ja meneer. Graag meneer. Dag meneer.”

Weg was ze.

* *

*

„Ik verdie-ie-ien!” riep Door, toen ze eindelijk Henk en Roelof alleen had.

„Nee, is 't waarachtig?” sloeg Roelof's stem over, in opperste verbazing en bewondering.

„Hoeveel?” vroeg Henk zakelijk.

„Dat weet ik niet,” zei Door beschaamd. „Dat heb ik niet gevraagd. Had ik zoo iets moeten vragen?”

„Ik denk het wel,” zei Henk.

„Maar 't zal in elk geval wel genoeg zijn voor cement en kippengaas. Het zijn vijf versjes. Ik heb hem verteld waarvoor we 't nodig hadden.”

„Wat gek,” zei Roelof gegeneerd.

„Niks gek. Ik heb gezegd, dat het gewapend beton moest zijn; dan begrijpt hij wel dat het niet zoo goedkoop wordt.”

„Wat zei hij?”

„Dat de versjes goed waren. En hij zag er nog wel zoo streng uit, dan ben je dubbel vereerd. En weet je wat nog meer? Ik mag terugkomen om in al zijn kinderboekjes, die hij heeft, een heelen avond te lezen!”

„Gom!”

Ze keken Door ineens met andere oogen aan.

Dat was hun zusje! De glorie van haar schrijfschap straalde op hen af. Bij een redacteur boeken mogen kijken, had toch wel héél veel met beroemdheid te maken.

Door straalde. De broers hadden haar nog

nooit zoo au serieux genomen. Heerlijk, om eens voor vol aangezien te worden!

„Zeg,” stelde ze voor, „nu dacht ik zóó: we moeten natuurlijk wachten met het gewapend beton, tot we de centen hebben. Maar de vijver uitgraven, kun je zeker al doen, hè?”

„Ja,” zei Henk, „als we permissie hebben om den tuin te verknoeien.”

De deputatie wendde zich tot het Hooge Gerecht, en de permissie werd verleend.

In voorschot op het te verdienen geld werden voorloopig door het Hooge Gerecht de middelen verschaft om cement en zand en kippengaas te koopen.

En drie weken later zwommen er lustig tuschen de modder en de waterplanten, waarmee de metselaars het wijsche gewapend beton hadden bekleed, eigenwijze kikkervisshes met zwabberende staartjes, en twee pedante kikkers keken toe, of alles wel ging zooals het behoorde.

* *

*

Met kloppend hart stond Door weer in dezelfde kamer, — de kamer, die aan alle kanten door kinderboeken ingesloten was.

„Zoo, ben je teruggekomen? Dat is goed. Waarom ben je zoo lang uitgebleven?”

„Ik wist niet wanneer ik komen mocht.”

„Was je bang, dat ik je op zou eten?”

Door schudde 't hoofd, maar in haar hart wist

ze: ja, ze was wel een beetje bang geweest. Bang voor z'n wenkbrauwen en z'n bromstem.

„Ik zal hier wat boekjes voor je neerleggen. Als je alles maar weer in dezelfde volgorde legt, kun je je gang gaan.”

Ze zat stil en met haar figuur verlegen te wachten, terwijl hij rondging langs de kinderboeken en hier en daar een uitpikte.

„Word je onderwijzeres?” — onder 't uitzoeken door, met den rug naar haar toe.

„Ja, meneer.”

„Ben je al kweekeling?”

„Nee meneer, maar ik word het gauw.”

„Zie je er tegen op?”

Door werd wakker.

„Neeeee! Er tegen òp zien??”

„O, dan is 't goed.”

Even later:

„Natuurlijk valt het eerst tegen, als je kweekeling wordt. Als je daar maar aan denkt. Later wordt het pas mooi. Als je wasch-echt bent geworden.”

Wasch-echt. Als je wasch-echt bent geworden. Ze begreep vaag, wat hij bedoelde. Als ze niet wasch-echt was, dan zou in de groote wasch van die eerste tegenvallers al de kleur eraf gaan.

Waar zou de kleur afgaan?

Van haar liefde voor kinderen?

O, maar ze was wasch-echt! Ze kon wel de groote wasch doorstaan.

„Als de groote wasch maar gauw komt,” dacht ze. „'t Kan me niet schelen. Met veel groene

zeep en harde boenders.”

Ach, want ze wist niet, dat het in één waschbeurt niet blijken kon of ze wasch-echt was. Dat er véél waschbeurten zouden komen, met véél groene zeep en véél harde boenders...

„Asjeblieft. Ga nu je gang maar.”

De groote, strenge man ging zelf tegenover haar zitten, begraven in werk.

En het duurde niet lang, of Door was vergeten dat hij er was.

Een wereld was voor haar open gegaan. In koortsige haast greep ze van het ééne versjesboekje naar het andere sprookjesboek, bang dat ze iets van haar tijd verloren zou laten gaan.

„Die is uitgehongerd,” dacht de man tegenover haar, terwijl hij haar van opzij aankeek.

Maar al gauw was de eerste honger gestild. Ze kon nu rustig boekje na boekje doorbladeren, naast elkaar leggen, vergelijken.

Ze kon nu ook rustig oordeelen. Lang niet alles wat ze las, vond ze mooi. Lang niet alle plaatjes die ze zag, vond ze aardig voor kinderen.

Soms moest ze hartelijk lachen, hardop, en dan keek de man tegenover haar op en lachte even.

Soms, bij erge lieverige woordjes, — hartekennijn of zoo wat, — kreeg ze een wee gevoel in haar maag. Dàt wist ze wel, zoo'n woord zou zij nooit over haar... pen krijgen.

Met schaamte dacht ze ineens aan Meralda. Wat was daar toch veel lieverigs en onechts in geweest. O, tante Louise!

Alleen schrijven over wat je zelf begrijpt. En

kinderen begreep ze. Over kinderen kon ze schrijven. Voor kinderen kon ze schrijven. Want ze kende de taal van kinderen.

Ze duizelde haast van de groote ruimte die zich voor haar opende, toen ze zich bewust werd, dat ze een taal kende, die veel menschen niet kenden, — dat ze zich in een taal zou kunnen uiten, die door zooveel dankbaren verstaan werd: door kinderen.

En terwijl ze bladerde en las, groeide er iets in haar, onbewust nog, maar heel zuiver: de eenvoud, die noodig is om door kinderen te worden verstaan. —

„Hm. Meneer?”

„Ja?”

„Vindt u alles mooi wat u me gegeven hebt?”

„Jij dan niet?”

Ze kreeg een kleur. Misschien moest ze 't wel mooi vinden.

„Nee,” biechtte ze.

„Wat dan niet?”

Ze schoof hem een verhaaltje toe, dat ze met wat weerzin gelezen had.

Hij grinnikte.

„Trek je er niets van aan. Als jij maar zorgt dat je nooit zoo schrijft.”

Hij praatte erover, alsof het al werkelijkheid was, dat ze schrijven zou!

„Nee,” beloofde ze plechtig, „ik zal nooit zoo schrijven.”

„Hoe zul je dan wel schrijven?” vroeg hij ineens, en hij keek haar onder zijn wenkbrauwen

door onderzoekend aan.

„Ik weet niet,” fluisterde Door beduusd.

Hoe kon ze ook weten, hoe ze wèl schrijven moest!

„Ik zal het je zeggen. Je moet zorgen, dat je nóóit tevreden zult zijn met *hoe* je schrijft. Want als je heelemaal tevreden bent, word je niet beter, en je moet àldoor beter worden, versta je? Als je niet beter wordt, word je slechter.”

„Ik zal nooit tevreden zijn,” dacht Door. „Ik zal altijd beter worden.”

„Want met je schrijven óók moet je wasch-echt worden.”

„Ik wil wasch-echt worden,” dacht Door, „anders gaat de kleur er af.”

Met een beweging, alsof hij veel te veel woorden gebruikt had, werkte hij plotseling weer verder. —

De weg naar huis leek met een donzen kussen belegd.

Door voelde geen straatsteen, Door zag en hoorde niets.

Wat véél o, wat véél had ze beleefd!

Ze had de deur van een wonderpaleis voor zich zien opengaan, en ze was erin gegaan.

Of had ze dat gedroomd? Had ze dit allemaal gedroomd?

Neen. Het was alles waar.

Het was waar, wat ze als toekomst vóór zich zag:

Een drom kinderen om zich heen, en allemaal wijd-open, luisterende kinderoogen. En zij vertel-

de, vertelde, — in hun taal!

O, wat heerlijk: ze verstond hun taal!

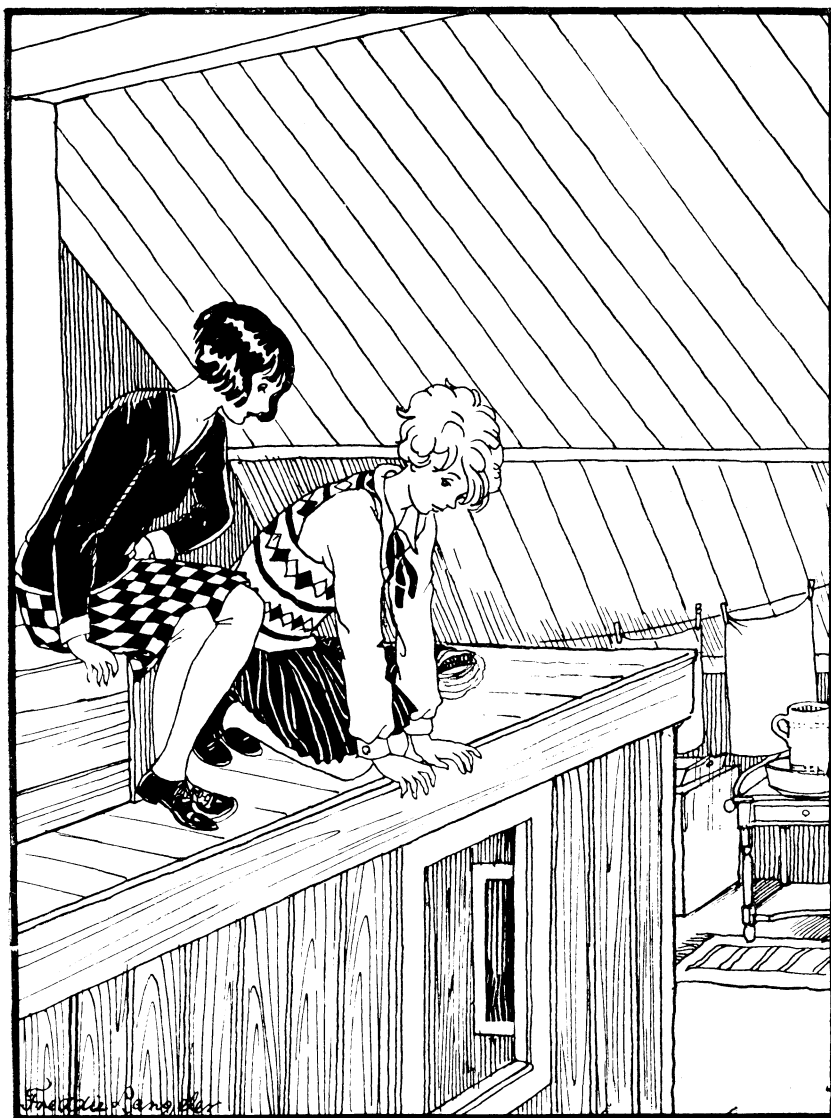
Ze voelde zich onuitsprekelijk gelukkig.

Maar opeens, als een rem, herinnerde ze zich: ze mocht nóóit tevreden zijn met wat ze al kon; want ze moest nog wasch-echt worden.

En terwijl ze stilstond vóór de deur van haar huis, en heel diep de koude avondlucht inademde, dacht ze:

„Nu komt de waschbeurt. Nu word ik gauw al geboend en geschrobd.”

Maar ze was niet bang. Want diep in zich wist ze, dat de kleur echt was.

Beiden keken ze aan alle kanten van het dakje naar beneden...

HOOFDSTUK III.

Met een mengsel van angst, verwachting en vreugde, dat zoowat in haar keel zetelde, kwam Door de wijde, steenen hal in van de volksschool, waar ze kweekeling zou zijn.

Kweekeling!

Met dringende vragen had ze van oudere kweekelingen alles te weten willen komen, — of je wel eens alleen met de klas was, zelfstandig les mocht geven, of je veel moest zitten toekijken, — vreeselijk leek haar dat! — of er op die school leuke kinderen waren, arme kinderen, aanhankelijke kinderen, ondeugende kinderen, — alles moest ze weten.

Maar nu ze door de holle gang met de nog leege kapstokken liep, wist ze niets meer. Niets anders dan: nu zal het komen.

Ze werd naar een leeg lokaal gestuurd, waar ze ongedurig rondom de banken ging ijsberen. Wat duurde alles ontzettend lang!

Er kwam een genoegelijke, oude onderwijzeres binnen. Zoo, dus dit was de juffrouw die haar zou inwijden in de geheimen van het onderwijzen.

Door stapte moedig op haar af.

„Ik ben Door Hielsma. Ik ben naar deze klas gestuurd, als kweekeling.”

„Zoo, dus jij bent mijn nieuwe kweekelingetje. Ik hoop, dat we het goed zullen kunnen vinden met elkaar.”

Dat was de heele plechtigheid van de kennismaking. Zou 't met de kinderen ook zoo vlot gaan?

Door voelde, dat de juffrouw haar monsterde. Wat een ongemakkelijk gevoel was dat.

Het resultaat van de monsterring kwam al gauw:

„Juffrouw Hielsma” (wat klonk dat idioot, waarom zei ze niet Door), „als ik u een goede raad mag geven, — zoudt u niet een minder... e... kinderlijke jurk kunnen aandoen de volgende keer?”

Door keek verschrikt naar omlaag, heelemaal verbouwereerd om die vreemde combinatie: Juffrouw Hielsma en de kinderachtige jurk.

Was haar jurk zoo kinderachtig? Gewoon, recht en met een ceintuur en kraag en manchetten, en zoo overdreven kort was ie ook niet!

„Ik geloof dat ik geeneen jurk heb die volwassen is,” zei Door.

„Een rok en blouse bijvoorbeeld?”

„Die heb ik niet.”

„Nu, dan zullen we maar hopen... ziet u, het is om het prestige.”

„O,” zei Door beleefd.

Ze dacht benauwd: „daar heb ik nog heelemaal niet om gedacht, om het prestige. Zou het er erg

op aan komen?"

En onwillekeurig zette ze haar gezicht in een strakke, nette en volwassen plooi.

In de gang was geroezemoes van kinderen te hooren.

„Nu komt het,” dacht ze blij.

Gauw nog, vóór de kinderen binnenkwamen, vroeg ze de juffrouw bijna smeekend:

„Zegt u liever Door tegen me.”

De juffrouw keek doodverschrikt.

„Volstrekt niet,” zei ze. „Ik noem alle kweekelingen juffrouw en u. Dat is noodig voor het prestige.”

„Ach hemel,” dacht Door, „het prestige.”

Tegelijkertijd ging de deur open en een paar nette, zoete meisjes met dikke, zwarte kousen en nette, schoone jurken en schorten, liepen op de teenen en met de handen op de rug de klas in.

„Dag 'frouw,” tegen de juffrouw.

Een nieuwsgierige, wat wantrouwige blik op Door, en een aarzelend:

„Dag 'frouw,” tegen Door.

Dus ondanks de kinderachtige jurk zeiden ze toch juffrouw tegen haar. Wat een uitkomst. Wat een prestige!

„Dag!” knikte Door stralend, en dankbaar voor de juffrouws-titel.

Er kwamen nu telkens meer kinderen binnenwandelen. Sommige zoetjes, sommige druk en dadelijk terechtgewezen door de juffrouw.

„Zou ik nu ook iets moeten zeggen als ze druk binnenkomen?” dacht Door, en ze keek met zicht-

baar welgevallen naar een levendig, blond kereltje, dat meer de klas in tòlde dan in liep.

Met het air van de strengheid zelve, alleen om haar prestige tegenover de juffrouw hoog te houden, stapte ze op het ventje af.

„Dag,” zei ze gezellig, maar bang dat de juffrouw den aard van het gesprek zou hooren, „hoe heet je?”

„Wimpie.”

„Dag Wimpie. Wat heb je een mooie trui aan.”

Wimpie straalde.

„Gisteren nieuw,” verklaarde hij.

„Zeg,” Door kwam ineens tot haar plicht terug, „kun je zachtjes naar je bank loopen?”

„Nou!” zei Wimpie trots.

Hij liep zóó op z'n teenen, dat z'n knieën ervan doorzakten.

Door knikte hem dankbaar toe en de juffrouw keek tevreden. Dat kleine ding had meer prestige dan ze dacht.

Door liep nu tusschen de banken en vroeg hier en daar een naam.

Dat ééne keurige meisje heette Annie. En die dikke, gezellige knul daar heette, romantisch en erg Italiaansch, Rinaldo. Maar hij praatte genoegelijk plat Nederlandsch.

Wimpie had nog even tijd om haar aan de mouw te trekken en maar meteen op den man af te vragen:

„'frouw, hoe oud bent u?”

Door schrok. Wat onkiesch van hem om dat te vragen! Zestien kon ze met geen mogelijkheid

Ze schoof hem een verhaaltje toe, dat ze met wat weerzin gelezen had.

zeggen. Bijna zeventien was óók waar, maar dat was niet veel beter dan zestien.

„Als ik lieg, laat ik dan meteen maar goed liegen,” dacht Door, en ze zei met een stalen gezicht:

„Twee-en-dertig jaar.”

„O,” zei Wimpie tevreden. „Me moeder is dertig.”

„Hij gelooft me echt!” dacht Door verrast. „Wat een prestige, wat een prestige!”

Toen begon de schooltijd.

* *

*

Toeluisteren, en anders niet.

Eens een keertje rondloopen als ze aan 't werk waren en dan de neiging onderdrukken om een praatje met ze te beginnen, — maar verder: toeluisteren en anders niet.

Ze had eigenlijk niet anders mogen verwachten. Ze moest immers eerst de kunst afkijken!

Maar ze vroeg zich af, of ze zóó de afgekeken kunst wel zou willen en kunnen toepassen.

O, wat was het alles keurig en regelmatig en zoet. De juffrouw sprak liefjes, haar stem golfde met zoete krullen door het lokaal. De kinderen zaten netjes, gaven afgemeten antwoordjes, staken dunne, rechte vingertjes omhoog, het andere handje op de rug. Soms lachten ze een koorlach, en als die lach was afgelopen, mocht er geen enkel schatertje na-huppelen.

Zoo zou Door's klas nóóit worden, dat begreep ze wel. Ze zou veel te blij zijn, als er wat bizonders voorviel in haar klas, ze zou elke gelegenheid aangrijpen om uit den band te springen. Dag in dag uit zoo'n zoete, stille klas, dat hield ze niet uit.

Na schooltijd vroeg de juffrouw haar:

„Wel, juffrouw Hielsma, leek het u moeilijk?”

„Ik heb het zelf nog niet geprobeerd,” ontweek Door. Ze hoopte daardoor meteen gedaan te krijgen, dat ze 't zelf gauw zou mogen probeeren.

„Maar u leert het wel. Houdt u maar goeden moed.”

„Ik wou het wel eens probeeren,” opperde ze schuchter.

„Gewoonlijk laat ik na twee weken eens een les geven,” lichtte de juffrouw in.

Twee weken! Lieve hemel, hoe zou ze er door heen komen!

„Mag ik niet éérder?”

De juffrouw glimlachte.

„Het zou u niet meevallen!” zei ze.

„Ik wou toch zoo graag.”

De juffrouw zweeg even. Toen:

„Dan wil ik u, gehéél op uw eigen verantwoording, vanmiddag een schrijfles laten geven.”

De schrik sloeg Door om het hart. Een schrijfles! Ze had minstens gedacht aan een vertel-uurtje.

Hoe zou ze in 's hemelsnaam die kinderen leeren schrijven! Ze geloofde, dat ze in elke bank zou gaan zitten en het dan maar zelf schrijven,

wat er geschreven moest worden.

Het was harteloos, het was min, om haar juist met een schrijfles te laten beginnen.

„Een schrijfles? Och, dan wacht ik nog maar liever.”

„Dat is ook maar beter,” glimlachte de jufvrouw triomfantelijk.

En Door bleef twee volle weken alleen maar toeluisteren in de zoete klas. Ze werd er zelf haast zoet van. Maar dat wreekte zich natuurlijk buiten de school. Dat konden de trappers van haar fiets getuigen. Daar trapte ze al haar opgekropte bewegelijkheid op uit.

Vóór schooltijd was het eenige oogenblik, dat ze leefde. Dan knoopte ze gesprekken aan met alle mogelijke Marietjes en Jantjes en Wimpies en Keetjes, dan kwam ze achter de geheimen van kleine, stille Annie, dan moest ze teekeningen bewonderen, waar alleen een hart vol liefde uit wijs kon worden: tijgers die mannen opaten, treinen en booten, huizen waar je maar zóó ongegeneerd binnenin kon kijken, vrouwen met rokken en mannen zonder rokken, beide met gezichten waar de oogen van voren en de neus op zij stond. O, dàt was genieten!

Als ze Nita en Mien sprak, vergeleken ze haar ervaringen. Nita was bij een leuk, jong onderwijzeresje, dat haar al na twee dagen les had laten geven. Moeilijk, moeilijk leek het haar.

„Ik voel aldoor, terwijl ik bezig ben, dat ik eigenlijk benauwd ben voor die massa. En dan denk ik dat de kinderen het merken.”

En toch wist Door, dat Nita het goed gedaan had. Goed en nauwkeurig. Maar Nita was nooit tevreden over zichzelf. Door wel. O, als Door iets goed had gedaan, dan juichte ze de heele boel bij mekaar. Kon ze er maar wat van aan Nita geven.

Mien liet weinig los. Ja, ze had al les gegeven. Neen, het was niet tegengevallen. Aardige kinderen, en ze waren heel gehoorzaam en rustig.

Door wist heel goed, dat Mien altijd haar klas rustig zou hebben omdat ze zelf rustig was. Zijzelf zou nooit een rustige klas krijgen. Als ze rustig zouden zijn, zou zij het zelf bederven door ineens iets mals te zeggen. Had ze toch maar iets van Mien's rust en evenwicht.

Want als ze zich zoo kriebelig voelde worden in de zoete klas, dan zei haar gezond verstand:

„Meid, het is toch goed zoo, ze zijn niet lastig, ze leeren goed, — wat wil je toch?”

Wat ze wilde? De kinderen zèlf zien, niet die kudde schaapjes, — levende kinderen wilde ze zien, en veel van ze houden en veel voor ze zijn.

Want ze wist niet, dat je pas veel van ze kunt houden en veel voor ze kunt zijn, als je ze eerst rust gegeven hebt.

Hoe zou Door ze ooit rust kunnen geven, — ze had het immers zelf niet in zich!

* *

*

Ja hoor, ze mocht dan eindelijk les geven. Maar ... schrijfles!

Ze keek de juffrouw verpletterend aan toen ze het vonnis hoorde.

Schrijfles. Wie laat er nu iemand beginnen met schrijfles, na veertien dagen bitter wachten.

Maar de juffrouw voelde niets van Door's blik. Ze was zich van geen schuld bewust.

Schriften uitdeelen. Penhouders voor den dag. Wat makkelijk toch dat die kinderen zoo gedresseerd waren, moest Door zelf toegeven.

Ze moesten het woord Torensplits schrijven. Idioot woord, dacht Door.

Wacht. Ze mocht ze toch geen onbegrepen woord laten schrijven!

Of ze wel wisten wat een torensplits was?

Vier, vijf vingers.

Annie?

De punt van een toren.

Knap! Zal de juffrouw er eens een op het bord teekenen?

Graag, natuurlijk.

Ze teekende er een met een groote weerhaan erop. En ze vertelde smakelijk van het haantje op den toren, dat met alle winden meedraait.

En ze wou nèt een kind voor de klas laten komen om het te laten draaien in de richting waaruit zij blies, toen de juffrouw het spel kwam verstoren en haar influisterde, dat het schrijfles was.

Ontnuchterd zei ze toen, zonder overgang:

„En nu gaan we het woord Torensplits schrijven. Kijk, zóó.”

Ze schreef het op het bord voor, niet onberis-

pelijk, en ze mopperde in zichzelf: „'t Ging nèt zoo leuk.”

De kinderen schreven het na, gingen uit zichzelf netjes zitten toen het woord klaar was.

Nu moest ze nakijken natuurlijk.

Ze schoof gezellig bij ieder kind in de bank, wees wat fout was, schreef het zelf vóór, ingespannen met het puntje van haar tong tusschen de lippen.

Het werd een gemoedelijk onder-onsje bij elk kind, en de overige kinderen vatten het óók zoo op, maakten er een even gemoedelijk onder-onsje van met elkaar. 't Was es een verzetje, hè, es wat anders dan gewoonlijk, zoo zonder juffrouw voor de klas.

Toen Door zoowat negen keer Torensplits had geschreven, merkte ze met schrik *hoe* gemoedelijk het geworden was. Er was een plezierig zoem-geluid in de klas, en Door had nog genoeg besef om te weten, dat dat geluid er niet mocht zijn.

„Zeg... e... jullie mogen niet gaan praten als ik voorschrijf!” verbood ze.

't Was even stil.

Maar bij de dertiende Torensplits was het zoem al weer even sterk, zoo niet sterker.

Nu stapte Door kordaat voor de klas.

„Het tweede woord schrijven,” commandeerde ze. Dertien kinderen bleven onbeweeglijk zitten.

„Waarom schrijven jullie niet?”

„U hebt het tweede woord al geschreven,” antwoordden er een stuk of vijf.

„O ja. Nou... e... jullie dan het derde woord.”

„Dat mag niet,” lichtte Jansje in, met een blik om hulp naar de echte juffrouw, die veelzeggend zweeg. „We moeten allemaal even ver zijn.”

„O! Goed dan.”

En toen ze de overige kinderen al weer klaar zag zitten met de handen op den rug, gebod ze opgelucht:

„Allemaal het derde woord.”

Moest ze nu verder gaan met nakijken? En weer zoo'n gepraat krijgen? Maar zonder nakijken kon ze ze toch ook niet voort laten gaan!

Daar kwam, als de stem van een engel uit den hemel, de stem van de juffrouw, die verkondigde:

„Dank u, juffrouw, het is tijd.”

Het was tijd. Ze hadden drie woorden geschreven. Sommigen maar twee. Maar het was tijd. Het verlossende woord was gesproken.

Nu de beproeving voorbij was, voelde Door, dat haar voorhoofd bezweet was van het zware werk. Maar dat deed er nu niet meer toe. Het was tijd.

Ze wist één ding wel zeker: als het altijd zóó moest gaan, dan werd ze nooit onderwijzeres. Nóóit.

Ze zat nu weer achter in de klas. De juffrouw had leesboekjes uitgedeeld en liet de kinderen lezen. Een lesje dat ze al wie-weet-hoe-vaak gelezen hadden.

Was dat de eenige manier om ze rustig en ordelijk te hebben? Ze in slaap vervelen?

Maar dat zou ze immers nooit kunnen! En wat moest ze dan, wat moest ze dan? Een wanordelijke troep van haar klas maken?

Langzaam drupten er tranen naar omlaag, langs haar neus, langs haar kin, tot in haar handen.

Toen schrikte ze op. Zat ze te huilen, zat ze te huilen hier in de volle klas?

Ze stond op en liep het lokaal uit, zonder verontschuldiging.

De juffrouw keek haar na. Ze had het al zoo vaak gezien, kweekelingetjes die huilden om de eerste ontgoocheling. Ze was niets verbaasd.

Door greep haar mantel en hoed en liep de straat op. Later zou ze wel een reden opgeven, — ze kon er immers de leesles niet om onderbreken.

Nu ze op straat was, liepen de tranen vrij en zonder ophouden over haar wangen. Ze liep maar aldoor haar neus te snuiten, maar het hielp niet. Een mislukkeling was ze. Ze wou onderwijzeres worden en ze kon het niet.

Een mislukking was het, het heele lesgeven.

Wat moest ze nu toch? En ze hield zooveel van kinderen, ze hield van ze allemaal, en ze wou toch zoo graag. En ze had ze zooveel te geven, maar ze zou het ze nooit kunnen geven, want de eerste keer de beste dat ze 't probeerde, was het mislukt. Och, en nu zou 't wel altijd blijven mislukken.

Ze ging voor een winkelraam staan om eens flink te snuiten en te drogen. Toen zag ze opeens haar eigen gezicht in de spiegelruit: roode oogen

en een glimmenden neus.

Wat een toonbeeld van ellende! Waarom eigenlijk? Moesten de menschen niet denken dat er wie-weet-wat met haar was gebeurd?

Wat wàs er nou tenslotte eigenlijk gebeurd! De kinderen hadden gepraat onder haar eerste les. Haar éérste les, die misschien nog door veel betere gevolgd zou worden.

En in haar gedachten zag ze plotseling vóór zich: een barsch gezicht met borstelige wenkbrauwen, en ze hoorde een zware stem, die zei:

„Natuurlijk zal dat in 't begin tegenvallen. Later wordt het pas mooi, als je wasch-echt bent geworden.”

Och hemeltje, en bij de eerste tegenvaller huilde ze al tranen met tuiten, zag ze er al uit alsof ze ter dood veroordeeld was. Wat zou die zware stem dáár wel van zeggen, hoe zou dat barsche gezicht haar nú wel aankijken!

„Schaam je wat,” dacht ze. „Ik wou dat er iemand was om me door elkaar te rammelen.”

Maar er was niemand.

* *

*

Den volgenden dag mocht ze weer een les geven. Als ze wou tenminste, voegde de juffrouw er glimlachend aan toe.

O ja, ze wou wel, verklaarde Door grimmig. Ze wou graag. Wat voor les zou het zijn?

Het laatste uur. Door keek op de lesrooster: vertellen.

Haar hart sprong op. Dit was haar kans, dat wist ze.

Wat verlangde ze naar het laatste uur. Of ze ook een vertelselboek wou hebben om zich voor te bereiden? Neen, dank u.

En terwijl de juffrouw met de klas bezig was, kwam er een verhaaltje in haar op, dat ze heelemaal zag, heelemaal voor haar gesloten oogen zàg gebeuren.

Het was haar tijd.

Ze ging op den hoogen stoel zitten, slikte even en vertelde.

Ze zag geen kinderen. Ze zag alleen het verhaaltje gebeuren. En wat ze zag, vertelde ze.

Midden onder het vertellen werd ze zich bewust van al die groote kinderoogen, die haar aanken. En ze wist: deze kinderoogen zagen het ook, wat zij zag.

Het was bijna uit, toen ze gestoord werden: de bel.

„Hè,” zuchtten een paar kinderen, teleurgesteld door die onbescheiden bel.

„Ik zal het even uit vertellen,” zei Door, met een vragenden blik op de juffrouw, die knikte.

Ze vertelde het uit. De kinderen werden uit een droom wakker. Ze liepen zoetjes naar de deur, — de ordelijkste klas waar Door ooit van gedroomd had.

Toen Door op straat kwam, moest ze weer haar neus snuiten, — als gisteren.

Om de spanning, die nu gebroken was. Om de overwinning.

Want o, ze wist het zeker: ze had het gewonnen.

* *

*

Rinaldo had, behalve zijn bizonderen naam, toch nog werkelijk wat bizonders: hij teekende menschen, die oogen en neus aan denzelfden kant hadden en die echt op levende menschen leken; hij teekende dieren, die niet op vier stokjes liepen, maar op heusche pooten; hij teekende huizen, waar je bescheidenlijk *niet* binnenin kon kijken en waar je warempel nog wat van den zijkant zag ook.

Al deze feiten, gecombineerd met z'n bizondere naam, noemde Door tezamen: teekentalent. Ze bewaarde zorgvuldig een paar vodjes papier met krabbels van hem erop, en bedacht hoe ze 't later aan de menschen zou laten zien, als Rinaldo beroemd was geworden, en hoe ze vertellen zou dat zij de eerste was geweest die zijn talent had ontdekt.

Dat was Rinaldo. Dan was er ook nog Wimpie. Die had volstrekt geen talent, integendeel. Geen teekentalent, geen zangtalent, geen leestalent, geen schrijftalent, geen rekentalent, en vooral geen stilzit-talent. Maar al die ontbrekende talenten werden ruimschoots vergoed door zijn verrukkelijke mededeelzaamheid. Door wist alles

van hem. En van z'n moeder en z'n vader en z'n kleine broertje en z'n kleine zusje en z'n oome en z'n tante en z'n opoe en z'n nog veel meer. Z'n moeder speelde de hoofdrol. Ze had gisteren de gordijnen gewasschen en nu hingen ze weer, — spierwit, juffrouw! En ze maakte pakjes voor hem en z'n broertje en jurrekies voor z'n kleine zusje, — nee, wat z'n moeder al niet kon! Door voelde een innige bewondering voor die moeder, die haar kleine jongetje zóó met liefde vervulde, — en ze voelde ook wat vereerdheid om de vertrouwelijkheid van Wimpie.

Maar meer vereerd was ze door de mededeelingen van Annie. Annie met haar groote, ernstige, blauwe oogen met zwarte wimpers, haar keurige, dikke, blonde vlecht, haar altijd schoone handjes en altijd schoone schort en altijd schoone zakdoek, met haar onkinderlijke, donkere stemmetje, haar ernstige geslotenheid. Om bij Wimpie vertrouwelijkheid te wekken was geen kunst, — maar de korte, wijze praatjes van Annie, die waren goud waard.

Annie las al veel, — kindje van zeven jaar, in de tweede klas! Ze las wàt ze krijgen kon. Ze noemde den naam van een boek, dat ze zoo mooi vond. Door schrok: een triest, oudwijs boek was het.

„Waarom lees je dat?” vroeg Door.

„Ik vind het mooi.”

„Zijn er geen boeken voor kinderen thuis?”

Annie schudde 't hoofd. Nee, die waren er niet. Ze was eenig kind.

„Màg je dat boek lezen van moeder?”

„Ik mag alles lezen,” met iets van trots in haar stemmetje.

Den volgenden dag bracht Door een kinderboekje voor haar mee.

„Dank u!” zei Annie, met even iets zonnigs in haar stem en even iets kinderlijks in haar oogen.

Dat was Annie. Dan was er ook nog Steven.

Steven de onverschillige, de mokkende Steven met z'n verbeteren, bleek gezichtje, z'n stootige elleboog. Steven, die veel straf en veel standjes kreeg.

Door dacht: als ik dit soort van jongen win, dan heb ik véél gewonnen. Maar hij liet zich niet winnen, — eerst niet.

Tot Door merkte dat één onderwerp z'n belangstelling had: als er in een leesles over dieren of bloemen werd gesproken, werd Steven wakker, wist hij iets te vertellen.

„Wacht, ik heb je,” dacht Door.

Ze ging na schooltijd, zoo heel toevallig, met hem den weg uit. Hij keek haar schuin-wantrouwig aan en praatte niet.

„Moet je die musch zien,” kwam Door onverhoeds, „wat ziet die er komiek uit.”

„Och, kerel,” zei Steven, onbewust-collegiaal, „dat is toch geen musch, dat is een vink.”

„Hoe wéét je dat?” vroeg Door, één en al verbazing en bewondering, „waar zie je dat aan?”

„Moet je goed kijken,” legde Steven uit, zonder recht te weten tegen wie hij het had, „zie je die strepen op de vleugels? Die zie je toch nooit bij

een musch! Dan is 't altijd een vink."

„O," zei Door, en ze praatten door over alle mogelijke vogels en al wat er bij te pas kwam.

En dien middag kwam Steven op school met een levendig gezicht en een extra knikje tegen Door.

* *

*

Sinterklaas kwam, met lekkere koekjes en pepernoten voor de heele klas en leuke, kleine prulletjes voor ieder.

Maar dien morgen kreeg de juffrouw een briefje, dat ze aan Door liet lezen.

„Mej: Daar Roelf zijn klompen stuk zijn, Zoo deel ik Uw meede als dat hij heeden niet school kan koomen. Achting Mej: Driessen."

Door keek de juffrouw smeekend aan.

„Is daar niets aan te doen? Juist nu, vandaag, met Sinterklaas?"

„Ja," zei de juffrouw gelaten, „wat zul je er aan doen?"

„Klompen koopen," gaf Door de eenvoudigste oplossing.

„Daar is geen beginnen aan," zei de juffrouw.

„Dit is toch een uitzondering!" pleitte Door.

„Als hij dit verzuimt, vandaag..."

Het slot was, dat de juffrouw en Door samen een paar klompjes bekostigden, en dat Door uit-

gestuurd werd om op goed geluk een paar klompjes te koopen en Roelf te halen.

Door klom een paar steile trappen op, — drie hoog — en vroeg of Roelf thuis was.

Ja, hij was thuis, en verscheen op kousevoetjes, doodverlegen.

„Roelf,” zei Door, stralend om het wonder dat ze volvoerde, „Sinterklaas wist dat je klompjes stuk waren en hier zijn een paar nieuwe van hem en of je die wou passen.”

Roelf werd vuurrood tot in z'n nek.

„Is dat... is dat wáár?”

„Natuurlijk is het waar,” loog Door met gemak, „zie je de klompjes dan niet? Pas eens aan.”

Ze pasten! Dat was het grootste wonder!

En toen Door gearmd met dansende, klossende Roelfje op straat liep, toen dacht ze, dat Sinterklaas toch wel héél goed geweest moest zijn om zóó lang na z'n dood nog zóóveel blijdschap te mogen geven.

* *

*

Thuis kenden ze alle kinderen op hun duimpje. Ze moest alles vertellen, van Wimpie vooral. De zusjes waren erg verguld, dat ze een zus hadden, die al voor de klas stond. Henk begon nu ook iets eerbiediger te worden.

Als het mislukt was, — en o, 't mislukte nog váák, — dan kwam ze stil thuis, piekerend over de vraag, waar 't aan gelegen had, hoe ze 't ver-

anderen kon. Dan zagen ze 't thuis wel, en ze vroegen niet veel. En met korte zinnnetjes kwam 't dan langzamerhand vanzelf wel los.

„Ik deug er niet voor. 't Ging ellendig. Ik zie ze niet allemaal tegelijk. Als je je met de ééne bemoeit, springt de andere uit de band. Ze zien niet tegen me op. Ze moeten tegen me op zien. Anders deugt het niet. Ik wou dat ik een baard had. Dan zagen ze wel tegen me op.”

Dat hevige verlangen naar een baard was bijna altijd de eind-conclusie. Er was in een andere klas een onderwijzer met een lange, bruine baard en een diepe basstem, en Door keek hem altijd met zekere naijver aan: als je zoo'n baard had en zoo'n stem, dan was 't geen kunst.

Henk bood aan, z'n eigen baard te laten groeien en hem haar dan af te staan, want hij had er nog geen noodig.

Ze werkte zich dan meestal zelf langzamerhand òp uit haar moedeloosheid, een handje geholpen door vader en moeder. En meestal lukte het ná zoo'n mislukking dubbel goed.

Maar vóór ze zich heelemaal er-boven-op voelde, kwam er een eind aan het kweken. Ze moesten zich in hun binnenkameren terugtrekken voor ernstiger dingen: ploeteren voor 't handwerk-examen.

Vreeselijk vond Door het. Als ze toch alles van te voren geweten had...

Mien had het makkelijk. Die was zoo handig geboren, die had bepaald al wel in de wieg handwerk-examen kunnen doen. En Nita was zoo

keurig, àl wat er uit haar handen kwam, mocht je gerust onder de loupe leggen.

Maar Door, arme, ongelukkige Door, die was niet ongemeen handig, maar wel ongemeen slordig, en deze combinatie van eigenschappen deed haar met weinig hoop het handwerk-examen tegemoet zien.

Nou ja, tenslotte kòn je onderwijzeres worden zonder dat ding, — er kwam tegen dat het examen naderde een soort gelatenheid over Door, die op den dag van 't examen zelf uitgroeide tot opgewekte koelbloedigheid.

Of het door die koelbloedigheid kwam of door blind geluk, — een feit was, dat Door slaagde, al geloofde ze 't eerst zelf niet. Ze was met Mien samen, — Nita was al drie dagen geleden geslaagd, — en Mien kwam er natuurlijk met een cijferlijst vandaan, waar je van omviel.

Door niet. Toen de eerste beduusdheid van haar afgevallen was, de beduusdheid om het schokkende feit: zij, de eigenste onhandige, slordige Door, geslaagd voor handwerken! — toen keek ze haar cijfers na en telde: één punt méér dan noodig was om er nog net door te komen.

„Zonde en jammer,” hoofdschudde ze tegen Mien, toen ze door de regenachtige, vreemde stad naar 't postkantoor zochten om naar huis te seinen.

„Wàt is d'r nou zonde en jammer? Dat je er door bent?”

„Nee,” zei Door spijtig. „Maar dat ééne punt dat ik te veel heb! Ik had er met één punt min-

der kunnen komen. 't Spijt me eeuwig, dat ik ze dat toegegeven heb."

* *

*

't Werd nu ernst. 't Werd nu wezenlijk ernst. Binnen een jaar zouden ze examen moeten doen.

Ze werkten met hun drieën regelmatig samen.

Soms ernstig, soms onmogelijk dol en tot geen echt werk in staat.

Tot fantaseeren, als vroeger, kwamen ze niet meer. Door schaamde zich te veel voor praktische Mien, die met haar sterke wil tot werken drong.

Maar als er een piano in de kamer was, — dan was er van Mien's gestrengheid niet veel over. Dan speelde ze, of ze bedacht wijsjes bij Door's versjes, en ze kibbelden gezellig over wijs en woorden, en Nita luisterde genietend naar hun gekibbel, — tot één van de drie last kreeg van een ontwakend geweten en ze schaamtevol terugkeerden naar hun boeken.

Wat moeilijk was het toch om uit te maken, wie van de drie de goede manier van werken had: Nita, die alles leerde, zonder onderscheid tusschen hoofdzaak en bijzaak, alles degelijk en tot op den bodem in zich opnam, — of Mien, die de dingen samendrong tot korteren vorm en dan dat verkorte tot haar eigendom maakte, — of Door, die de hoofdzaken zag en opnam en de bijzaken links liet liggen, er niet naar omkeek.

Ze kwamen soms in botsing met elkaar, omdat

ze alle drie werkten naar hun beste weten.

Tot Door op een goeien dag de oplossing had:

„Ik heb nagedacht.”

Mien en Nita keken haar stom-verbaasd aan.

„Ja, ik bedoel, ik heb nagedacht, wie gelijk heeft.”

„Jij natuurlijk,” smaalden de twee anderen.

„Nee,” zei Door geduldig. En toen, heel trots op haar nieuwe vinding:

„We hebben alle drie gelijk.”

En ze legde uit, hoe ze tot haar filosofische conclusie was gekomen:

„Ik kan toch ook niet Nita's mantel dragen, — die slobbert me aan alle kanten, ik zie er idioot in uit. Nou, en zoo kan ik ook niet werken op jullie manier en jullie niet op mijn manier, — ieder moet het op z'n eigen manier doen.”

Mien en Nita zwegen bij zóóveel wijsheid.

„Nou, en?” vroeg Mien tenslotte.

„En — we moeten niet meer samen werken. Da's zonde van den tijd. We moeten 't op eigen houtje doen.”

't Ging er niet glad in, maar het slot was, dat ze Door gelijk gaven.

En van dien tijd af werkte Door in al haar vrije uren, bij gebrek aan een eigen kamertje, in het schoolmuseum.

Ze was een strenge schoolmeester voor zichzelf. Moest ook wel, want als ze dat niet was, zou ze telkens glippertjes maken.

„Als je nou drie kwartier aardrijkskunde gedaan hebt,” beloofde ze zichzelf, „mag je een

kwartier in het paedagogiek-hokje kruipen.”

Dan werkte ze drie kwartier ijverig, zij het dan ook met een slachtoffer-achtig gevoel omdat het aardrijkskunde was, maar getroost door de belooning, die haar wachtte.

Klokslag drie kwartier later sloeg ze middenin haar atlas dicht en borg zich veilig in de afdeling paedagogiek op.

„Niet langer dan een kwartier,” hield ze zichzelf voor. Maar het werd wèl langer.

Want haar zoekend opvoeders-instinct, dat in de paedagogiek-lessen op school zoo heel weinig houvast vond, greep zich hier krampachtig vast aan den nieuwen leider, dien ze gevonden had: Ligthart.

Ze had zijn boeken toevallig in handen gekregen, toen ze zocht en zocht in dat hokje. En onder het lezen had ze het gevoel gekregen: hier stond geschreven wat zij, haast onbewust, in zich had gevoeld. Alsof een ander uitsprak, wat zij dacht.

Ze kon niet ophouden met lezen, ze kòn niet. Ze wist wel, dat het andere werk op haar wachtte, zich opstapelde. Maar toch kon ze niet ophouden.

Mocht ze nu maar opnieuw beginnen kweekeling te zijn! Ze zag alles heel anders, — o, wat zou ze 't alles anders aanpakken! Maar ze zou nooit meer kweekeling zijn, — als ze nu weer voor de klas stond, had ze 't examen al achter den rug, was ze onderwijzeres.

Als ze maar eerst de handen vrij had. Wat

waren haar handen nog gebonden, nu, vóór 't examen. Dingen leeren waar ze geen zin in had, en wachten, wachten tot ze probeeren mocht alles in daad om te zetten wat nu, door deze boeken, in haar gedachten rijpte.

Als maar eerst het examen voorbij was.

Vreemd zou het toch wel zijn. Geen schoolkind meer, maar een mensch. Niet meer nemen, maar geven.

De heele schooltijd ging haar gedachten langs. Wat een groentjes waren ze geweest, Nita en zij, toen ze hier op school kwamen. En nu? Ze mocht het niet eens meer vreemd vinden, als de menschen „juffrouw” tegen haar zeiden.

Leuke tijd geweest toch. Al de leeraren, al de klasgenooten gingen haar gedachten langs, alsof het al voor 't laatst was.

Als je volwassen werd, van school af, dan verwachtten de menschen wat van je. Dan zei de wereld: „nu is 't mooi geweest; nu maar eens kijken, wat je er van terechtbrengt.”

Zou ze er veel van terechtbrengen? Ze twijfelde er wel eens aan, den laatsten tijd. Och, dat examen zat er ook tusschen. Als dat maar eerst voorbij was...

En met schrik herinnerde ze zich, dat om het examen voorbij te komen, ze eerst heel nuchter aan 't werk moest, en zich los moest maken van Ligthart, die haar vasthield, vasthield...

* *

*

En het examen kwam.

Ze hadden er naar verlangd op 't laatst: dat er een eind zou komen aan deze spanning, aan dat onzekere: wat zal ik het volgend jaar zijn, leerend kind of werkend mensch?

Nita was een van de eersten, die slaagden. Ze ging rustig naar 't examen; ze was klaar. Ze kwam overblijft van 't examen terug: *zij* geslaagd? *Zij* onderwijzeres? Ze begreep het nog niet recht.

Mien slaagde twee dagen vóór Door's examen. Ze ging rustig heen en kwam rustig terug. Blij? Jawel, natuurlijk. Moeilijk geweest? Och nee, niet erg. Waren ze aardig? Jawel, dat ging wel.

„O, kon ik toch zóó zijn,” zuchtte Door.

Aldoor dacht ze: over een paar dagen weet ik het. Dat kneep haar de keel soms dicht van spanning en ongeduld.

Den morgen van 't examen zelf kon ze alleen maar blijdschap voelen, omdat er een eind was gekomen aan het wachten. Een blijdschap, die haar aan de ontbijttafel het hoogste woord deed voeren en haar met geanimeerde happen de extra dunne, extra-gesmeerde boterhammetjes deed naar binnen werken.

„Als ik zak, zul jullie me dan niet verloochenen?”

Nee, op dat punt kon ze gerust zijn.

„Je zult me er des te liever om zijn,” zei Henk theatraal.

„Dan is 't goed. Dan zal ik maar zakken.”

Maar diep in haar hart wou ze niet aan de

mogelijkheid van zakken gelooven.

Henk bracht haar. Hij gaf haar een sterke hand toen hij wegging, en Door keek hem met warme oogen na.

„Wat heb je toch veel aan een hand van een broer, die nooit met z'n liefde te koop loopt,” dacht ze.

Mien en Nita waren er ook. Ze praatte lachend met ze, vóór ze naar binnen ging.

In de examenzaal viel een rustige helderheid op haar, zooals ze nog nooit gekend had.

„Vraag nu maar,” dacht ze. „Ik zal alles wel zeggen.”

Ze vroegen en zij zei. Ze zei méér dan ze anders wist, méér dan ze geweten had als die vreemde helderheid er niet was geweest.

Ze kon praten en lachen en het zelf hooren, alsof het een ander was die praatte en lachte.

„Wonderlijk,” dacht ze, toen er een oogenblik pauze was, „maar ik geloof toch, dat ik er kom.”

Er waren veel andere meisjes, die examen deden. Er waren heel neerslachtige bij, die alleen maar verlangden naar het eind van de kwelling.

Door kon de meisjes opbeuren en aan 't lachen maken, alsof ze het zelf niet was, die examen deed.

En telkens, als ze even tot zichzelf kwam, had ze die ééne gedachte: dat alles zoo wonderlijk was vandaag.

Ze kwam er. Dat zei tenminste de voorzitter, toen ze binnengeroepen was en klein en moe en wit stond voor de lange tafel met de vele heeren.

Dat zei ook de beverige handteekening, die ze zetten moest op een zwaar papier met letters.

Maar dat zei niet het kleine restje verstand, dat haar gebleven was. Want de wonderlijke helderheid had haar opeens verlaten, toen ze geslaagd was. En wat overbleef, was: een ingekrompen, weggedoken Door, moe en verslagen, die in een hoek van het „zweetkamertje” een deuntje zat te huilen.

„Trek je er niets van aan, meid,” zei Henk, die op haar gewacht had, „’t volgend jaar kom je er wel.”

Door lachte door haar tranen heen.

„Maar ik ben niet gezakt,” zei ze hulpeloos, „ik ben juist geslaagd!”

„Hè?!” vroeg Henk ontzet. „Waarom huil je dan?”

„Dat is ’t ’m juist,” lach-huilde Door, „dat weet ik juist niet.”

Henk stond met stomheid geslagen. Zusjes, — eer je dáár achter kwam! Die huilden, als ze er dóór waren. Wie weet of ze niet lachten, als ze zakten...

HOOFDSTUK IV.

Door nam het er nu maar eens echt van. Ze had een ingespannen tijd achter den rug en een ingespannen tijd voor den boeg, en daartusschen moest een tijd van rust komen.

Natuurlijk naar tante Louise. Twee heele weken. Slapen en verwend worden. En praten, veel praten. Ze was een kind geweest, toen ze er den vorigen keer logeerde, — nu was ze volwassen geworden.

Wàs ze volwassen? Och, welnee. Elken dag haast had ze de laatste jaren gedacht, dat ze den vorigen dag nog een kind was geweest en nu niet meer. En nu wist ze: elken dag opnieuw zou ze een verschil voelen met den vorigen, elken dag opnieuw zou ze denken, dat ze volgroeid was. En nooit zou het waar zijn.

Tante Louise vroeg niet naar Meralda. Maar Door begon er zelf over.

„Weet u nog dat snert-boek van vroeger, dat ik u liet lezen?”

Tante lachte. Natuurlijk wist ze het.

„Ik heb er nooit verder aan geknoeid. Ik kon niet meer.”

„Dat dacht ik wel. Heb je het bewaard?”

„Ja,” lachte Door, „als curiositeit. Later gaat het naar een museum.”

Toen vertelde Door van haar kinderversjes, van haar vriendschap met den redacteur, van de heerlijke uren, die ze tusschen zijn kinderboeken en in zijn barsch gezelschap doorbracht.

Tante knikte. Dit was goed. Ze vroeg niet eens, Door's versjes te zien. Ze wist dat dit het echte was.

Tante was toch ouder geworden. Haar handen niet zoo vast, haar stem niet zoo vol. Dien ook, die had veel meer witte haren gekregen; maar Door heette nog altijd „het lieve kind”, of ze nu onderwijzeres was of niet. Heerlijk, om nog het lieve kind te zijn. Als ze eenmaal onderwijzeres werd, zou ze nog genoeg de volwassene, verantwoordelijke zijn, — heerlijk, om je kinderachtig te laten verwennen.

Maar er kwam een eind aan de twee weken, aan de verwennerij, aan de kinderachtigheid. En toen kwam de tijd van hard aanpakken en van groote-menscherigheid.

Ze ging „volontairen”. Mien en Nita ook. Ze zochten elk een verschillende school. Nita kwam op een meisjesschool, Mien op de school waar ze „gekweekt” had.

Door vond een school in de diepste, diepste achterbuurten. Ze griezelde even, toen ze het op zich nam: wat troosteloos, die heel ruwe kinderen, — zou ze 't wel kunnen?

Toen dacht ze: dit is mijn grootste kans om

te weten of ik wasch-echt ben. En ze aanvaardde het.

Er hing een lucht in deze school van ongewaschen kleeven, op regenachtige dagen het ergst. Dan kwamen de kinderen nat op school en in de klas dampte het uit. Door had een zekere weerszin te overwinnen, vóór ze zich geven kon aan deze kinderen.

Als ze zich bij 't schriftelijk werk over een kind heenboog, dacht ze ineens: „voorzichtig, ik mag niet te dicht bij komen.”

Ontzettend vond ze dat. Het waren toch kinderen! Ze hadden toch evengoed recht erop, dat ze zich onbevangen gaf, als alle andere kinderen! En toch moest ze voorzichtig zijn.

Door en voorzichtig zijn! Het kostte haar heel veel. Die eerste weken was ze thuis stil en ongewoon gesloten. Moeder dacht, dat het werk niet lukte. Maar dat was het niet. Het was de plotselinge blik, die ze in de diepste verwaarloozing en vervuiling had geslagen. Het was de strijd tusschen haar heerlijk-jonge roekeloosheid en haar verplichte voorzichtigheid.

De straten, waar ze door ging, waren ellendig van duisternis en triestheid. Er schreeuwden soms kijkende vrouwen van de overzijden tegen elkaar in, er hingen luie vrouwen over de vensterbanken. Kleine hummels met schattige gezichtjes soms, maar met onzegbaar vieze, gescheurde kleertjes aan, scharrelden door de straat.

Soms begreep Door niet, dat de kinderen van haar klas nog lachen en stoeien konden op de

speelplaats. Wat misten ze veel! Ze moest telkens denken aan haar eigen kindertijd. Voor de zusjes was ze dubbel lief, alsof ze aan haar goed wou maken, wat die andere kinderen misten.

Eén keer had ze een onderwijzer van een hogere klas een jongen zien trappen. Ze was in de gang blijven staan, verstijfd van ontzetting, de oogen wijd van schrik. Hoe kòn hij, — die kinderen, die thuis al zooveel ellende hadden, — hoe kòn hij!

De onderwijzer, een groote, grove kerel, had haar zien staan, en het had hem geërgerd dat dat kind met die groote oogen hem op de vingers stond te kijken.

„Ja, juffie,” had hij haar ingelicht, „met streelen kom je er hier niet. Dat zijn ze niet gewend.”

Door had een gevoel of ze hem aan wou vliegen.

Ze slikte de misselijkheid weg, die haar benauwde, en gooide er opeens met een hooge stem uit:

„Als dät moet, — als ik er niet anders kom dan met trappen en stompen, — bah, dan loop ik hier weg.”

De onderwijzer lachte geamuseerd.

„Dat lijkt me ook wel het beste,” schamperde hij en liep door.

Ze bleef tegen de kapstokken staan, waar zooeven de vieze petten aan hadden gehangen.

O, alles was hier vies en ellendig. Ze verstonden geen andere taal dan ruwheid. Moest zij ook die taal leeren spreken? Neen, neen, — ze moest

maar liever wegloopen.

Ze kwam in haar lokaal terug. De onderwijzer van haar klas was al weg. Het was erg leeg en stil.

Op het tafeltje vóór de klas lag wat sigaren-asch. Er waren inktvlekken op het geel-geverfde hout. Er lagen wat papieren en potlooden op verspreid.

Het bord was grijsig, met strepen. De spons in het bakje rook muf. En in de paadjes tusschen de banken lagen stompjes potlood, snippers papier. „Bah,” dacht Door weer, „ik loop hier weg.”

Ze ging moe en wanhopig op een stoel zitten bij het kale tafeltje.

En terwijl ze er zat, schoof ze, zonder het te weten, met een papiertje de sigaren-asch naar de rand van het tafeltje, hield er de prullemand onder.

Haar hand legde, zonder gedachten, de verspreide papieren op elkaar, de potlooden er boven op.

Toen ze het merkte, lachte ze in zichzelf.

„Ik ben aan 't opruimen, hier, in deze herrie.”

Toch zag het tafeltje er al anders uit.

En toen kwam er een lichtpunt in haar denken:

„Als ik wegloop, — als mensen, die het betere willen, maar wegloopen, — dan wordt het nóóit beter.”

Al verder gingen haar gedachten. Mocht zij, die van kinderen hield, de kinderen van deze buurt overlaten aan mensen als die man, die dien jongen trapte? Mòcht ze wegloopen? Alleen

omdat ze 't hier vies en ellendig vond?

En haar verlangen naar een daad, om gedachten tot iets werkelijks te maken, deed haar, half onbewust, grijpen wat het naaste was: ze pakte de mufte spons en spoelde die heftig onder de kraan uit, tot er helder water uit kwam. Ze waschte het bord af en spoelde de spons weer uit. Ze raapte de snippers op.

Toen overzag ze het slagveld.

„Morgen een stofdoek meebrengen,” dacht ze, „en een kleedje voor het tafeltje. En een bloempotje. De kinderen moeten *hier* tenminste zien wat gezelligheid is.”

Heelemaal opgefleurd liep ze de school uit.

Een klein, krombeenig peutertje met een heel vies neusje waggelde langs haar heen, streek langs haar beenen als een spinnend poesje.

„Dag!” zei Door dankbaar.

Een paar glimmende oogjes keken naar haar op.

„Zal ik je neus snuiten?” vroeg Door, en meteen offerde Door haar zakdoek en poetste het stompe neusje.

„Doe pijn,” protesteerde het kind.

„Hindert niet,” zei Door luchtig, en royaal voegde ze er aan toe:

„Je mag de zakdoek houden.”

Het kind griste de zakdoek weg, bang dat Door hem op 't laatst nog zou terugnemen. Toen waggelde het verder.

„Dat is het begin,” dacht Door, „niet weglopen voor vieze neusjes, maar ze snuiten.”

Den volgende dag bedelde ze den klasse-

onderwijzer een heele reeks van voorrechten af: ze mocht om beurten een van de kinderen vóór en na schooltijd houden om met haar de boel te redderen en de twee meegebrachte bloempotjes water te geven; ze mocht een tafelkleedje neerleggen; en bovendien zou meneer een aschbakje meebrengen, zoodat er niets op haar tafelkleedje gemorst werd.

De eer van uitverkoren te worden om vóór en na schooltijd met de juffrouw te mogen redderen, bracht een levendige wedijver in de klas. Er ontstond iets tusschen haar en de kinderen, — iets vaags, maar iets dat Door heel duidelijk voelde en dat haar met hoop vervulde.

Toen kwam de dag, dat er een onderwijzer ziek was en Door hem moest vervangen, — ze zou er zelfs geld mee verdienen!

't Was wel een hooge klas, maar Door ging er toch met verwachting heen. Even schrok ze, toen ze merkte dat het de klas was van den man, die dien jongen getrapt had.

„Hindert niet,” dacht ze toen, „ze zullen nu zien dat het anders kan.”

Ach, maar het kon *niet* anders. In deze klas niet.

Door begon gezellig, fleurig. Een kwartier lang waren ze er werkelijk bij, geboeid door het nieuwe.

Maar toen kwam de ellende.

Een groote, bleek-gluiperige jongen, zoo groot als Door zelf, begon. Wat hij deed, Door zou het later onmogelijk kunnen zeggen.

Maar na een poosje merkte ze een gezoem in

de klas, een gegichel onder de meisjes, de oude-vrouwtjes eigenlijk, een rumoer en geduw onder de jongens, dat het haar onmogelijk maakte om voort te gaan.

Ze wachtte plotseling. Ze zei, dat ze zóó niet verder kon.

Treiterig, niet luid, ging het rumoer voort. Ze begreep, dat deze kinderen zich oppermachtig voelden, bevrijd van den dwang, die anders op hen lag. Ze begreep, dat ze haar zouden láten wachten, tot het eind van den schooltijd.

Toen riep ze opeens:

„Ik wil niet, begrijp jullie: ik wil niet, dat jullie me langer laat wachten!”

Een oogenblik stilte. Ze ging voort met de les, maar haar stem beefde.

Een heelen schooltijd ging het zoo. Drie lange martel-uren: aanzwellend rumoer, krachtig tot de orde roepen, dan weer even stilte.

Ze voelde zich ziek en uitgeput, toen ze naar huis ging.

Zou het nooit, nóóit beter worden? Was haar wil niet krachtig genoeg om te heerschen over deze massa?

Ze vroeg moeder of ze niet hoefde te eten. Ze was erg moe, ze wou liever het uurtje tusschen de schooltijden op bed liggen.

Boven, op bed, snikte ze het uit. Ze had alles zoo anders gedacht, — als je toch de wil had om het goed te doen, waarom lukte het dan niet?

„Ik doe het niet meer, ik kàn niet meer,” dacht ze, telkens opnieuw.

Maar in haar was, telkens opnieuw, het antwoord:

„Je doet het wèl. Je kunt wèl.”

* *

*

Ze worstelde den middag door; ze was opzettelijk kortaf en eentonig in haar spreken, en daardoor was de klas rustiger dan 's morgens. Deze kinderen schenen geen fleurige toon te kunnen verdragen.

Na vieren ging ze niet naar huis; ze had haar plan dien middag gevormd: ze moest, ze moest hulp hebben. Uit dit doolhof kon ze zonder hulp niet komen.

Ze stapte resoluut naar haar ouden vriend, den redacteur. Ze had de zekerheid, dat hij haar helpen kon.

Hij keek op, toen ze binnen kwam.

„Door? Je bent lang niet geweest.”

„Nee meneer.”

Hij keek haar scherp aan.

„Is er wat?”

„Ja, er is wat.”

„Lukt het niet voor de klas?”

„Hoe wéét u dat!”

Hij lachte even.

„Ik wist het. Ik had je al eerder hier verwacht. Ik wist dat je op een goeien dag vóór me zoudt staan omdat het niet lukte.”

Door wist niet of ze er blij mee moest zijn of

niet. Ze was blij, dat ze niet zelf over het onderwerp beginnen moest, — ze was niet blij en een beetje gegriefd, omdat hij verwacht had dat het niet lukken zou.

„Waarom dacht u dat?”

„Omdat ik je zoo langzamerhand ken. Omdat ik weet, dat jij als volontaire niet werken kunt: werken in 't bijzijn van een ander, of werken in een klas waar de geest van een ander heerscht, dat kun jij niet.

En dan heb je om te beginnen een veel te zware proef genomen. In die buurt had je pas moeten gaan, als je een volwassen en ervaren mensch geweest was, — maar nu nog niet.”

„Wat moet ik doen?”

„Vertel me nu maar eerst wat er aan scheelt.”

Door vertelde. Een eerlijk verhaal van al haar tegenzin, van al haar moedeloosheid, en hoe ze dat overwonnen had, — en van haar mislukking van vandaag, in de klas van den man, die een kind getrapt had.

„Het aller-ergste vind ik, als ik dien man gelijk moet geven. Als hij morgen beter is, — o, en ik hoop dat hij morgen beter is, — en hij vraagt of ik het kon klaarspelen met streelen en lievigheid, dan — dan geef ik hem een trap, zooals hij dien jongen een trap gegeven heeft.”

Meneer bleef ernstig.

„Waarom geef je hem een trap?”

„Omdat, — ik geloof, omdat ik hem — gelijk moet geven.”

Ze kon zich opeens niet meer goed houden,

moest gauw haar zakdoek erbij hebben.

Hij deed net of hij 't niet merkte, en ging voort met de weeke plekken aan te wijzen:

„Dàt is het, waar je niet over heen kunt komen: dat die man met zijn trappen gelijk zou hebben.”

„Ja,” zei Door heesch.

„Dan kan ik je gerust stellen. *Hij heeft geen gelijk en jij hebt wel gelijk.*”

Door keek verrast op.

„Maar *hij* heeft z'n klas onder den duim en van mij was het — was het een mislukking.”

„Géén mislukking. Alleen een bewijs, dat jouw geest niet werken kan in een klas, waar de lucht zóó door ruwheid bedorven is.”

„Dus u gelooft, dat ik in een klas, waar de lucht zuiver is, niet mislukken zou?”

„Dat weet ik zeker.”

Het bleef een paar oogenblikken stil.

Toen vroeg ze weer:

„Wat moet ik doen?”

„Als hij morgen niet beter is: vragen of je een andere klas krijgt. En in elk geval zorgen, dat je zoo gauw mogelijk je eigen sfeer kunt scheppen in een eigen klas. Liefst ergens in een dorpje.”

„Ik heb al een paar brieven weggestuurd om in een dorpsschool te komen. Maar ik heb nog geen antwoord.”

„Wacht maar stil af. En begin morgen in een andere klas een nieuw leven.”

Ze stond op om weg te gaan.

„Dag meneer. Dank u.”

In dat „dank u” legde ze al haar overvloeiende dankbaarheid. Hij hoorde het wel.

„Dag kind.”

In de deur keerde ze zich aarzelend om.

„Meneer?”

„Ja?”

„Geloof u, dat ik wasch-echt ben?”

Hij ging er heelemaal ernstig op in.

„Ja. Je bent heel wasch-echt. Maar je bent op 't oogenblik in de wasch, zie je. Dat doet pijn. Maar de kleur blijft er in.”

En ineens lachend:

„Als je zakdoek maar wasch-echt is! Wring 'm eens uit.”

Beteuterd en beschaamd-lachend keek ze naar haar zakdoek, die ze als een nat knoedeltje in haar hand geknepen hield.

* *

*

Ze vroeg den volgenden morgen dadelijk moedig aan het hoofd van de school, of ze een andere klas mocht hebben.

„Een lagere?”

„Nee, alleen een andere.”

„Wilt u met mij ruilen?” vroeg hij spottend.

„Ik heb de hoogste klas.”

„Graag,” zei Door overmoedig.

En ze kreeg de hoogste klas.

Op de rooster stond: eerste uur geschiedenis. Ze wist direct, dat dit haar redding was.

Ze vroeg niet, hoe ver ze met geschiedenis waren. Ze deelde de kinderen mee, dat ze met 't begin begonnen.

De Germanen. De Noorsche goden. En ze vertelde sagen en godenverhalen, tot de klas in één ademlooze spanning zat te luisteren.

Een jongen fluisterde z'n buurman wat in. Maar de buurman weerde hem ongeduldig af: hij moest luisteren. Door zag het, en ze kreeg groote trek om den buurman een zoen te geven.

Ineens voelde ze door de glazen deur oogen op zich gericht: het hoofd van de school, die met verbaasde blikken de geboeid-luisterende klas opnam.

Door's hart zwol van trots. Hij had haar zoo spottend gevraagd, of ze de hoogste klas wou hebben. En nu zag hij dit!

Het werd een morgen van ingespannen werken, waar ze warm en opgewonden van werd. Een morgen, die haar het vertrouwen in zichzelf terug gaf.

Laatste uur: zingen.

„Er op of er onder,” dacht Door.

En het werd: er op.

Hoe in deze verwaarloosde kinderen nog zóó veel schoonheid te vinden was, vroeg Door zich af, terwijl ze van de zuivere tweestemmige liedjes genoot.

De bel ging.

„Jammer,” zei Door, met een opgewonden kleur, „'t ging nèt zoo fijn. Ik wou dat ik jullie altijd had. Wat zouden we veel zingen!”

Ze keken haar dankbaar aan om het pluimpje.

En toen de klas leeg liep, had ze het gevoel, of ze al die groote jongens en meisjes danken moest voor wat ze haar gegeven hadden. Teruggegeven hadden.

Thuis vond ze een brief liggen uit Duursen; antwoord op een sollicitatie-brief, die ze geschreven had en eigenlijk alweer vergeten was.

Overmorgen proefles geven.

Ze schreeuwde 't uit van blijde opwindning. O, nu werd alles goed! Dit zou zeker lukken. Alles zou nu lukken, — na dezen morgen!

* *

*

Overmorgen.

Door stapte over de klei-weg, boven op de dijk. In de diepte liep een rustige, kleine rivier. Tusschen den dijk en de rivier waren wat boomgaarden, aan den anderen kant van den dijk vlakke, rijke velden.

Ze had dit land nog nooit eerder gezien. Ze kon het haast niet op: al dat welige en rustige en stralende. Want de zon was er, en maakte het riviertje goud en de velden tot één lachende wijdte.

Hier te mogen werken, hier te mogen wonen, — nee, het kòn haast niet, het zou veel en veel te mooi zijn!

Ze had nog een half uur te loopen eer ze aan Duursen toe was, hadden ze haar aan 't station

verteld. Maar ze had al den tijd, ze kon nog op haar gemak er heen wandelen en genieten van wat om haar heen was. Ze zou zelfs genoeg tijd hebben gehad om in één van die appelboomen te klimmen en van die verleidelijke appeltjes te stelen. Maar dat deed ze niet, — o foei, dat mocht ze niet doen, — een schooljuf die in een boom klom! Maar moeilijk was het wèl, om met een strak gezicht en fier opgeheven hoofd die zalige appels voorbij te loopen!

Een lui paardje kwam haar met langzame hoeftrappen achterop. Het had een boerenkarretje achter zich. Op de bok zat een blozende man met een zwarte jas en een zwarte pet.

„Gaaf u óók naar Duursen?” vroeg Door.

Ja, hij ging naar Duursen.

„Mag ik meerijden?”

Met plezier. En Door nam plaats op haar nieuwe troon: op de bok, naast den welgedanen boer.

H-hemeltje, wat h-hotste dat! Als ze dàt had geweten! Eerst werd ze bang, dat haar maag in haar teenen terecht zou komen en haar hersens in haar buik, — maar je wende toch aan alles, merkte ze na een poosje. Ze kon na eenigen tijd zelfs hooren, dat haar buurman een gesprek met haar begonnen was.

„Kom-de sol'siteeren?”

Door, verbaasd:

„J-ja, h-hoe w-weet u d-dat?”

Haar buurman grinnikte voldaan.

„Hâ 'k derecht in de gaoten.”

En toen, vertrouwelijk:

„'k Ben raadslid van Duursen.”

Door vroeg zich af, of ze nu verplicht was, aan te slaan of in de houding te gaan staan. Maar dat zou toch, gezien de h-hots-omstandigheden, praktisch niet uitvoerbaar zijn.

„Och!” bracht ze uit, „d-dat w-wist ik n-niet.”

„Nee, hè?” zei hij gevlaid.

Door begreep, dat ze het gesprek van zijn raadslidmaatschap moest afbrengen, anders liep ze gevaar, zijn onpartijdigheid aan 't wankelen te brengen, als het later eens tot stemmen mocht komen.

„W-wat is 't h-hier m-mooi!” zei ze oprecht.

„Komde uut stad?” vroeg hij.

„J-ja,” biechtte ze beschaamd. Want ze dacht aan de bedompte straat, waar haar school stond, en aan de stralende ruimte hier.

Maar haar uut-stad-komen had op hem dezelfde uitwerking als zijn raadslidsmaatschap op haar: eerbied!

„Zoo — zoo!” zei hij, want hij wist zoo gauw niets anders.

En hij bleef nèt zoo lang „zoo-zoo” zeggen, tot Duursen bereikt was en hij Door afzette vóór de school.

De school!

Zou het haar werkplaats worden?

Met liefkoozende blikken bekeek ze het kleine gebouwtje van buiten. Echte schoolramen. Een klein stoepje en een smalle deur. Ze lichtte de klink op en ging naar binnen.

Een gang van klinkertjes, gele klinkertjes. Een kapstok met petten en mutsen en hoedjes en dassen. Een rij klompjes op de grond.

Ze keek de klompjes lang verteederd aan. Ze voelde de bede in zich, of ze hier toch mocht komen en elken dag die klompjes op die gele klinkertjes mocht zien staan.

Toen ging ze op goed geluk één van de beide gele deuren binnen.

En vond daarbinnen:

Een klas vol kinderen, wel een stuk of vijftig. Een jong meisje, dat met een hoge kleur en een beetje gejaagde stem bezig was, les te geven, — een lotgenootte of concurrente, begreep Door. Een grijze man, die met een ondoorgrondelijk strak gezicht zat toe te luisteren. En een jongere man, die ook zat toe te luisteren, maar die bij Door's binnenkomen haar van 't hoofd tot de voeten opnam.

De oude man wees haar te gaan zitten.

Ze deed het, en ging toen op haar gemak de kinderen bekijken.

Wat een andere typen dan die uit haar achterbuurt! Frissche, blozende gezichtjes meest, het lichtblonde haar van de meisjes strak naar achteren gekamd, de jongens meest met kaalgeknipte hoofden, hoogstens een klein kuifje. Dikke, stugge jurken en pakken, stijve schorten. Er waren heel domme en heel oolijke gezichtjes bij, maar allemaal zaten ze nu braaf en recht te luisteren.

Ze wilde niet op het proefles-meisje letten. Ze

had het gevoel, dat ze haar daarmee storen zou: weer één meer, die op haar lette.

Toen de les afgelopen was, bleek de oude man het hoofd van de school te zijn, en de jongere de burgemeester.

Dàt had ze niet geweten! Een burgemeester bij haar les! Sjonge, dat werd erger. En ze vroeg zich in de gauwigheid af, of ze ook edelachtbare tegen hem moest zeggen. Nee, besloot ze; hij zag er niets edelachtbaar uit. Meneer, dat leek haar de beste titel.

Het meisje was zichtbaar opgelucht, dat de beproeving voorbij was.

„Ik kom er toch niet,” fluisterde ze Door in, „dus mij hoeft je niet te vreezen.”

Door wou haar wel zóó een zoen geven. Omdat ze dat zei? Of omdat ze haar niet behoefde te vreezen? Maar er waren nog genoeg anderen, die ze moest vreezen, — die geweest waren en die nog komen zouden. Maar eventjes tien moesten er komen om proefles te geven!

„Dàt wordt een dobber!” dacht ze.

Maar ze had vandaag zoo'n gevoel of alles haar zou lukken. —

Den heelen middag moest ze lessen geven. Zangles aan de groote kinderen van twee klassen tegelijk, leesles aan de kleintjes van de tweede klas en onderdehand moesten de hummeltjes van de eerste zoetjes zitten schrijven, — leesles aan de eerste, en onderdehand moesten de pummeltjes van de tweede zoetjes zitten schrijven.

Ze wist niet, wat ze 't heerlijkste vond. Was

het de zangles, toen ze op een gegeven oogenblik heelemaal vergat dat het een proefles was en zelf genietend luisterde naar den samenklank van hun stemmen? Was het de leesles in de tweede, toen ze een ouderwetsch, taai lesje tot nieuw leven riep, door al wat ze er om heen te vertellen had, — toen ze ineens merkte dat èn klas èn burgemeester èn bovenmeester als geboeide kinderen zaten te luisteren? Was het de leesles aan de eerste, toen ze woordjes liet zoeken waar een bepaalde klank in voorkwam, en toen de zoekijver zóó besmettelijk bleek, dat de burgemeester zat te popelen om het woord te noemen dat hij bedacht had?

Ze wist het niet. Ze wist alleen, dat ze overgelukkig was. Ze was zich ook bewust van een vaag gevoel van teleurstelling, toen alles afgelopen was en de kinderen wegklotsten op hun klompjes. Daar gingen ze nou, — misschien zag ze ze nooit meer.

Ze nam afscheid van den burgemeester, bleef nog wat na-praten met den bovenmeester.

't Was goed geweest, zeer goed. Meer kon hij op 't oogenblik niet zeggen. Er waren er zóóveel, ziet u.

Ja, ze zag. En ze wou hem wel zeggen:

„Maar géén van allen wil zóó graag hier komen als ik.”

Dat zei ze niet, natuurlijk.

Ze liep op weg naar den trein het dorp nog wat door. Kleine huisjes, haast allemaal aan den dijk. Een paar nieuwsgierige moeke's keken haar aan,

een paar schoolkinderen groetten haar.

Er kakelden kippen, er blaatten geitjes. Een oude schaapherder ging voorbij met de schapen, die langs de wegen hun beetje gras opscharrelde. Bij iederen stal liepen er een paar schapen de rij uit en kwamen thuis, — net schoolkinderen.

„Als ik hier kom...” dacht ze. „Nee, niet verder denken. Het is te mooi, het is veel te mooi.”

Dicht bij het station, een half uur van Duursen af, was een hoog, oud beukenbosch. Ze moest nog drie kwartier wachten vóór de trein ging.

De zon zakte weg. Er waren fijne, rose wolkjes aan de zuivere lucht. De beuken leken heel hoog en donker tegen dat teere daarachter.

Wat stil was het hier. Ze hoorde alleen een geitje blaten, en een zeis die geslepen werd, een metalen klank. De man, die de zeis sleep, leek ook zoo hoog en donker tegen de lucht.

Over een half uur moest ze weg. Terug naar de stad.

„Niet verder denken,” hield ze zich weer voor.

Ze ging op een mos-rand zitten aan den kant van een boschpaadje. Tot de laatste minuut wilde ze dit genieten.

Klein en beschermd voelde ze zich hier. En rustig. Oneindig rustig.

De proefles-middag was ze vergeten. Ze geenooot alleen het oogenblik. Ze wou niet terugdenken en vooral niet vooruit denken, — aan de stad en aan de razende drukte en de haast en de onrust.

„Hier moet je vanzelf goed zijn,” dacht ze. „O,

mocht ik hier maar blijven.”

Maar de trein nam haar mee. Mee naar de stad, mee naar thuis, — naar het knusse thuis, waar ze alles vertelde van het dorp en het karretje en de kinderen en den bovenmeester en den burgemeester en de proefles, — alleen niet van de rust in het bosch, de rose wolkjes, den metalen klank van de zeis, die geslepen werd.

Want dat was alles verwijld en weggezweefd, toen de razende stad haar had gegrepen.

* *

*

De brief lag vóór haar, en ze moest hem telkens en telkens overlezen eer ze goed begreep wat het beteekende.

Benoemd. Ze was benoemd in Duursen.

Wat beteekende dat toch? Dat een droom van haar waarheid werd? Droomen werden toch nooit waarheid?

Was het waar? Zou ze een eigen klas krijgen, van háár alleen? Zou ze eigen kinderen krijgen, een eigen rij klompjes in de klinker-gang?

Zou heel dat vergeten dorpje van haar worden? En de boomgaarden, en de akkers, en het riviertje, en het bosch, het oude, hooge bosch?

Was dat wáár?

Toen ze eindelijk wist, dat het waar was, rende ze naar moeder, zoende haar, riep: „ik ga naar Duursen!” rende naar vader, zoende hem, riep: „ik ga naar Duursen!” — schudde Henk door

elkaar, gaf Roelof een mep op z'n schouder, riep: „ik ga naar Duursen!” — pakte de véél te zware zusjes na elkaar op, zoende ze, en riep: „ik ga naar Duursen, kinderen, menschen, hooren jullie het, ik ga naar Duu-uu-uursen!”

Toen wisten ze het thuis allemaal.

Maar Nita wist het nog niet, en Mien wist het nog niet, en haar oude vriend de redacteur wist het nog niet, — ze moesten het allemaal weten, de heele wereld moest het weten! Schreeuwen, dat alle menschen het maar goed zouden weten, dat ze naar Duursen ging, naar Duursen!

Maar toen ze 's avonds naar bed ging, dacht ze opeens met een vreemd gevoel er aan, dat ze nu van huis weg moest.

Geen oogenblik was dat vandaag nog tot haar doorgedrongen. Maar nu wist ze opeens: ze moest van thuis weg, van vader, van moeder, van de jongens en de zusjes. Ze schrok ervan.

Nog maar twee weken. Waarom had ze toch gewacht tot twee weken vóór ze weg moest, met te weten hoeveel ze van thuis hield?

In een plotselinge opwelling sprong ze uit bed, liep op bloote voeten de gang in en riep over de trapeuning, als een klein kind:

„Moeder! Moeder!”

Moeder kwam verschrikt de gang in loopen.

„Wat is er, Door?”

„Niets moeder. Maar komt u nog even boven?”

Ze holde naar haar slaapkamer terug, in 't donker, om de zusjes niet wakker te maken, — kroop gauw onder de dekens, vóór moeder binnen kwam.

„Wat is er, Door?” vroeg moeder weer.

„Wilt u me even instoppen?” fluisterde ze kinderachtig.

Moeder stopte haar in, — zoo graag, zoo graag...

„Ben je héél blij dat je naar Duursen gaat?”

Er was iets smeekends in moeders stem.

„Ja, héél blij. Maar ik dacht er nu pas aan, dat ik van huis moet.”

Moeder kustte haar, duwde de dekens nog wat in om Door's schouders.

„De wereld in! Dat vind je toch heerlijk? En het hindert niet, dat je van thuis weg moet: je neemt een stukje thuis mee.”

Door bleef stil liggen. Moeders fluisterstem in 't donker blijven hooren, dat wou ze alleen maar.

„Je bent toch niet bang om daar je eigen weg te vinden?” vroeg moeder.

„Nee, moeder. O, heelemaal niet. Het zal er zoo heerlijk zijn. Ik verlang er zoo naar. Maar ik wist alleen niet dat ik zoo van jullie hield.”

„Wist je dat niet?”

Moeder streelde Door's voorhoofd.

„Wist je dat niet? Dom kind. Ik wist het wel, — al lang! Ik wist het wel, dat je veel van ons hield.”

Door voelde zich onuitsprekelijk gelukkig zoo. Als het nog maar lang zoo bleef, — zóó bleef als nu!

„Blijft u nog even zitten. Toe moeder. U hoeft niets te zeggen.”

Moeder bleef zitten. Er hoefde niets gezegd

te worden; ze wisten alles van elkaar.

Eindelijk stond moeder op.

„Zoet gaan slapen, schooljuffrouw!” zei ze.

„Ja moeder,” zei Door braaf.

„En niet woelen. Ik heb je net zoo keurig ingestopt.”

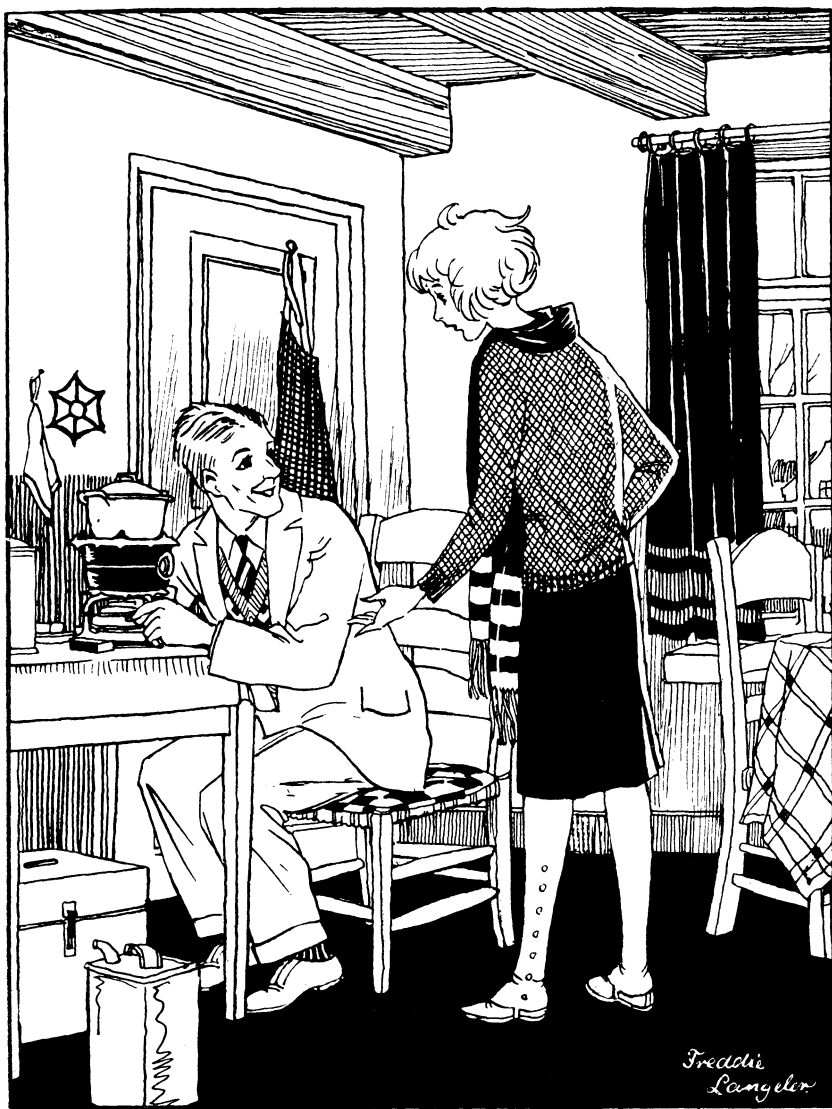
„Ja moeder,” zei Door.

„Zul je nu een groote meid zijn en niet meer om moeder roepen?”

Door trok de armen onder de keurige dekens uit en trok moeders hoofd naar zich toe.

En in moeders oor fluisterde ze:

„Vond u het dan zóó erg, dat ik u geroepen heb?”

Het wonder was zoo groot niet, legde Henk deskundig uit.

HOOFDSTUK V.

Er waren twee soorten van Door in Duursen: één schooljuffrouw en één huishoudster.

De schooljuffrouw had het makkelijker dan de huishoudster. De schooljuffrouw kwam van moeilijke stadskinderen naar makkelijke natuurkinderen. De huishoudster kwam van een huis, waar alles gekookt en wel op tafel kwam, naar een bouwvallig kamertje, waar ze haar eigen maaltje moest zien in elkaar te flansen.

Ze had dan nu haar eigen kamertje, waar ze haar heele leven naar gesnakt had. Maar het was niet het beeldige lichtblauw-behangen-met-witgelakte-meubeltjes-kamertje van haar droomen!

Haar heele paleis bestond uit: een kamer met één breed schuifraam dat niet, en één smal schuifraampje dat alleen met behulp van een stutje omhoog wou. De vloer was van eertijds geverfde planken, in 't midden een rafelig wollen kleedje. In 't midden een keukentafeltje met — gelukkig! — een zelf meegebracht kleedje er over. Drie keukenstoelen. Een houten kastje met scheefgezakte deuren, luisterende naar den naam van

buffet. Een hooge kachel, die, naar later bleek, om het half uur uitging. Verschoten en gescheurd donkergroen à grijs behang.

Dit nu was de zit- en eetkamer.

In een hoek van genoemde kamer stond een oud tafeltje, waarop twee petroleum-stellen en waaronder haar eigen hooikist. Dit nu was de keuken.

In 't verlengde van de zit-eetkamer-keuken was een soort alkoofje met een dwergachtig raampje en twee bedsteden, waarvan de ééne werkelijk als bedstede werd gebruikt en de andere meer voor bergruimte diende. Dit nu was de slaapkamer.

In diezelfde alkoof was een stel houten planken, waarop Door haar boeken en haar voorraad kruidenierswaren een plaats had gegeven. Dit nu was de bibliotheek en de provisiekamer.

Een heel huis dus, in geknopte ruimte samengebracht. In heel Duursen was geen geschikt onderkomen voor Door te vinden geweest, en nu was ze hier maar in getrokken en zorgde voor haar eigen kokerij.

Eerst had ze een paar weken geprobeerd, met het arbeidersgezin, waar ze in huis was, mee te eten. Maar dat had haar tot de ervaring gebracht, dat zelf-koken dan nog maar beter was.

Zelf koken! Nu ja, ze had thuis ook wel eens wat gekookt, maar veel bizonders was het nog niet geweest. En nu te moeten leven van eigen proefnemingen, dat was geen kleinigheid.

De eerste keer dat ze zelf kookte, had ze moedig, dadelijk nadat ze om half vier uit school

kwam, rijst te koken gezet op het petroleumstel in de afdeeling keuken.

In de afdeeling zitkamer ging ze zitten lezen, wachtend op de dingen die komen zouden.

Vier uur. De pitten gaven een bescheiden licht-kleurig streepje te zien. Veel warmte en bezieling scheen er niet van uit te gaan. Het pannetje voelde koud.

Half vijf. De pitten waren nog even bescheiden, zoo niet nóg bescheidener. Het pannetje had dezelfde temperatuur behouden.

„Dat kan middernacht worden, eer ik rijst eet,” vreesde Door, en ze draaide de pitten wat omhoog, en ging in de afdeeling zitkamer weer lezen.

Een dikke walm wekte haar uit haar lectuur. Het licht van de pitten was even bescheiden gebleven, maar van vorm veranderd. Het pannetje, koud-tot-lauw, was pikzwart geworden.

Half zes. Door bewerkte het pannetje van buiten met kranten om er het dikste roet af te krijgen. Het petroleumstel had ze uitgedraaid.

Zes uur. Het stel brandde weer, zij het ook heel bescheiden. Pannetje koud.

Half zeven. Toestand stel hetzelfde. Pannetje koud-tot-lauw.

„Zou ik wel ooit iets te eten krijgen?” vroeg ze zich in wanhoop af.

Zeven uur. Toestand stel hetzelfde. Pannetje lauw.

Toen werden de wanhoop en de honger haar te machtig. In een vaag verlangen naar raad en hulp

deed ze haar mantel om en vluchtte naar buiten.

Waarheen? Ze wist het niet. Waar kon ze heen om raad te vragen? Naar meneer Stammers, den bovenmeester misschien? Die zou toch geen verstand van koken hebben. Zijn vrouw zou haar misschien aan tafel noodigen en dàt nooit, dàt nooit, — dàn liever verhongeren. Haar eer als kookster was ermee gemoeid.

Waarheen? Het was zóó pikdonker, dat ze heelemaal niet zelf kon bepalen waarheen. Alle blinden waren dicht, de weg was niet verlicht en 't was nieuwe maan. Ze kon niet eens zien, waar ze haar voeten neerzette.

„Was ik maar bij vader en moeder thuis,” dacht ze met een wee gevoel in haar maag.

Ze liep tastend verder, onbestemd. Alleen maar dicht bij de huizen blijven, anders liep ze nog de sloot in.

Waarom liep ze hier eigenlijk in 't donker? Alleen om weg te zijn van het petroleumstel dat niet branden wou en van het lauwe pannetje dat niet koken wou.

Haar oogen wenden al wat aan 't donker. Ze kon een witte gevel zien schemeren.

Ha, een fel licht in de verte. Een fietslantaarn. Tenminste één lichtpunt!

De fietslantaarn kwam dichterbij.

„Laat ie toch langzaam rijden,” hoopte Door, „dan heb ik lang aan zijn licht.”

Hij rééd langzaam. En toen het licht dichtbij was, hoorde ze een mannenstem:

„Zoudt u me ook kunnen zeggen, waar juf-

frouw Hielsma woont?"

Henk's stem!

„Henk! Henk!" riep Door.

Henk stapte af.

„Ben jij het, Door? Hoe kom jij hier in 't donker op de weg?"

Door greep z'n arm, en terwijl ze hem bij 't fietslantaarn-licht naar haar huis voerde, vertelde ze hem onder heete tranen, hoe het petroleumstel niet wou branden en de rijst niet wou koken en hoe een vreeselijken honger ze had en hoe akelig alles was.

Henk zei vaderlijk: „We zullen wel eens kijken," en Door had hem wel willen omhelzen omdat hij niet zei, dat het haar eigen schuld was en dat ze het zelf gewild had.

Hij stapte de „zitkamer" binnen en kreeg beleefd een keukenstoel aangeboden door z'n groote, zelfstandige zus.

„Fijn dat je hier bent," verkneukelde ze zich. „Hoe komt het?"

„Ik moest toch op reis, niet ver hier vandaan, en toen wou ik dat paleis van jou eens inspecteren."

Door zat moe achterover op haar stoel en keek met halfdichte oogen naar haar broer.

Heerlijk, een stukje thuis hier te hebben.

„Zeg," vroeg ze, „weet jij ook hoe heimwee begint?"

„Nee, nooit gehad."

„Zou het in je maag zitten? Zoo'n wee knijpgevoel?"

„Nee,” zei Henk beslist, „dat is honger.”

„O.”

Na een poosje vroeg Henk toch:

„Heb je dan heimwee?”

„Ik weet niet. Als ik maar wist hoe heimwee is, dan wist ik of ik heimwee heb.”

„Heb je dat gevoel dan nu?”

„Nu? Nu — heb ik honger.”

Tegelijk stonden ze op en gingen naar de „keuken.”

Wat ze daar zagen, deed Door met een vreugdekreet Henk's hand grijpen.

Het rijstwater stond bescheiden te borrelen!

„O, Henk, er is een wonder gebeurd!”

Het wonder was zoo groot niet, legde Henk deskundig uit. De nieuwe pitten waren nu pas goed doortrokken met de petroleum, dat was alles.

Maar Door bleef erbij dat het een wonder was, en dat het wonder door Henk's komst gebeurd was.

Een half uur later aten ze samen rijst met suiker en een appel voor dessert. En Henk, de stugge plaag-Henk van vroeger, liet haar beloven dat ze in 't vervolg een uitvoeriger menu voor zichzelf moest klaar maken.

En Henk, de stugge plaag-Henk van vroeger, gaf haar bij 't afscheid een klinkenden zoen en zei, wat onhandig:

„'k Vind je tusschen haakjes toch een kraan van een meid, om 't zoo alleen aan te durven.”

En Door, met een kleur van blijdschap om die

lof, bekeek hem nog even op een afstand, om het stukje-thuis maar goed vast te houden, en zei toen, met iets van verrassing in haar stem:

„Zeg Henk, ik geloof heusch dat we volwassen zijn geworden.”

En Henk:

„Ja, dat dacht ik ook net.”

* *

*

De schooljuffrouw in Door genoot, genóót in haar werk.

Prestige en zoo, dat waren hier geen vraagstukken meer. Een schooljuffrouw was in de oogen van deze kinderen een mensch, waar je vanzelf tegen-op zag. En zoo kon ze al haar kracht geven aan het onderwijs zelf, aan de kinderen zelf.

Er waren wel bengels onder, natuurlijk. 't Waren immers levende kinderen. Maar Door kon zich zoo heelemaal in ze verplaatsen, óók in de bengels. En dan kwam het goede geluk en fluisterde haar nèt het goede woord op de goede plaats in, — o, alles lukte hier!

Meneer Stammers was ouderwetsch, militair-strak, degelijk en terughoudend. Hij kwam niet uit de plooi, nóót. Door vroeg zich af of het haar wel ooit gelukken zou, hem eens aan 't lachen te krijgen. En toch voelde ze zich wel tot hem aangetrokken. Ze begreep instinctief, dat je aan

dezen ernstigen, plichtsgetrouwen man een houvast had, — al voorzag ze ook, dat er wel eens strubbelingen konden komen als ze haar zelfstandigheid wou bewaren.

't Was zoo ongemerkt winter geworden. De tijd van onrijpe appeltjes, die haar door gulle kinderhandjes werden toegestopt, was voorbij. En ook de tijd van oneindig vette, zjoepende en zuigende klei-wegen, — die waren nu hard geworden door den vorst.

Door verviel van de ééne kachel-misère in de andere. 's Avonds haar eigen kachel, die telkens uitging, die ze onmogelijk zelf kon hanteeren en waarvoor ze toch niet telkens de vrouw wou lastig vallen. Dan trok ze tenslotte haar mantel maar aan, zette haar voeten op een ouwe-vrouw-tjes-warmstoofje en maakte zoo het opnieuw aannemen van de onwillige kachel overbodig.

En de kachel op school! Als ze 's morgens binnenkwam, was de kachel al aan. Dat was tenminste één geluk. Maar voor het overige was zij verantwoordelijk voor het aanblijven van de kachel. Telkens moest ze met een schep van dat natte, vieze kolengruis erin gooien, en dan afwachten of dit nieuwe voedsel de kachel áánhield of uitdoofde.

De kinderen deelden haar spanning bij die proefnemingen. Of liever: zij maakte ze er deelgenootjes van. Met vergoelijkend meegevoel erkenden ze zichzelf, dat hun juffrouw, hoe knap ze overigens ook zijn mocht, in het hanteeren van de kachel nou niet al te handig was. Maar ze vergaven

't haar van harte. Ze deed immers haar bèst!

Eén heel kouden morgen was de kachel heelemaal niet aan gekomen. Zeker iets stuk of zoo. De kilte sloeg Door tegemoet zoodra ze de klas in kwam.

Ze commandeerde de kinderen: jassen aanhouden. Er waren er zonder jasjes, die alleen een das om hadden.

Stumpers. Stilzitten en leeren ook nog, in zóó'n koud lokaal! Ze onderbrak telkens haar les met: „heb jullie 't erg koud?” maar de meesten schudden dapper hun hoofd, al hadden ze blauwe lipjes en witte wangetjes van de kou.

Ze liet ze telkens om de banken marcheeren en met de armen zwaaien. En ze kon de drukkende gedachten niet van zich afzetten, dat sommige van die hummels veel te teer waren, om zoo'n morgen ongedeerd door te komen. Maar ze mocht ze niet naar huis sturen.

Om half elf werd, als iederen morgen, uit de bovenmeesterswoning, een kopje koffie voor Door gebracht, — heete koffie.

Ze wou net haar lippen eraan zetten, toen haar oog viel op de gretige blikken van het kleine ding op de voorste bank.

Had ze maar voor al die kinderen een kopje heete koffie!

Toen nam ze een besluit, dat tegen al de wetten van de hygiëne inging, zelfs tegen al de wetten van de rekenkunde: één kopje koffie voor drie-en-veertig mondjes!

Tot haar verdediging moet gezegd worden, dat

ze na ieder paar lipjes met een vloeipapiertje het kopjesrandje afveegde. En ieder kind nipte, proefde een vleugje van een koffiesmaakje, voelde een vleugje warmte, en keek haar zoo dankbaar aan alsof Door het met een koninklijke gave verblijd had.

En wat óók tegen alle wetten van wis- en natuurkunde inging: al die lipjes waren ná het nipje koffie minder blauw, al die wangetjes minder wit, al die oogjes minder weggetrokken.

Door de warmte van de koffie? Of door de warmte van te mogen nippen aan het kopje koffie van de juffrouw?

* *

*

Maar er waren ook dagen, dat de wegen niet hard waren, maar nat en kleffig en zjoep-zuigerig.

Het was op één van die dagen, dat Door met haar klas een plaat moest behandelen van een steenbakkerij.

Ze deelde meneer Stammers mee: ze had de plaat niet noodig, want de klei voor 't steenenbakken lag op den weg voor 't opscheppen en de kachel kon wel dienst doen als steen-oven. De kinderen konden het dus zelf doen.

Meneer Stammers maakte bezwaren. Die vieze klei in de school? Hij was al blij als ze hun voetjes goed veegden en zelf geen klei mee naar binnen brachten, — en dan maar zóó officiëel de vieze klei in de school te brengen, — nee!

Maar Door zei, dat ze niet geloofde dat ze zich aan dit verbod kon houden. De klei zóó voor je deur en je dan behelpen met een plaat, — nee, ze vreesde dat ze 't niet kon.

Ze kon het ook inderdaad niet. Ze liet het laatste uur een jongetje naar buiten gaan om een lei vol klei binnen te halen.

Het jongetje had niet het minste bezwaar, integendeel. En met een zware, hoog-bestapelde lei kwam hij triomfantelijk weer binnen.

Elk kind kreeg een stuk krant voor zich en daarop een kwakje klei. En nu draaien maar, jongens, kneden en draaien. Knikkers moesten het worden.

De handjes werden vies. Hinderde niet. 't Was het laatste uur, en na school konden ze achter bij de pomp hun handjes boenen.

't Werd een feest van wonder en geweld. Een feest van klei en knikkers.

De afgeleverde klei-knikkers legde ze boven op de kachel. Ze zagen ze met vreugde al gauw lichtgrijs worden, — echte grijs-steenen knikkers.

Maar steen kon ook rood gebakken worden! Dat zou Door ze ondertusschen wel eens laten zien. Het stond in het boek, het boek van Ligt-hart: je deed een blokje klei op een kolenschep in het vuur, en na verloop van tijd werd het een rood baksteentje.

En terwijl boven op de kachel de knikkers grijs werden, werd in de kachel het steentje rood.

Maar het steentje niet alleen: de kolenschep ook. Dat merkte Door niet vóór het te laat was.

Ze kondigde met veel ophef aan, dat ze nu eens ging zien, wat er van hun steentje geworden was. En greep... het handvat van de kolenschip.

Het bleef bij een handvat alleen. Ze stond dwaas met een enkel handvat in de hand, dat van anderen zwart gebrand was. De schep zelf bleef rustig in het vuur.

Het onderstuk van de houten steel was weggebrand en had de schep losgelaten.

Op de vingers gekeken door de gespannen blikken van al die kinders, peuterde ze na veel moeite met een tang de roodgloeiende schep uit het vuur, — en ja, daar òp lag inderdaad een rood baksteentje.

„Zie je wel?” zei ze opgewekt, om de situatie te redden, „het steentje is hard en rood geworden, net als de steenen van de huizen. Zóó worden nu steenen gebakken,” eindigde ze met een zucht, en met een vaag gevoel, dat ze de kinderen niet geheel naar waarheid inlichtte.

’t Was tijd. Ze beloofde de kinderen, dat ze nog even op de knikkers bleef passen tot ze goed waren en dat ze morgen hun eigen maaksels terug zouden krijgen. Ze liepen opgetogen naar de pomp om hun handjes te boenen en klotsten naar huis, vol van dat heerlijke werkuurtje, dat ze gehad hadden!

Maar Door bleef in de klas achter met een zwaar hart. Hoe moest ze meneer Stammers tactvol voorbereiden op het ongeluk met de kolenschip?

Ze had niet lang tijd om na te denken. Meneer kwam zelf haar klas binnen.

Hij zag de knikkers boven op de kachel.

„Hm. Is dat klei?”

„Ja meneer.”

„U hebt het dus toch niet kunnen laten?” met een zware onweerswolk boven de oogen.

„Nee meneer, onmogelijk.”

„Hm.”

„Nu of nooit,” dacht Door, en in één adem zei ze:

„Meneer, er staat een fout in het boek van Ligthart.”

„Zoo. Ja?”

„Ja. Er stond in,” ze pakte het boek, bladerde er in, maar kon het zoo gauw niet vinden, „er stond ergens, dat je een blokje klei op een kolschip in het vuur moest steken.”

„Zoo. Ja?”

„Ja. Dus dat heb ik gedaan. Maar er stond nergens bij...” ze slikte even, „ik heb nergens kunnen vinden... dat de schep... dan in... in tweeën eruit kwam.”

„Hm. Hoe zoo?”

„Kijk, zóó.”

En ze liet hem maar ineens moedig de treurige overblijfselen van de schep zien.

Eerst keek ze zedig op de schep neer, toen waagde ze een schuchteren blik naar de onweerswolk boven meneer's oogen.

Wat ze te zien kreeg, deed haar met open mond van verbazing blijven kijken.

Meneer Stammers lachte! Hij lachte! Voor 't eerst dat ze hem zag lachen, — en juist nú!

Door lachte mee, hardop. Wát een meevaller, dat het zóó afliep.

„Als ie m'n vader was,” dacht ze, „dan pakte ik 'm beet en danste met 'm door de klas.”

Maar ja, hij was nu eenmaal niet haar vader. En er rees ook een vage twijfel in haar, of meneer Stammers er wel veel voor zou voelen om met haar door de klas te galoppeeren.

Dus zag ze er maar van af, en beperkte zich tot een bemoedigend knikje en de geruststellende belofte, dat ze met de kolenschep-resten naar den smid zou gaan en eens vragen wat er nog van terecht kon komen.

„Niet veel, denk ik,” zei meneer Stammers droogjes.

* *

*

Met volle maan was er vergadering in een naburig dorp. Een onderwijzers-vergadering.

Het kon alleen bij volle maan, want de landwegen waren niet verlicht, dus zonder maanbelichting konden ze de vergadering niet bereiken.

Het heele land, het heele dorp lag onder de sneeuw dien dag. Tusschen de voegen van de oude, verweerde steenen van het kerkje had zich sneeuw gehecht en de spits, met z'n mooie, gebroken lijn, eerst zacht-hellend, dan steil en puntig, lag heelemaal met sneeuw bedekt. Toen Door

den eersten sneeuwdag naar school was gegaan, had ze een oogenblik ademloos stilgestaan van vreugde om dat héél mooie: dat kerkje, en de huisjes er om heen onder de oneindig zuivere sneeuwdeken. En ze had gedacht: *mijn* dorpje, *mijn* dorpje.

Ze verheugde zich ontzettend op de vergadering; ze had een gevoel of ze een verren tocht ging ondernemen, een tocht naar de wereld. Hier woonde ze buiten de wereld. De eenzame avonden bij de petroleumlamp, met een leerboek of een opgave als eenig gezelschap, deden haar het zoo voelen. Soms dacht ze even: nú in een straat te lopen vól mensen, of in een volle zaal te zitten met mooi aangekleede mensen om me heen, — maar dan wist ze dadelijk: dàt was het niet, waar ze naar verlangde. Ze verlangde wèl naar de gezellige huiskamer thuis, naar de vertrouwde stemmen om zich heen; ook naar de mogelijkheid van: even een knopje omdraaien en het licht is aan, — en toch, en toch: hier was het beter.

Hier werd ze een mensch, met eigen gedachten, met eigen oordeel. Thuis was ze een deel van het geheel geweest. Hier kwam ze tot zichzelf, — ze wist nu eerst, dat ze een zelf had!

Maar ze kon wel eens een koninkrijk over hebben voor een mooie, warme kachel, een heldere electrische lamp, een knus behang zonder scheuren, en vooral, vooral een diepe, zachte stoel.

Nu zou ze op reis naar de wereld! Ze zou menschen ontmoeten, collega's nog wel, die niet

in haar dorp woonden. Ze zou een kamer zien, die niet in haar dorp gelegen was. Ze zou midden in de week een mooie jurk aan doen en extra toilet maken. Ze zou een avond van huis zijn!

Niet dat er eenig voertuig aan te pas kwam. Dat bestond niet. Ze zou met meneer Stammers en de andere, oudere onderwijzeres te voet den tocht in het maanlicht, den tocht door de sneeuw ondernemen.

Ze was opgewonden als een kind dat voor 't eerst naar school gaat. Ze boende haar gezicht tot het glom van helderheid, ze kamde en legde haar haar met een toewijding, alsof ze 't pas nieuw gekregen had.

Ze trok haar overschoenen aan, zette de kraag van haar mantel op en trok haar wollen muts ver over de ooren. Zóó kon ze wel naar de Noordpool wandelen!

Ze liepen met z'n drieën over den dikbesneewden dijk. Hun voeten zakten diep er in, waar de sneeuw onbetreden was. Op andere plaatsen was de weg spiegelglad en moesten ze zwijgend al hun aandacht geven aan 't stevig neerplanten van de voeten.

Door had de handen diep in haar mantelzakken gestoken. Ze zei niet veel, ze luisterde ook niet veel naar de betoogende stem van meneer Stammers.

Ze trachtte alleen te verwerken al dat geweldig mooie. In de diepte was het smalle riviertje tot rust gekomen door een dun ijslaagje. Op sommige plekken viel het maanlicht er midden

op, blauw en koud. Naast de dijk waren de boomgaarden onder de sneeuw. Zwarte takken met witte omtrekken. Verder: het verre land, tot het einde belicht door de maan. Soms een klein huisje met laag dak van sneeuw, een zacht-gloeiend lichtje door het raam, dat even uitvloeide over de witte grond.

Dat was geen wit meer. Dat was blauw. De wereld was blauw. Door voelde iets van dat oneindige, iets van dat geweldige, iets van dat zuivere in haar ziel vloeien.

Ze kwamen onder de hoge beuken van het oude bosch. De zwarte stammen hadden witte schaduwen in hun holten. Op de witte weg vielen de breede blauwe strepen van de boom-schaduwen. Ze waren wel héél klein, de mensches die daar onder de oude boomen door liepen.

Het was een lange tocht. Maar het mocht nog véél langer, dacht Door.

Ze kwamen in een kil café-lokaaltje, waar de kachel pas begon met warmte te strooien. Er waren al heel wat onderwijzers en onderwijzeressen, van allerlei soort: oude, jonge, verlegene, drukke, ingebeelde, bescheidene, dorre, fleurige, — het leek wel of ieder soort een vertegenwoordiger gestuurd had.

Onder de vergadering genoot Door van de veelheid van levende wezens. Menschenstemmen, veel menschenstemmen. En de kachel won aan kracht en Door zat er dicht bij, — heerlijk!

Ze hield zich bezig met vanuit haar veilig hoekje al die typen te bekijken, te vergelijken.

Langs een oude juffrouw, wie de gezellige zonnigheid zóó uit de oogen straalde, kwamen haar blikken terecht bij een meneer met een zelftevreden lachje, die vaak en graag met zwier het woord voerde. Dan meneer Stammers. Dan een bij-de-hand jong onderwijzeresje. Dan een jonge man, — hij bleek hoofd van een school te zijn, — die een enkele keer een rustig woord zei en verder luisterde.

Toen Door met haar inspectie bij hem aangeland was, kwam ze niet verder.

Wat ging er een rust en een zekerheid van hem uit. Ze wou wel dat al de anderen ook zoo waren. Ze probeerde nog even voort te gaan met haar onderzoekingen, maar kwam dadelijk weer bij hem terug.

Als je onder zoo'n hoofd werkte, dacht ze, wat moest dat heerlijk zijn. Wat kòn je dan veel. Ze wou zijn school wel eens zien. En zijn klas.

Hij zat nu stil te luisteren. Nu kon ze ongestoord kijken. Wat een prachtig hoekje had ze toch uitgezocht.

Ineens keek hij op. Haar richting uit. Door schrok ervan.

Hij zou toch niet gezien hebben, dat ze naar hem keek?

En wat dan nòg? Mocht ze hier soms niemand aankijken? Maar toch vond ze het vervelend, dat hij het had gezien.

Zijn dorpje was een heel eind van Duursen af. Door kende het wel. Ze was er wel eens doorheen gefietst. Ze moest er toch eens weer heen,

eens kijken hoe die school er van buiten uitzag.

Ze keek nu aandachtig naar haar schoenen, probeerde te luisteren naar wat er besproken werd.

Toen ze 't eindelijk weer waagde, op te kijken, merkte ze dat zijn oogen op haar gericht waren.

Ze werd er onrustig van. Ze dacht boos: „ik mocht niet naar hem kijken, en nou doet ie 't zelf.” Maar niemand had gezegd, dat ze niet naar hem mocht kijken!

Bij het uitgaan van de vergadering, hielp meneer Stammers haar met haar mantel. Toen werd ze zich bewust, dat ze gehoopt had, dat die ééne man het zou doen. Maar die stond op een kleine afstand met een ander te praten en knikte alleen een korte groet in haar richting.

Buiten was het nog kouder geworden. Door voelde schokjes in zich van de kou. Haar keel klopte zóó, dat haar antwoorden op meneer Stammers' opmerkingen haast onverstaanbaar waren.

Wat gloeiden haar wangen. Ze wou wel éven een handvol sneeuw er tegen drukken.

Na een poos kwam het kloppen en gloeien tot rust. Ze was nu zeker wat aan de kou gewend, zei ze tegen zichzelf.

Ze kon weer rondzien. Ze kon weer het wonder blauw van deze stille wereld in zich opnemen.

En terwijl ze, diep ademend, genoot van wat ze zag en van de kalmte, die in haar was teruggekomen, dacht ze:

„O, dit te genieten met iemand naast je, die het méé geniet!”

Ze schrok van die gedachte. Waarom wist ze niet.

En terwijl ze stevig voortstapte naast haar tochtgenooten, mijmerde ze: zou hij een aardige vrouw hebben, — hoe zou zijn huis er wel uitzien, en zijn kindertjes? Hij had zeker nog heel kleine kinders, hij zag er nog zoo jong uit.

Of misschien heelemaal geen kinderen, heelemaal geen vrouw.

Toen schrok ze weer...

Ze brachten haar tot haar huis. Ze hoorde nog ver hun stemmen door de koude lucht naar zich toe komen.

Ze wachtte vóór het huis, tot het weer heelemaal stil geworden was. Ze stond met haar rug tegen den muur gedrukt, haar oogen groot en brandend, haar wangen gloeiend.

Er was iets in haar, dat bad:

„Sneeuw, witte sneeuw, geef me toch iets van je rust.”

Maar de sneeuw, de witte sneeuw gaf haar niets van haar rust.

Haar hoofd leunde achterover. Ze zag de diepe hemel met de wachtende sterren.

En er was iets in haar, dat bad:

„Sterren, hoge sterren, geef me toch iets van je rust.”

Maar de sterren, de hoge sterren, gaven haar niets van hun rust.

Toen ging ze naar binnen.

* *

*

Toen ze in den nog donkeren ochtend wakker werd, na een korte slaap, vroeg ze zich af wat er den vorigen avond toch met haar geweest was. Ze was ontwend menschen te zien en buiten haar dorp te komen, dat was alles. Daarom had deze tocht haar zoo slapeloos gemaakt.

En toen ze weer voor de klas stond en het werk haar greep, toen dacht ze nog even, wie die vreemde, opgewonden Door van gisterenavond toch wel geweest mocht zijn...

Toen kregen de kinder-belangen van haar klas de overhand. Al die gebeurtenisjes, elken dag hetzelfde en toch elken dag verschillend, namen haar mee.

En er wáren gebeurtenissen dien dag! Hevige gebeurtenissen, meer dan anders in een heele maand.

De veldwachter, de lange, kaarsrechte, de indrukwekkende, de man van den uniform, den degen en de gepoetste knopen, kwam dien dag drie-maal op school!

Eerst 's morgens, het eerste uur al. Door's lokaal lag het dichtst bij de voordeur, en dus kwam hij daar het eerst.

Hij kwam onderzoeken. Er waren euvel daden gepleegd. Hij moest weten wie het gedaan had.

Wat gedaan?

Sneeuwballen gegooid.

Mocht dat niet? schrok Door. Ze had het gisteren zelf gedaan met de kinderen van haar klas.

Nee, nee, dat was het niet. Zij hoefde zich niet ongerust te maken. Maar een kwajongen had een

harde sneeuwbal gegooid, dwars door het raam van den burgemeester. Het raam was in gruzelementen naar binnen gevallen.

En nu moest hij weten, wie het gedaan had.

Och, Door hoefde de doodverschrikte gezichten van haar kudde maar aan te zien, om te weten dat in háár klas de schuldige niet te vinden was.

Maar ze bedacht met schrik: och hemel, Bert had het natuurlijk gedaan. Bert deed immers altijd alles, en — het kwam altijd uit ook.

Bert zat in de vijfde. Door gaf daar zang en geschiedenis, en daardoor kende ze hem. Hij was altijd vol goede plannen, als je vriendschappelijk met hem geredeneerd had, en een oogenblik later handelde hij, tot z'n eigen ontsteltenis, dwars tegen die goede plannen in.

Hij woonde bij z'n grootvader, den schaapherder, in. Hij had geen ouders meer. Na school hielp hij de schapen hoeden. Door had hem eens, toen hij de schapen van haar „kostbaas” thuisbracht, een koekje gegeven, en hij had haar gedankt met zijn gloeiende zwarte oogen, en de eerstvolgende zangles was hij wel een half uur lang een model-jongen geweest. Een half uur was al heel veel voor hem.

Ach, natuurlijk had hij het gedaan. Door keek angstig door de glazen muur, hoe de veldwachter daar in de klas van Bert zijn vraag herhaalde. Ze zag Bert heen en weer schuiven in z'n bank, — natuurlijk had hij het gedaan.

En een paar minuten later zag ze Bert met

gebogen hoofd naar voren komen, op het strenge bevel van meneer Stammers, en toen gevankelijk weggevoerd worden.

„Bert, Bert!” dacht Door verdrietig.

Eén van haar meisjes, dat stil naar de andere klas gekeken had, stak haar vinger op.

„Ja?”

„Bert het 't 'daan,” zei ze gewichtig.

„Ja,” gromde Door.

„Komt ie nou in 't kesjot?” informeerde hetzelfde meisje.

„'k Weet niet,” zei Door kortaf, en het meisje zweeg.

Een uur later kwam Bert in zijn klas terug, met fier opgeheven hoofd, lachende oogen en een triomfantelijk-joviale groet tegen de jongens.

Meneer Stammers zag het. Wat? Door den veldwachter naar 't raadhuis gebracht en zóó terugkomen? En hij liet den veldwachter weer halen.

Dat was den tweeden keer. En ook nu werd Bert weer gevankelijk weggevoerd.

Hij kwam pas 's middags terug, met modderig-behuilde wangen en gebogen hoofd. Arme Bert.

Maar om drie uur, daar verscheen de veldwachter alweer in Door's klas.

De kinderen verbleekten van schrik. Wat was er nu weer? Door zelf voelde zich ook niet op haar gemak, al hield ze zich kranig en al begroette ze hem met een vriendelijk-vragend „wel?”

„Het geld, juffrouw,” zei de veldwachter beleefd.

Het geld! Natuurlijk! Door al die emotie's had ze vergeten, dat het de laatste van de maand was, — dan bracht de veldwachter altijd prompt haar salaris... in de klas!

Ze zuchtte van verlichting. De kinderen, die deze plechtigheid al kenden, herademden.

De veldwachter telde het geld, als altijd, op de voorste bank neer, zei: „ziet u?” en wachtte op het kwartje, dat hij dan altijd kreeg.

Toen trok hij af. De les kon weer doorgaan.

Maar het kleine ding op de voorste bank zat in bewondering te kijken naar het kapitaal dat vóór haar lag.

En vóór ze weer aan 't werk kon gaan, zuchtte ze: „O goeikes, wat het de juf nou 'n kwak centen!”

* * *

*

Ja, die „kwak centen.”

Zoo'n héél groote „kwak” was het niet, al leek het nòg zoo'n rijkdom in de oogen van het kleine ding op de voorte bank.

De „kwak centen” was nèt groot genoeg om uit te komen en om niets van thuis noodig te hebben. Dat op zichzelf was al een heerlijk gevoel: op eigen kracht te drijven. Och, en verder had ze niets noodig. Haar werk vulde haar gedachten; daardoor kon ze ook den langen winter met de eenzame avonden door komen.

Er waren kinderen in haar klas, waarmee ze een onzegbare band voelde. Kinderen, die haar

gezicht deden òplichten zoodra ze de klas binnen stapten. Kinderen „om te willen hebben,” schreef ze eens naar huis.

Er waren ook anderen, met wie ze geen andere verbintenis voelde dan: zij lesgeven, het kind lesnemen. Ze vroeg zich wel eens af, of er wel ooit een schoolmeester zou hebben bestaan, die voor alle kinderen evenveel liefde voelde.

Daar was bijvoorbeeld Dorus: groote, sterke jongen voor z'n leeftijd, pienter ook wel, als hij wou, maar hij miste dat opene van al de andere kinderen. Hij had het air van een stadsjoggie dat zich, nu ja, verwaardigde om tusschen die boeren-kindertjes school te gaan.

Aan hem zou ze nooit wennen, voelde Door met spijt. Ze deed erg haar best om hem met liefde tegemoet te komen, maar verder dan vriendelijkheid bracht ze het niet. Hij prikkelde haar door zijn airtje tegen de andere jongens en door zijn gebrek aan belangstelling voor dingen die andere kinderen boeiden.

Eén keer werd die geprikkeldheid haar de baas. Dat was, toen hij naast het bord stond, omdat hij in zijn bank zijn buurman gehinderd had. Door was zelf heelemaal geboeid, toen ze, omkijkend, merkte dat Dorus al zijn best stond te doen om ze met grimassen af te leiden.

Dat werd haar te machtig. Een oogenblik vergat ze zichzelf, vergat ze alles.

Ze gaf Dorus een klap. De eerste klap, die ze ooit gegeven had.

Een seconde later: luid gehuil van Dorus.

Die ééne klap was verkeerd aangekomen. Hij was met zijn voorhoofd tegen een spijker gekomen, die op zij uit het bord stak.

Er kwam een druppel bloed op zijn voorhoofd.

Door schrok zóó, — eerst van den klap, toen van het bloed, — dat ze zich een oogenblik voelde duizelen. Toen ze iets wou zeggen, kwamen er tranen, die haar het spreken onmogelijk maakten. Ze verborg haastig haar hoofd in de boekenkast, gaf zich een houding of ze een boek zocht.

Toen ze voelde, dat ze weer zou kunnen spreken, wendde ze zich dapper tot de klas, terwijl ze een schoon zakdoekje tegen Dorus' voorhoofd legde.

„Kinderen, heb jullie gezien wat ik gedaan heb? Ik werd driftig en daardoor gaf ik een klap. Doordat ik driftig was, zag ik dien spijker niet. Nu is dit gebeurd. Alleen doordat ik driftig was. Als jullie ooit driftig wordt,” — ze slikte even, — „dan moet je hier aan denken. Dan gaat het misschien nog bijtijds over.”

Er was een diepe stilte in de klas.

Een paar meisjes knikten haar bemoedigend toe, verteederd door haar zelf-vernedering. En kleine, dikke Wientje stak een recht vingertje in de lucht en zei verdedigend:

„Juffrouw, maar Dorus mocht u toch ook niet driftig máken!”

„Nee Wientje, en ik mocht niet driftig wórden.”

Dien avond werd in Door's gedachten het voorhoofd-wondje al grooter en grooter en 's nachts droomde ze dat Dorus doodging.

Ze kwam moe, met on-uitgeslapen oogen, op

school, — en zag voor de school Dorus stoeien met andere jongens. Een klein schrammetje wees nog aan, wat er gisteren gebeurd was. —

Maar er was één kereltje in de klas, daar had Door bepaald een zwak voor, dat moest ze zichzelf erkennen. Niet, dat hij het merkte, dáár paste ze wel voor op!

Hij heette Hanneske, en hij was héél klein en héél donker en héél stevig. Zijn zwarte haren waren altijd gemillimeterd, maar aan de zwartheid van z'n oogen onder z'n gefronste wenkbrauwen kon geen kapper en geen moeder iets afdoen. Hij bloosde meestal, want hij was gauw gegriefd, of verheugd, of verontwaardigd, of geboeid. Hij had hoekige schoudertjes en hoekige vuistjes, — ach, die vuisten van hem, die gauwe, ondoordachte vuisten!

Hij was een man van weinig woorden en veel daden. Met de handen in de broekzakken loopen als een man, met de klompen klossen of er een regiment aankwam, op de weg spuwen of-ie een dikke pruim achter de kiezen had, dàt kon-ie. En tegen een voorbijganger ernstig zeggen „Jansen!” met een tik aan z'n pet tot groet, dat kon-ie ook.

Een kérel was-ie, die heele zevenjarige Hanneske. En je moest hem niet te na komen, want dan kréég je.

Hij had een heel nauw geweten. Toen hij een keer een rekensommetje afgekeken had, zóó in 't oog loopend als alleen Hanneske dat kon, en Door, diep-bedroefd en teleurgesteld, hem het

heele uur niet wou aankijken, toen zwaaide hij net zoo lang met z'n vinger tot Door, die z'n beteuterd gezichtje niet meer ontwijken kon, op z'n lei kwam kijken: hij had het „verbeterd”, — 't stond er weer fout, het afgekeken antwoord was doorgestreept.

O, heerlijke Hanneske, met z'n uitdrukkelijke manier van praten, met z'n haast àl te groote deelname aan de les, — geen antwoord haast kon hij vóór zich houden, — met z'n te kernachtige manier van uitdrukken...

Ja, hij had wel eens gevloekt! Z'n buurman had het geklikt: Hanneske had tegen hem gevloekt. Nee, Door wou het woord niet hooren van buurman, die popelde om het te zeggen, — ze zou het na schooltijd wel van Hanneske zèlf hooren.

En Hanneske bleef na schooltijd. Maar de vloek wou hem niet over de lippen. Wie weet, hoe weinig zoo'n juffrouw nog van vloeken af wist, — zoo'n juffrouw uit de stad, en hij met z'n mannentaal.

Eindelijk, eindelijk:

„'k Heef gezeed... as ie 't niet deê... ak 'm dan op z'n... op z'n... donder... geven zou.”

De vloek was eruit. Door schrok geweldig. Maar hij zou 't nooit meer zeggen, dat vergoedde veel. En Hanneske ging diepbeschaamd naar huis.

Hanneske had ook een keer gejokt. Toen hij zijn zakdoek vergeten had, zei hij, dat hij 'm verloren had. O, die Hanneske met z'n vele zonden.

Maar z'n veelvuldigste zonde was wel: vóór

z'n beurt over de klas roepen. 't Was ook wel heel moeilijk: hij wist haast alle antwoorden en als je zoo'n goed antwoord dan binnen moest houden, dan knàlde je gewoon.

Toen 't de spuigaten begon uit te loopen, sprak Door met hem af: als 't nu wéér gebeurde, dan was hij zóó kinderachtig, dat hij op schoot moest zitten.

Op schoot zitten! Hanneske op schoot, zóó'n kerel!

Maar helaas, 't gebeurde. Drie keer liet Door het nog passeeren, maar toen moest hij op schoot. Hij zat met een vuurrood gezicht weggedoken, en Door vroeg zich af of het niet àl te streng was geweest. Ze drukte de klas op het hart, er niet met andere kinderen over te praten, dat was zoo naar voor Hanneske.

De straf duurde maar een paar minuten. Maar 's middag kwam hij op school, — een gebroken man. Hij duwde Door een papiertje in de hand. „'k Heef alles op 'n briefke 'schreven, — al wâ 'k daon heef, — dan vergee'k 't nie weer.”

Door rolde het briefke open. Daar stond, met onhandige lettertjes, het heele zondenregister van den laatsten tijd:

ak ge jok hat.
 en ge fluuk hat
 en af keek ke hat
 en op schoot zee te hat.

* *

*

Ach, maar heelemáál afdoend hielp dat zondenbriefje niet. Daarvoor waren z'n vuisten te gauw en te impulsief.

Het gebeurde een keer voor school, dat een grootere jongen Hanneske ergerde, en dat Hanneske hem aanvloog en hem op den grond smeet. Toen de jongen opstond, was er bloed aan zijn achterhoofd. Een gat in zijn hoofd!

Meneer Stammers kwam er bij. Het werd een heel rechtsgeding, en Hanneske, verslagen over wat hij had aangericht, werd gevankelijk naar de hoogste klas gevoerd, bij meneer Stammers.

Door hoorde er pas van toen ze vijf minuten later bij school kwam en Hanneske al met gebogen hoofd in een groote bank van de hoogste klas zijn vonnis zat af te wachten.

Het vonnis was hard. Het vonnis was zwaar. Drie weken zou hij elken dag bij meneer Stammers moeten schoolblijven en op z'n lei schrijven: ik mag niet vechten.

Het was moeilijk te zeggen, wie méér schrok, toen het vonnis werd meegedeeld: Hanneske of Door.

Hanneske dacht: „drie weken!”

Door dacht: „Dat houdt hij niet vol. Daar gaat hij bij kapot.”

En ze kreeg gelijk. Aan het eind van de eerste strafweek al.

Want van het heerlijk-levendige kereltje was toen al niets overgebleven.

Een bitter, verslagen kind zat er, een kind dat weinig deelnam aan de les en met bokkig hoofd

en booze oogen rondkeek.

Geen oogenblik kwam bij Door de gedachte, dat hij dit verdiend had. Ze wist alleen: deze straf, in z'n doodende regelmaat en eentonigheid en langdurigheid, was *de* straf, die juist Hanneske *niet* moest hebben.

Aan het eind van de eerste week verzamelde ze al haar moed en ging 's avonds op bezoek bij meneer Stammers, om een pleidooi voor Hanneske te houden.

„Ik wou u over Hanneske spreken,” viel ze met de deur in 't huis.

Meneer fronste de wenkbrauwen.

„Ja, een ernstig geval.”

„Ja,” zei Door rad, uit angst dat ze opeens niet verder durfde, „ja, en ik wou u spreken over die straf, — dat is geen straf voor hem, daar kan hij niet tegen, en ik wou u vragen of het nu genoeg was, één week is óók al heel erg.”

Meneer fronste de wenkbrauwen nog meer.

„Wou u soms zeggen, dat hij het niet verdiend heeft?”

„O, verdiend... dat weet ik niet. Het was heel ondoordacht en onvoorzichtig van hem, en gevaarlijk ook, maar géén kind verdient een straf, die hem kapot maakt.”

„Tut-tut-tut,” zei meneer Stammers geraakt, „kapot maakt!”

„Ja. Hij gaat er kapot bij. Ik zie het. Ik maak hem toch mee in m'n klas. U straft hem toch om hem te verbeteren?”

Ze wachtte op antwoord. Meneer wachtte hoe

ze verder zou gaan.

„U verbetert hem hiermee niet. Hij gaat achteruit op die manier. Ik zie het duidelijk.”

Ze sprak wat heftig, met een hoogroode kleur.

„U schijnt nogal veel te voelen voor dat Hanneske,” zei meneer schamper.

Door schrok even, — trok ze Hanneske vóór?

„Nee, — jawel, ik voel veel voor hem, maar ik zou dit voor ieder kind doen, — voor ieder kind dat zóó onder een straf zou lijden.”

„Zoo-zoo. Ja. Ik vind, dat er nogal wat moed toe hoort, om u op mijn terrein te begeven. Om u te mengen in mijn paedagogische opvattingen.”

„Ja,” zuchtte Door. „Er hoorde ook moed toe. Maar ik dacht... ik dacht dat u me zoudt begrijpen, — dat ik u kon overtuigen. — Ik wou me heusch niet op uw terrein begeven, — maar als u zag hoe Hanneske veranderd is in deze week...”

Het bleef even stil. Meneer zat Door van terzijde aan te kijken, hoe ze zich opwond, alsof ze voor zichzelf pleitte. Toch lief, dat ze zóó voor haar kinderen voelde...

Toen overwon hij zich.

„Als u denkt dat het zoo is, juffrouw Hielsma, — als u denkt dat Hanneske er door achteruit gaat, — u kent hem natuurlijk meer van nabij dan ik...”

„Ja?” vroeg Door gespannen.

„Dan draag ik u op, om hem ernstig onder handen te nemen, en dan zal ik de straf opheffen, nadat hij mij excuus heeft gevraagd.”

Het duurde een poosje, vóór Door tot kalmte kwam.

„O,” zei Door gretig, „ik zal hem héél ernstig onder handen nemen!”

Ze moest wel even ongerust eraan denken, hoe dat wel gaan moest: Hanneske excuus vragen! Maar dat was iets van later zorg, — de straf was opgeheven!

Ze reikte meneer een hartelijke hand.

„Dank u wel, hoor ” zei ze blij, toen ze van hem wegging.

Den volgenden morgen na schooltijd hield ze Hanneske tegen, toen hij weer naar de hoogste klas wou gaan.

Ze nam hem eerlijk en plichtsgetrouw ernstig onder handen. Ach, 't hoefde niet eens meer, hij was zelf voldoende van z'n zondigheid overtuigd. En tot slot vertelde ze hem, dat de straf uit zou zijn, als hij maar even aan meneer wou zeggen, dat 't hem speet.

„Dat doi 'k nie.”

„Toe nou, Hanneske, het spijt je toch werkelijk?”

„Jaowel.”

„Dat kun je dan toch wel aan meneer zeggen?”

Hanneske wachtte met stijfgesloten lippen. Toen:

„Agge mit me meêgaot.”

„Goed,” beloofde Door verheugd.

Ze ging mee. Ze hield Hanneske's vuistje vast, toen hij klein en vuurrood tegenover den grooten bovenmeester stond. Ze voelde, hoe het handje krampachtig in elkaar kneep, toen hij uitstootte:

„'t Spiet me.”

Toen holde hij weg.
 „Is 't zoo voldoende?” vroeg Door angstig.
 Meneer Stammers glimlachte.
 „Ja. Zoo is 't voldoende.”

* *

*

Zoodra de wegen geschikt waren om te fietsen, nam ze er eens een vrijen middag voor om dat dorpje Rienden eens te bezoeken, — toch eens kijken waar die school stond van dien jongen hoofdonderwijzer van de vergadering.

Ze zou hem zelf wel niet zien, dacht ze onderweg. Maar 't was haar ook niet om hèm te doen, alleen om die school. Hij zou wel naast de school wonen. Misschien zag ze zijn vrouw wel voor 't raam zitten, of z'n kindertjes. Hemzelf zou ze niet zien.

Hij heette Kartink, had ze opgevangen, toen, dien avond. Zijn naam zou wel op de deur staan, dan kon ze meteen zien of hij naast de school woonde.

Als ze hem wèl zag, zou hij haar toch niet herkennen. Er waren zooveel geweest dien avond.

Wat scheen de zon heerlijk. Echt weer om naar Rienden te fietsen en te zoeken waar de school van meneer Kartink stond. Waarschijnlijk ook op de dijk, aan 't zelfde riviertje als háár school. Toevallig...

Wat toevallig? Er waren zooveel dorpjes en zooveel scholen aan dat riviertje...

Toch vreemd, dat ze de school niet gezien had, toen ze vroeger eens door Rienden fietste. Och, maar als je niet weet van wien een school is...

Ze had nu Rienden bereikt. Ze had hard getrapt. Ze had roode wangen gekregen en stralende oogen van den vluggen rit.

En nu was ze op den hoofdweg, op den dijk. Och natuurlijk, daar zag ze de school al. Je zag het direct!

Daarnaast, in één gebouw, een huis. Zou er Kartink op de deur staan?

En terwijl ze opzij naar de deur keek, waar géén Kartink op stond, — ging de deur open en kwam hij naar buiten.

Hij keek verrast.

„Juffrouw Hielsma? Kwam u ons opzoeken? Komt u binnen.”

Door was heelemaal verward. Het was zoo ontzettend gauw gegaan: voorbij fietsen, — en hij kwam naar buiten, — en hij herkende haar, — en hij dacht dat ze hem kwam opzoeken, — neen: „ons” — hem... en z'n vrouw misschien, — en ze moest binnenkomen...

„Ik... ik fietste langs... toevallig... 't is zulk mooi weer...”

Hij hield de deur voor haar open en ze kwam binnen.

Bij de tafel zat een oude vrouw met een oneindig lief gezicht, bezig te borduren.

Ze keek op, toen Door binnenkwam.

„Moeder,” zei hij, — wat sprak hij dat woord „moeder” heerlijk uit, — „hier is juffrouw Hiels-

ma, — u weet wel, ik zei u toch, dat ze op die vergadering was?”

„Wat aardig, dat u ons komt opzoeken,” zei de moeder, en het viel Door op, dat ze net zoo verrast keek als hij, toen hij haar zag.

„Ik... ik kwam u niet opzoeken...” bracht Door uit, „ik fietste alleen maar voorbij.”

„Dat is goed,” zei mevrouw Kartink, met een knikje naar hem, „dat is goed, Jaap, dat je haar binnen hebt gehaald.”

Jaap... hij heette Jaap...

En waar waren zijn vrouw en kinderen?

Die waren er niet. „Ons” beteekende hem en zijn moeder, — Jaap en zijn moeder...

Het duurde een poosje, vóór Door tot kalmte kwam. Het borduurwerk van mevrouw Kartink hielp haar er over heen.

Maar toen voelde ze zich ook heelemaal thuis. Ze vond het heerlijk om naar haar stem te luisteren, — ze moest even denken aan tante Louise.

Ze spraken over de school, zijn school en haar klas. Ze spraken over thuis, zijn thuis met moeder alleen, haar thuis met het fleurige gezin, — ze vertelde van Henk en Roelof en de zusjes, en van den vijver en véél van vader en moeder.

„Je moet gauw terugkomen, kind,” zei de moeder, toen Door wegging.

Op den terugweg dacht ze veel aan tante Louise. Zijn moeder leek op tante Louise, zijn moeder...

Wat had tante Louise ook weer gezegd? Je mag nooit over dingen schrijven, waar je niets van weet.

Meralda... Wat had ze zich toen geschaamd, dat ze Meralda geschreven had...

Je mag niet over liefde schrijven, vóór je de liefde kent, — dat had tante Louise gezegd.

Zou ze... zou ze nú over liefde kunnen schrijven?

Nee, nog niet, nog niet.

Het was haast een gebed: „nog niet, — nee, nú nog niet.”

Toen ze dien nacht insliep, zag ze tante Louise vóór zich, bezig Meralda te lezen.

Ze zei: „niet vóór je de liefde kent.”

Neen, het was toch tante Louise niet. Het was de moeder, — Jaap's moeder.

Neen, het was toch Jaap's moeder niet, — het was... hij was het zelf. Het was Jaap...

En een paar weken later, toen ze uit school kwam, lag er een bosje blanke sneeuwkllokjes op haar tafel.

Door's kostvrouw zei: het was zooeven gebracht door den bovenmeester van Rienden, compliment van z'n moeder...

Door zat lang met de losse lentebloemetjes in haar schoot. Haar hand streelde er over, terwijl ze naar buiten keek.

Van z'n moeder... van Jaap's moeder.

Neen, het was toch niet van Jaap's moeder. Het was... het was van hemzelf. Het was van Jaap...

* *

*

Toen kwam de lente over het land. En over Door.

Een rose lente, zooals Door heel haar leven niet gezien had. Er was rose en wit gestrooid over de naakte boomgaarden van enkele maanden geleden.

Het was rijker en uitbundiger dan Door ooit beleefd had. Het was, of in dit gezegende land niets zonder bloesem mocht zijn, niets zonder bloem: de weiden niet, de boomen niet, de struiken niet, — en Door's eigen openbloeiende wezen niet.

Als ze buiten liep, tusschen al dat bloeiende leven, wou ze wel zingen, zóó luid, dat het over de heele wereld gehoord kon worden. En als ze voor de klas stond, en de zon en de blauwe hemel lachten haar toe, dan onderbrak ze de les en zei: „Kinderen, we moeten even een liedje zingen.” Die kinderen begrepen dat zoo goed; ze hoefde niet uit te leggen, waaróm ze een liedje moesten zingen, — ze zagen immers Door's stralend gezicht en de blauwe lucht daarbuiten...

Waar waren toch al die eenzame avonden gebleven? En waar was de kachel-ellende, en waar was alles wat haar kamertje triest en stil maakte? De zon tipte aan den geverfden vloer en dan vergat ze hoe haar kamertje die lange winteravonden geweest was.

Ze had nu vrienden. Bij mooi weer zat ze nooit meer thuis te werken. In de groote tuin van „den ouden burgemeester”, den héél ouden man die vroeger burgemeester van Duursen geweest was, mocht ze zitten werken. 't Was haast geen

tuin, meer een park. Onder een machtigen, ouden beuk zat ze dan, en 't kostte haar moeite om zich af te wenden van de lente rondom haar en zich bij haar werk te houden. Ze wisselde eens een knikje met de oude vrouw, of had een kort gesprekje met den ouden man, — en verder lieten ze haar rustig werken, — werken en genieten.

Toen ze met Paaschvacantie naar huis zou gaan, op weg naar den trein, stond de oude, gebogen man aan 't achterhek van z'n tuin met een bos frissche bloemen.

„Die heb ik voor je afgesneden uit m'n tuin. Die moet je mee naar stad nemen.”...

En dan had ze haar fietstochten naar Rienden. Ze had immers beloofd... mevrouw Kartink wou het immers, dat ze vaak terugkwam? Ze ging alléén om haar, om die lieve moeder van Jaap, om met haar te kunnen praten, — niet om hèm, natúúrlijk niet, — hij was soms niet eens thuis, — maar dan was ze wel een beetje teleurgesteld.

Ze plukte op haar wegen een rijkdom van lentebloemen. Heel haar kamertje stond vol met jampotjes, die vaas geworden waren, en haar klas ook. De kinderen hadden het gemerkt, hoeveel ze van bloemen hield, en ze brachten mee wàt ze maar plukken konden.

Toen ze eens in schemerdonker thuiskwam, lag haar tafel vol van een schemerend wit, — een weelde van witte meidoorn. 't Was er neergelegd door Bert en Henk, de grootste belhamels van de heele school.

Op weg naar school kwam ze, sinds de lente

er was, langs een opgeschoven raam, waarachter een jong meisje geduldig op genezing lag te wachten. Ze lag altijd half-rechtop, gesteund door kussens, in de zon. Haar geduldig gezichtje was stralend van bleekheid. Door was begonnen met haar toe te knikken en het meisje had blij teruggeknikt.

Door wist haar naam niet, wist niet hoe lang ze al ziek was, — ze wist niets van haar. Toch was er een onzegbare band tusschen haar en het meisje.

Toen Door op een keer met zelf-geplukte Maartsche viooltjes langs kwam, had ze een paar ervan door het raam naar binnen geworpen, op het bed van het meisje.

En later weer, telkens als ze bloemen had. Dan knikte het meisje haar dankbaar toe, met haar mat, lief lachje.

Maar op een dag kwam Door er weer langs, en toen was het raam dicht. En het gordijn ook, De zon was buiten gesloten.

Toen begreep Door, dat ze nooit meer een knikje of een paar bloemen naar binnen zou mogen werpen.

* *

*

De jongens van school voelden zich gelukkig, dat ze tenminste op één punt Door's meerdere waren.

Want als ze 's avonds langs kwam, als ze bezig

waren fluitjes te snijden van vliertakken of van riet, dan bleek duidelijk, hoezeer dat deel van haar opvoeding verwaarloosd was.

Nu ja, een stadsche, hè, daar kon je niet veel van verwachten op dat gebied.

En met neerbuigend geduld wezen ze haar, de oningewijde, de onhandige, hoe je dat deed: kijk, eerst de bast los kloppen, zag ze 't wel?

Ja, ze zag het.

Ze deed haar best, dat moesten ze toegeven. En ze maakte vorderingen ook. Ze kon al op eigen houtje een dragelijk fluitje produceeren.

Zoo tijdens die lessen tusschen 't riet aan de sloot kwamen leermeesters en leerlinge elkaar een boel nader.

Door vertelde van de stad, waar winkels waren, nou, wel honderd maal zoo groot als van Piet den Bakker, en dan hééle straten vol van zulke winkels, en 's avonds allemaal verlicht, nog lichter dan overdag als de zon scheen!

Ze geloofden haar onvoorwaardelijk. Ze kwam immers uit de stad, dan zou ze er wel alles van af weten.

En een mènschen dat er in de stad rondliepen! Als nou eens alle menschen van Duursen naar buiten kwamen, hè? — de kinderen ook? ja, de kinderen ook, — en allemaal op den Achterweg liepen, — dan kreeg je een idee, hoeveel menschen er in de stad op straat liepen.

Ze vertelde de wonderen van tram en politieagenten, van parken en dierentuin, en ze luisterden ademloos en met een beetje afgunst.

Maar ze vertelde er eerlijk bij van de armzalige kleine tuintjes, waarmee de stadsche menschen tevreden moesten zijn, en dat je maar niet aan den kant van den weg kon gaan liggen praten en fluitjes snijden, — nee hoor, dan was 't hier beter! Bij haar thuis waren ze al wàt gelukkig dat ze maar zóó'n klein, zelfgemaakt vijvertje hadden, — nog geen tiende zoo lang als deze ééne sloot! En er waren niet meer in dan twee kikkers en wat kleingoed...

Of ze ook wat kikkers van hier wou meenemen? boden ze gul aan. Ze had maar voor 't zeggen, — zij wilden ze met plezier voor haar vangen.

„Graag,” zei Door. Ze wou wel graag een Duursensche kikker in haar vijver hebben.

Den volgenden morgen, toen Door nog alleen in haar klas was, werd er bescheiden geklopt.

Ze deed open.

In de gang stonden:

Jan, met een kikker.

Bert, met een kikker.

Lenneke, met een kikker.

Henk, met een kikker.

Piet, met een kikker.

„Och, jongens!” lachte Door, „ik vind het erg aardig van jullie, hoor, maar 't is véél te gauw, — ik ga nog lang niet naar huis om ze mee te nemen! En 't is veel te veel ook, — ik kan er maar één meenemen!”

Ze nam uit beleefdheid de voorste kikker, die van Jan, aan, tot onverholen bewondering van 't

heele stel, — een stadsche juffrouw, die een kikker in de hand nam!

Maar toen gaf ze Jan toch maar weer z'n cadeau terug en vroeg de jongens, hun goedbedoelde kikkers maar weer naar de sloot te brengen tot de juffrouw naar de groote stad zou gaan, om er één mee te nemen.

En een oogenblik later hipten er vijf kikkers verheugd de sloot in — de vrijheid tegemoet!

* *

*

De teer-rose kerse-bloesems waren tot volle, sappige, donker-glanzige kersen uitgegroeid.

Kersentijd.

De vreugde van de welige oogst lag over het land, lag over het dorp, lag over de kinderen op school.

De kinderen waren haast niet te houden: dadelijk na school vlogen ze, met kleine mandjes aan hun arm, naar de boomgaarden. Al wat de plukkers lieten vallen, mochten ze oprapen, — en als je toevallig onder de ladder van je eigen vader aan 't rapen was, — nou, dan viel er bij ongeluk wel eens een beetje méér.

Bert was nu pas weer op school gekomen, na weken van „landbouwverlof”. Hij had met een zwaren ratel door een boomgaard heen en weer geloopt als kersenwachter, schreeuwend en ratelend om de vogels weg te jagen. Hij was heelemaal heesch toen hij terugkwam.

Als Door in haar kamertje zat, zag ze de kleine kersenrapers met hun mandjes voorbij trippen, en dikwijls werd er een klein, nat-warm handje met kersen door 't open raam naar binnen gestoken: „dèr, veur jou!”

Ze leefde heelemaal mee met die kersenrapers-vreugde. Ze leerde ze een liedje van het kersenrapen, een liedje dat in haarzelf was opgekomen, en ze was verrast dat ze tot 's avonds toe haar liedje door al die kleine kersenrapers hoorde zingen.

Als ze gedurfd had, — als ze niet schooljufvrouw was geweest, maar kind, — wat had ze graag méé geraapt onder zoo'n kerseboom! —

Haar wensch werd vervuld. De oude burgemeester vroeg haar, eens te komen plukken in zijn boomgaard!

Ze kon haar gedachten haast even slecht bij de les houden als haar kinderen. Zèlf plukken, — zèlf op een ladder tusschen de kersetakken staan en plukken, plukken, — en kersen eten, kersen eten!

Ze nam een klein hengselmandje mee. Ze wist wel: het was gewoonte om alleen maar kersen te eten en niet mee te nemen, — maar dat ééne mandje móest ze meenemen, dat moesten de plukkers goedgevinden. Ze wou niet plukken voor zichzelf alleen, — ze moest ook een ander ervan mee geven, — Jaap's moeder...

Op de andere ladder in dien boom stond een oude plukker.

Door moest praten, in haar opgetogenheid. En de oude man gaf vroolijke, wijze antwoorden.

Mocht ze wel dit mandje vullen en meenemen?

„Geruus, jufke,” zei de oude.

„Ze zijn warm van de zon!” zei Door verrukt.

„Gij ook,” zei de oude man, met een blik op haar gloeiende wangen. „Ge zijt eiges 'n riepen kors.”

Door keek verrast op van haar kersen. Bedoelde die oude man... — had hij gezien, dat ze den laatsten tijd volgroeid was, — dat haar wezen in evenwicht was gekomen door dit heerlijke werk hier in 't dorp, — dat ze niet meer de zoekende, tastende Door was van vroeger?

Ach neen, hij bedoelde natuurlijk niets. 't Waren alleen haar eigen gedachten!

Maar toch bleef het na-zingen in haar.

Ze bleef er lang, — ze kòn niet weggaan van haar hooge plaats tusschen de takken en de kersen.

Maar eindelijk fietste ze, met haar hengsel-mandje vol kersen, de weg op naar Rienden.

De huisjes waar ze langs kwam, — het waren haast allemaal de huisjes van háár kinderen. Ze ving een groet op van een moeder, die in haar deur stond, — wat verder een knikje van een grootje achter haar venster...

Toen kwam ze buiten het dorp. Overal boomgaarden, en korenvelden, en in de diepte het riviertje, — overal léven, vol en rijk leven.

En aan haar arm een mandje zelf-geplukte kersen voor — voor de moeder van Jaap. Was het voor de moeder van Jaap? Of voor hem zelf? Voor hem zelf?

Ze wist het niet. Ze wilde het nu niet weten.

Ze wist alleen, dat ze gelukkig was. Ze wist alleen, dat het dorp, dat achter haar lag, háár dorp was, en al de kinderen háár kinderen.

Ze wist alleen, dat de zon scheen over dit gezegende land, — over de wijde korenvelden, over de boomgaarden met de gloeiend-roode kersen tusschen de donkere bladeren, — over de torenspitsen van de dorpjes rondom, — over het dansende riviértje in de diepte, — en over haar zelf, — over haar zèlf!

De Geïllustreerde Bibliotheek
„IN DE VACANTIE”

Prijs per deel: In prachtband,
met gekleurd stofomslag f 1.75,
Ing. in gekleurd omslag f 1.—,

bestaat uit een honderd-tal van de meest
aantrekkelijke

JONGENS- EN
MEISJESBOEKEN

waartoe schrijvers en teekenaars van naam
hun beste krachten hebben bijgedragen. De
keurige uitvoering, gevoegd bij den goed-
koop prijs, maken dat de boeken uit deze
serie in bijna elk gezin in Nederland gevon-
den worden. — De titellijst van deze keur-
verzameling wordt geregeld uitgebreid.

Vraagt Geïllustreerde Catalogus!!

In de Vacantie

Bibliotheek voor Jongens en Meisjes

De Geïllustreerde Bibliotheek „In de Vacantie” bestaat uit een keurverzameling van de meest aantrekkelijke Jongens- en Meisjesboeken, waartoe schrijvers en teekenaars van naam hun beste krachten hebben bijgedragen. — De keurige uitvoering, gevoegd bij den goedkoopsten prijs, maken dat de boeken uit deze Serie in bijna elk gezin in Nederland gevonden worden. — De titellijst wordt geregeld uitgebreid.

Prijs: In prachtband à f 1.75,

Ingenaaid in gekleurd omslag à f 1.—.

(Leeftijd 10—14 jaar.)

Serie B. MEISJESBOEKEN.

DE ROBBEDOEZEN, door W. F. Arends.

DOOR'S GROEITIJD, 2e druk, door
C. Asscher-Pinkhof.

ONDER EEN DAK, 3e druk, door Henriëtte
Blaauw.

WIL BAKKER'S ILLUSIE, door J. H. Brinkgreve-Entrop.

MOEDER'S DRIETAL, door J. H. Brinkgreve-
Entrop.

SUUS GAAT UIT KAMPEEREN, door
J. H. Brinkgreve-Entrop.

DE NICHTJES JET EN INE, door J. H. Brinkgreve-Entrop.

MET JET EN INE IN EEN WOONWAGEN,
door J. H. Brinkgreve-Entrop.

BETTY EN HAAR NEVEN, door J. H. Brinkgreve-Entrop.

TOTTIE'S WEEK-END, door J. H. Brinkgreve-Entrop.

STELLA EN HAAR VRIENDIN, door J. H. Brinkgreve-Entrop.

GEÏLL. BIBLIOTHEEK „IN DE VACANTIE”

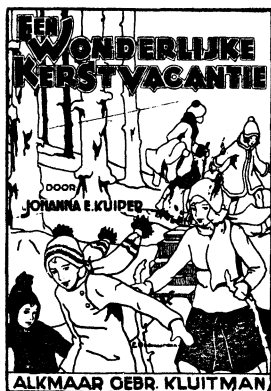
Prijs: In prachtband à f 1.75,

Ingenaaid in gekleurd omslag à f 1.—.

(Leeftijd 10—14 jaar.)

Serie B. MEISJESBOEKEN. (Vervolg)

VOOR 'T EERST VAN HUIS, 3e druk, door T. Brinkgreve-Wicherink.
HET NESTKUIKEN, 3e druk, door T. Brinkgreve-Wicherink.
DE VAN DALENTJES, 3e druk, door T. Brinkgreve-Wicherink.
TILLY EN HAAR VRIENDINNEN, 2e druk, door T. Brinkgreve-Wicherink.
JUFFERTJE WILDZANG, 4e druk, door Bertha Clément.
MIES VAN BERKENHAGE, door Jacoba Hazevoet.
LOT MERTENS, 4e druk, door Hermanna.
DE ZUSJES VAN DE BERKENHOEVE, 6e druk, door Hermanna.
ALLEEN IN 'T NESTJE, 5e druk, door Aletta Hoog.
LONNIE BARD, door L. Huisinga-Scaf.
ANGELINE'S BELOFTEN, 7e druk., door Melati van Java.
WIES ONGELUK, 4e druk, door Felicie Jehu.
NEL DE ONTEMBARE, 6e druk, door Felicie Jehu.
HET BADREISJE VAN COR SLUNG, 8e druk, door C. Joh. Kieviet.
MIJN TWEE VRIENDINNEN, 4e druk, door Truida Kok.
IN VEILIGE HAVEN, door Truida Kok.
EEN WONDERLIJKE KERSTVACANTIE, door Johanna E. Kuiper.
LOES VAN BERGEN, door A. H. Lemei-Rencker.
EEN ECHTE ROBBEDOES, door Nanda.

MIEP HOFLAND, 2e druk, door Nanda.
AAN TWEE KANTEN, door A. A. Sirks-Joustra.
IN NIEUWE KOERS, door A. A. Sirks-Joustra.
VADERS KIND, 3e druk, door Ella Vémor.
SONJA, 2e druk, door Ella Vémor.
ELSIE, door Ella Vémor.
CLUBGENOOTEN, 2e druk, door Ella Vémor.
EEN MEISJESHUISHOUDING, 3e druk, door Ella Vémor.
STORMVOGEL, door Emmy Verhagen.
VAN KNOP TOT BLOEM, 4e druk, door Johanna van Woude,

BIBLIOTHEEK „IN DE VACANTIE.”

Prijs: In prachtband à f 1.75, Ingenaaid in gekleurd omslag à f 1.—.

Serie B. MEISJESBOEKEN.

(Leeftijd 10—14 jaar.)

DE ROBBEDOEZEN,

door W. F. ARENDS

Geïllustr. door C. OUDENAARDEN.

Een verhaal van een stel robbedoezen, die, ondanks hun ondeugende streken, toch allemaal een hartje van goud blijken te bezitten. Trouwens dat moet de juffrouw zelf toegeven. In tegenstelling met veel meisjesboeken, die geschreven schijnen te zijn om het de onderwijzeressen nog moeilijker te maken dan ze het vaak al hebben, is dit boek van een goede strekking. Een prettig meisjesboek. (Het Centrum.)

MIES VAN BERKENHAGE, door JACOB A HAZEVOET.

Geïllustreerd door NETTY HEYLIGERS.

Dit is de geschiedenis van een jong meisje uit een gezellig, eenvoudig gezin, dat mee wil helpen aanpakken om de zorgen thuis te verlichten. Ze slaagt daarin volkomen, is zelfs een kleine kracht ten goede voor het verwende jongedametje, bij wier ouders zij in betrekking komt. Alleraardigst is hier op fijne wijze weergegeven hoe verschillend de twee aankomende jonge meisjes reageeren op den vrijmoedigen omgang met jongelui, die onzen tijd kenmerkt. Werkelijk een goed, beschaafd boek, dat we ten zeerste kunnen aanbevelen. (Prov. Geld. en Nijm. Crt.)

TOTTIE'S WEEK-END, door J. H. BRINKGREVE-ENTROP.

Geïllustreerd door HERMI KALIS.

Het verhaal van een meisje dat door de beschikking van een eenigszins eigenaardigen oom in het bezit komt van een boerenwoning. Al zal een meisje nu niet altijd weten, wat ze met een dergelijk geschenk moet beginnen, Tottie's ouders weten het wel. Het huis wordt opgeknapt en elke week wordt het week-end daar doorgebracht en voor de zomervacantie heeft men nu een prachtig verblijf. Natuurlijk gebeurt er heel veel en maken de kinderen aardig wat avonturen mee. — Een gezellig boek, vlot geschreven, zooals we gewend zijn van Mevr. Brinkgreve Entrop. Meisjes van 10 tot 14 jaar zullen het met plezier lezen. (Het Centrum.)

BIBLIOTHEEK „IN DE VACANTIE."

Prijs: In prachtband à f 1.75, Ingenaaid in gekleurd omslag à f 1.—.

Serie B. MEISJESBOEKEN.

(Leeftijd 10—14 jaar.)

ELSIE, door ELLA VEMOR.

Geïllustreerd door ADRI ALINDO.

Elsie is een meisje dat te groot wordt voor de dorpsschool, vooral met 't oog op haar begaafdheid voor het vioolspel. Op het dorp kan ze geen vioollessen krijgen. Haar vader, weduwnaar, moet nu zijn enig kind afstaan en ze gaat naar tante Bertha in Amsterdam, terwijl vader, van beroep gezagvoerder, groote reizen gaat doen met zijn schip.

Toen Elsie het voor 't eerst hoorde, was het als een dreigend verdriet in de toekomst, dat haar prettig, onbezorgd leventje geheel verstoord had, maar moedig aanvaardt ze het nieuwe bestaan, waarin de vioollessen een heerlijkheid zijn. Tante was een

groote, joviale vrouw, die altijd zwierig gekleed was. Kitty, hun dochttertje, was een kleine nuf. Oom leek zoo klein en nietig en stil naast hen. Nu begint voor het buitenmeisje een moeilijken tijd, waarin heel wat van haar wordt geverg, vooral wanneer Tante haar als straf voor een onbeteekenend vergriep, de viool afneemt, is dit zwaar te dragen. Toch komt alles terecht en aan 't eind van het boek zien we haar met Vader hereenigd, terwijl ze op een concert met haar kunst grooten bijvel verwerft.

IN NIEUWE KOERS, door A. A. SIRKS-JOUSTRA. Geïllustr. door HENRI PIECK.

Dit is een prettig en mooi meisjesboek. We maken in het boek kennis me een gezellige leeraarsfamilie. De huiselijke tafereeltjes heeft de schrijfster uitstekend beschreven.

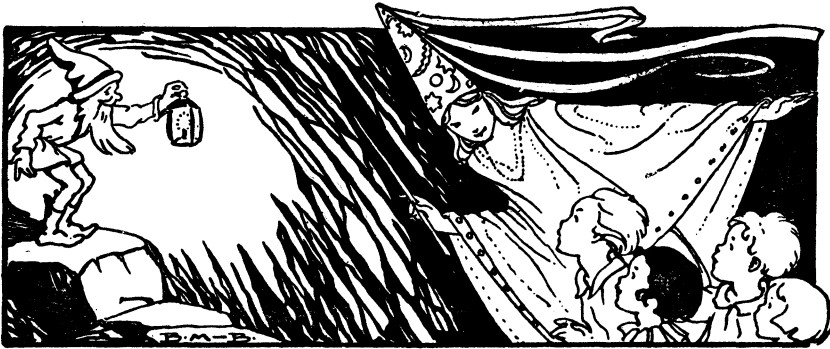
Het zal de meisjes tot het einde toe boeien. Ook uit paedagogisch oogpunt is dit een uitmuntend boek en zonder saai en vervelend te zijn, valt er voor de tegenwoordige meisjes heel wat uit te leeren.

(Hollandsche Revue.)

DOOR'S GROEITIJD, 2e druk, door C. ASSCHER-PINKHOF. Geïllustreerd door FREDDIE LANGELER.

Over 't algemeen genomen vond Door, dat ze 't nogal slecht getroffen had in dit leven. Ze had het er vaak met Nita over; haast alles was precies het omgekeerde van wat zij het liefst gehad zou hebben. Daar was om te beginnen haar neus. Als je ideaal is: een smal, recht neusje, — en je hebt een breede mopneus, is dat dan geen wreede speling van het noodlot? In dezen genoegelijken spotlustigen toon begint het boek en voert Door langs allerlei ondoordachte wegen, totdat ze in evenwicht is gekomen, en ze niet meer de zoekende, tastende Door was van vroeger.

and

GEÏLLUSTREERDE VERTELSSELBOEKEN

VERTELSSELBOEK VOOR WINTERAVONDEN,

door T. HELLINGA-ZWART. Met medewerking van:

C. Asscher-Pinkhof — D. A. Cramer-Schaap —
A. C. C. de Vletter — Antoinette van Dijk — P. A.
ter Haar — C. E. de Lille Hogerwaard — Aletta
Hoog — Jac. v. d. Klei — A. Was-Osinga —
D. Tomkins — J. Veenbaas — Wilh. Blokker —
F. Huizinga-Westra.

Met 10 platen in prachtige kleurendruk naar artistieke aquarellen en 20 zwartdrukken, naar pen-teekeningen van Pol Dom. (Leeftijd 6—10 jaar.)

Het complete werk in linnen band met fraaien stofomslag f 4.50.

In twee deelen in linnen band met fraaien stofomslag à f 2.50.

VERTELSSELBOEK VOOR WINTERAVONDEN DOOR T. HELLINGA-ZWART

TEKENINGEN VAN POL DOM
ALKMAAR GEB. KLUITMAN

Een vroolijke verjaarpartij.

Wat twee Muizen beleefden.

In vier deeltjes, fraai gecartonneerd à f 1.10.

De Poppenkast.

Een avontuur van Frans.

Roovertje spelen.

Rikkie gaat de wereld in.

Mevr Hellinga-Zwart kan prettig vertellen en toen een achtjarig jongetje haar laatst in vertrouwen meedeelde, dat hij graag eens een heel dik boek met van allerlei erin, zou willen hebben, heeft zij een aantal kinderschrijvers en -schrijfsters gevraagd, haar te helpen zoo'n boek in elkaar te zetten.

Daarin zijn de auteurs schitterend geslaagd. In dit vertelselboek voor kinderen van 6—10 jaar zijn allerlei verhalen opgenomen, grappige, leerzame, en ernstige verhalen, sprookjes, grapjes, knutselwerkjes, raadsels en alles waarin het aankomend geslacht op dezen aanval-ligen leeftijd maar eenigszins kan belang stellen.

Pol Dom teekende de platen voor dit boek — en hij maakte vooral van de gekleurde illustraties iets heel bijzonders. (Alkm. Crt.)

GEÏLLUSTREERDE VERTELSSELBOEKEN

MOEDERS VERTELLINGEN, 3e dr., verzameld door N. VAN HICHTUM. Met illustraties van B. Midderigh-Bokhorst — Gust. van de Wall Perné en C. Jetses en met 12 platen in prachtige kleurendruk naar artistieke aquarellen van Freddie Langelier. (Leeftijd 6—10 jaar.)

Het complete werk in linnen band met fraaien stofomslag f 4.50.

In twee deelen in linnen band met fraaien stofomslag . à f 2.50.

Flard-Oor.

Klein-Martje.

In vier deeltjes, fraai gecartonneerd à f 1.10.

Jan Trip, Jan Tree.

Om Honderd Daalders.

Baas Casenave.

Het feest in het Bosch.

Hoe dikwijls heb ik moeders hooren zuchten over de moeilijkheid om steeds boeken te vinden, geschikt om 's avonds, na den eten, aan haar g e h e e l e kindertroepje te worden voorgelezen!

Er zijn nog maar enkele boeken, die daarvoor deugen, en dat zijn toevallig de besten, de e c h t-m e n s c h e l i j k e boeken: eenvoudig genoeg om door de jongeren begrepen te worden, en belangrijk genoeg voor de groteren. En, toen nu den vorigen winter de Heeren Kluitman tot me kwamen met het verzoek om voor hen een „leesboek” samen te stellen, heb ik hun voorgesteld, er een „huisboek” van te maken — een boek, waarvan kinderen van elken leeftijd, naar ik hoop, zullen kunnen genieten.

En zoo is dan deze bundel ontstaan. Moge die aan zijn doel beantwoorden en aan veel kinderen, 't zij met hun ouders of alleen, genotvolle uurtjes bezorgen! (Voorwoord voor den eersten druk.)

N. van Hichtum.

ONDER DE SCHEMERLAMP, verzameld door S. GRUYS-KRUSEMAN. Met 12 platen in prachtige kleurendruk naar artistieke aquarellen en 20 zwartdrukken, naar penteekeningen van FREDDIE LAngELER. (Leeftijd 6—10 jaar.)

Het complete werk in linnen band met fraaien stofomslag f 4.50.

In twee deelen in linnen band met fraaien stofomslag . à f 2.50.

Een trouwe wachter.

Het Geitje.

In vier deeltjes, fraai gecartonneerd à f 1.10.

De Schoenmaker.

Spitsbekje.

De Geluk-aanbrenger.

Keesje.

Dit boek is een verzameling van verhaaltjes, gedichtjes, raadsels, spelletjes, van allerlei, wat een kind prettig vindt. De verzamelaarster is buitengewoon in haar opgave geslaagd, 't is een alleraardigst boek geworden, dat we van harte aanbevelen. (Evang. Zond. bl.)

GEÏLLUSTREERDE VERTELSSELBOEKEN

HET KNUSSE VERTELUURTJE, verzameld door T. HEL-LINGA-ZWART. Met 12 platen in prachtigen kleurendruk naar artistieke aquarellen en 20 zwartdrukken naar pen-teekeningen van FREDDIE LAngELER. (Leeftijd 6—10 jaar.)

Het complete werk in linnen band met fraaien stofomslag f 4.50.

In twee deelen in linnen band met fraaien stofomslag . à f 2.50.

Moederdag. Dappere Wim.

In vier deeltjes, fraai gecart. à f 1.10.

De avonturen van een rood roosje.

Hoe het Prinsje leerde spelen.

Rozeke en de Kaboutertjes.

Het slimme biggetje.

Mevr. Hellinga-Zwart blijkt ook dit-maal weer zeer gelukkig geweest te zijn, in de keuze harer medewerkers. Tal van auteurs heeft zij om zich heen verzameld, die hun sporen reeds verdienden als schrijvers of schrijfsters van kinderlectuur. — In bonte ver-scheidenheid wisselen grootere en kleinere verhalen, raadsels, spelletjes, etc. elkander af.

TUSSCHEN LICHT EN DONKER, verzameld door S. GRUYS-KRUSEMAN. Met 10 platen in prachtigen kleurendruk naar artistieke aquarellen en 20 zwartdrukken, naar penteeke-nin-gen van POL DOM. (Leeftijd 6—10 jaar.)

Het complete werk in linnen band met fraaien stofomslag f 4.50.

In twee deelen in linnen band met fraaien stofomslag . à f 2.50.

De Sneeuwman. Riddertje Rob.

In vier deeltjes, fraai gecartonneerd à f 1.10.

Robbi. Het Geschilderd Portret.

Een Kippenhistorie. Marinus, het Negertje.

In het schemeruur vertellen we onze kinderen een verhaal, leeren ze een versje, geven raadsels op en kijken plaatjes.

Een rijke verscheidenheid van dit alles: vertellingen, gedichtjes, raadsels, anecdotes en illustraties is in dit boek besloten. Onze beste kinderschrijvers leverden er hunne en hare bijdragen voor en zoo is een geheel verkregen, dat in talrijke gezinnen zeker een eereplaats op de boekenplank in huiskamer of kindervertrek zal krijgen. (Eigen haard.)

GEÏLLUSTREERDE VERTELSELBOEKEN

Prijs: Geb. à f 2.50, (Leeftijd 9—14 jaar.) Ing. à f 1.60.

TORDA, DE ZIGEUNERHOND, door J. v. d. Ploeg. Geïll. door POL DOM.

Het is goed dat bij de jeugd de liefde voor dieren wordt aangewakkerd en daarom te meer is het zoo aantrekkelijk als een hond, de trouwe metgezel van den mensch, nevens de jongensfiguren een voorname plaats in een boek inneemt. Het verhaal speelt in Friesland en het leven op het Friesche platteland dat zoo natuurlijk-zuiver is, wordt met groote liefde beschreven. Toen „Torda”, oorspronkelijk in het Friesch geschreven, als jongensboek bekroond werd, is het ook in het Nederlandsch overgezet, en ongetwijfel zal het ook in 't nieuwe gewaad waarin het aangeboden wordt, worden gewaardeerd en thans nog ruimer verspreiding vinden daar het nu door 't geheele land kan worden gelezen en verstaan.

SI TALOE, de Dessajongen, door S. FRANKE. Geïllustreerd door POL DOM.

Naast andere boeken, bijvoorbeeld Kek, de Eskimo, dat een beeld geeft van jongensleven in vreemde, verre landen, is hier dit werk gekomen, dat den kleinen Javaan schildert in zijn doen en laten, zijn leven en werken, maar dat bovenal den blik doet slaan in zijn onbedorven gemoed en zijn reine ziel.

KEK, DE ESKIMO, 2e druk, door N. VAN HICHTUM. Geïllustreerd door POL DOM.

In haar voorwoord zegt Mevr. van Hichtum, dat ze met bijzonder veel genoegen de bewerking van dit hoogst interessante boek op zich heeft genomen; ten eerste omdat de oorspronkelijke schrijfster een met een Nederlander getrouwde Amerikaanse dame is, en ten tweede omdat ze zich bijzonder aangetrokken gevoelt tot het eenvoudige, hartelijke volk der Eskimo's, getuige mede haar vroeger verschenen „Sip-Su”. In de tien avonturen waarin „Kek, de Eskimo” is verdeeld, vertelt de schrijfster hoogst interes-

sante voorvallen uit het leven van haar jeugdigen held, welk ongetwijfeld de belangstelling zullen gaan wekken bij de lezers, die tevens met tal van bijzonderheden uit het leven van dit belangwekkende volk in kennis worden gebracht.

Een betrouwbare gids voor het aanschaffen van Jeugdlectuur is:
DE GEÏLLUSTR. CATALOGUS, UITGAVE GEBR. KLUITMAN.

Toezending op aanvraag gratis en franco.